

**ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA PRAHA 6,
NAD ALEJÍ 1879/28**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„CÍLEM UMĚNÍ JE DĚLAT ČLOVĚKA ŠŤASTNÝM“

MICHELANGELO BUONARROTI

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1 Počet oborů, velikost.....	6
2.2 Historie a současnost.....	6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce.....	6
2.5 Vybavení školy a její podmínky	7
3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	8
3.1 Zaměření školy	8
3.2 Vize školy	8
4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	9
5. HUDEBNÍ OBOR	10
5.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	10
5.1.1. Přípravné studium před I. stupněm	10
5.1.2. Přípravné studium před II. stupněm pro všechna vyučovací zaměření HO	12
5.2 Vyučovací předmět HUDEBNÍ NAUKA	12
5.3 Vyučovací předmět HUDEBNÍ DĚJINY.....	14
5.4. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE.....	16
5.4.1. Hra na Klavír	17
5.4.2. Hra na Klavír se zaměřením na hudbu populární a jazzovou	22
5.4.3. Hra na Cembalo	27
5.4.4. Hra na Varhany.....	32
5. 5. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE	37
5.5.1. Hra na Housle	37
5.5.2. Hra na Violu	43
5.5.3. Hra na Violoncello	46
5.5.4. Hra na Kontrabas.....	52
5. 6. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE.....	56
5.6.1. Hra na Zobcovou flétnu	56
5.6.2. Hra na Flétnu	60
5.6.3. Hra na Klarinet.....	64
5.6.4. Hra na Saxofon	68
5.6.5. Hra na Trubku	73
5.6.6. Hra na Pozoun	78
5.6.7. Hra na Tubu	83

5.7. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA STRUNNÉ NÁSTROJE	85
5.7.1. Hra na Kytaru	85
5.7.2 Hra na Elektrickou kytaru	89
5.7.3. Hra na Basovou kytaru	92
5.8. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA BICÍ NÁSTROJE	96
5.8.1. Hra na Bicí nástroje	96
5. 9. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ SÓLOVÝ ZPĚV	100
5.9.1. Sólový zpěv	100
5.11. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA AKORDEON	104
5.11.1. Hra na Akordeon	104
5.12. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA ELEKTRONICKÉ KLÁVESOVÉ NÁSTROJE	108
5.12.1. Hra na EKN	108
5.13. KOLEKTIVNÍ VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY OBLASTI HUDEBNÍ TVORBA A INTERPETACE	112
5.13.1. Klavírní praktika	112
5.13.2. Klávesová dílna	113
5.13.3 Varhanická praxe	115
5.13.4. Jazzová a populární klavírní interpretace	117
5.13.5. Kytarová praktika	119
5.13.6. Hra v souboru a Hra v orchestru	120
5.13.7. Komorní hra	122
5.13.8. Sborové a komorní zpívání	124
6. VÝTVARNÝ OBOR	126
6.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	126
6.2. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ VÝTVARNÝ OBOR	127
6.2.1. Vyučovací předmět PLOŠNÁ TVORBA	127
6.2.3. Vyučovací předmět PROSTOROVÁ TVORBA	130
6.2.3. Vyučovací předmět VÝTVARNÉ VYJADŘOVÁNÍ	132
6.3. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S VÝTVARNÝM ZAMĚŘENÍM	134
6.3.1. Vyučovací předmět PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S VÝTVARNÝM ZAMĚŘENÍM	134
6.4. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA	136
6.4.1. Vyučovací předmět MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA	136
7. TANEČNÍ OBOR	140
7.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	140
7.2 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ KLASICKÝ A MODERNÍ TANEC	141
7.2.1. Vyučovací předmět TANEČNÍ PRŮPRAVA	141
7.2.2. Vyučovací předmět KLASICKÝ TANEC	142

7.2.3. Vyučovací předmět MODERNÍ TANEC.....	144
7.2.4. Vyučovací předmět TANEČNÍ PRAXE.....	145
7.3. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ SCÉNICKÝ TANEC	147
7.3.1. Vyučovací předmět SCÉNICKÝ TANEC	147
7.4. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ STEP (TAP DANCE)	149
7.4.1. Vyučovací předmět STEP (TAP DANCE)	149
8. LITERÁRNĚ - DRAMTICKÝ OBOR	151
8.1. PŘÍPRAVNÁ DRAMATICKÁ VÝCHOVA	151
8.2 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ SLOVESNÉ A DRAMATICKÉ	152
8.2.1. Vyučovací předmět DIVADELNÍ TVORBA.....	152
8.2.2. Vyučovací předmět INTERPRETACE TEXTU	155
8.2.3. Vyučovací předmět DIVADELNÍ SOUBOR	157
8.3. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S HERECKÝM ZAMĚŘENÍM	159
8.3.1. Vyučovací předmět PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S HERECKÝM ZAMĚŘENÍM	159
9. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI.....	161
10. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	162
11. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY.....	163
11.1. Zásady a způsob hodnocení žáků	163
11.2. Oblasti vlastního hodnocení školy.....	163

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- **Název ŠVP:** Školní vzdělávací program ZUŠ Praha 6, Nad Alejí 28

- **Předkladatel:**

- **Název školy:** Základní umělecká škola Praha 6,
Nad Alejí 28/1879
- **Adresa školy:** 162 00 Praha 6, Nad Alejí 28/1879
- **IČO:** 68407289
- **ředitel školy:** Mgr. Jiří Hruška

Kontakty:

- **Tel:** 220 610 640
- **e-mail:** zuspetriny@volny.cz
- **Web:** www.zuspetriny.cz
- **datová schránka** 6pjsx6eu

- **Zřizovatel:**

- **Název:** Hlavní město Praha, Magistrát hl. m. Prahy
- **Adresa:** Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1
- **Kontakty:**
 - **Tel:** 236 001 111
 - **e-mail:** posta@praha.eu
 - **Web:** www.praha.eu

- **Platnost aktualizovaného dokumentu od:** 1. září 2026

Mgr. Jiří Hruška, ředitel školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

Naše škola poskytuje vzdělávání v oborech hudebním, výtvarném, tanečním a literárně - dramatickém s celkovou kapacitou do 950 žáků.

Výuka je poskytována v hlavní budově Nad Alejí a v dalších školních budovách, a to v ulici V Šáreckém údolí, v ul. Brixiho v Břevnově a v ul. Morstadtově na Hládkově.

Výuku zajišťují zkušení pedagogové.

2.2 Historie a současnost

Škola byla založena v roce 1957 jako hudební škola v Břevnově s pobočkou hudební školy v Dejvicích. Výuka probíhala ve třídách tehdejší 22. osmileté školy v Praze Břevnově U Dělnického cvičiště.

V roce 1958 byla škola osamostatněna jako Lidová škola umění a v roce 1960 byla přestěhována do uvolněné budovy v Radimově ulici společně s Obvodním kulturním domem.

Od roku 1963 je součástí školy výtvarný obor, převedený z OKD. V roce 1964 byl ve škole otevřen obor dramatický a taneční.

V roce 2001 škola přesídlila do nově zrekonstruované budovy na Petřinách.

V současné době škola působí ve čtyřech budovách: Nad Alejí 28, která je zároveň sídlem ředitelství a místem výuky hudebního oboru; V Šáreckém údolí 38, kde je poskytována výuka v oboru výtvarném, hudebním a literárně - dramatickém; v ulici Brixiho 2, se vyučuje výtvarný, hudební a literárně - dramatický obor. V ulici Morstadtova obor taneční a hudební.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je řadu let stabilizovaný, stoprocentně kvalifikovaný a téměř polovina pedagogů se věnuje i další profesionální umělecké činnosti.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Škola se pravidelně prezentuje na veřejných koncertech pořádaných převážně v Tereziánském sále Břevnovského kláštera. Každoročně se účastní festivalu Libeňské jaro mladých a dalších akcí pražského regionu. V minulosti škola uskutečnila výměnný zájezd do dánské Kodaně na základě spolupráce s tamní hudební školou.

Výtvarný obor pořádá výstavy ve spolupráci s různými veřejnými institucemi v Praze. Koncem každého školního roku škola pořádá pro rodiče žáků a pro pražskou veřejnost Zahradní slavnost a vernisáž výtvarného oboru spojenou s prezentací uměleckých aktivit žáků ostatních oborů.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

V našich budovách je 31 učeben, z toho:

- 20 pro individuální výuku,
- multimediální učebnu s kompletním vybavením pro výuku fotografie a videotvorby a pro výuku hudební nauky;
- pět ateliérů výtvarného oboru, dvě keramické pece a modelovna;
- školní galerie pro výstavy prací našich žáků;
- dvě učebny literárně-dramatického oboru;
- taneční sál;
- dva koncertní sály, z toho jeden s klasickými píšťalovými varhanami.

Ve škole pořizujeme se souhlasem zákonných zástupců nebo zletilých žáků a v souladu s GDPR hudební záznamy koncertů, představení, soutěží i individuální nahrávky pro potřebu propagace školy na webové stránky, sociální sítě a pro prezentaci uměleckých výkonů a děl mimo budovy naší školy.

3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

3.1 Zaměření školy

Škola nabízí

- výuku v příjemném inspirujícím prostředí, s moderním technickým vybavením, zajištěnou plně kvalifikovaným pedagogickým sborem;
- možnost výběru ze čtyř uměleckých oborů v propojení do různých uměleckých seskupení s ohledem na individualitu každého žáka;
- osvojení teoretických znalostí a praktických dovedností ve zvoleném oboru, rozvíjení estetického cítění a kulturního chování, získání dobrých pracovních návyků spojených s odpovědností za vlastní práci i za práci celého kolektivu;
- otevřenou komunikaci s rodiči a možnost jejich aktivního zapojení do akcí školy;
- výchovu žáků k potřebě aktivně rozvíjet tradice kulturního dění regionu;
- práci v klidné a tvůrčí atmosféře, rozvíjení kreativity dětí a jejich svobodného uměleckého vyjádření.

3.2 Vize školy

Škola

- chce udržet tradici jednoho z důležitých kulturních center regionu;
- bude sledovat nové trendy ve všech čtyřech poskytovaných oborech;
- bude využívat moderních metod výuky se zapojením multimediální techniky;
- bude studenty i nadále připravovat pro úspěšné přijetí na střední a vysoké umělecké školy.

4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

- škola studujícím poskytuje dostatek vědomostí a dovedností, které mohou samostatně volit a využívat v daném uměleckém oboru;
- při přípravě nových skladeb a projektů ve všech oborech dbáme na to, aby byli žáci a studenti seznámeni s důležitými prvky obsahu a formy, možnostmi interpretace a byli schopni rozeznat kvalitu daných děl;
- vedeme k osvojení pracovních návyků a k umělecké činnosti, která utváří morální a hodnotovou orientaci;
- v rámci kolektivní a mezioborové umělecké činnosti vychováváme k odpovědnosti za společné dílo a tím studující vedeme k vzájemné empatii a sociálnímu citění;
- prohlubujeme schopnost vnímat umělecké a kulturní hodnoty jako důležitou součást utváření plnohodnotné lidské osobnosti;
- kultivujeme umělecký projev, který napomáhá vytvoření a uchování uměleckých hodnot a tím i jejich využití pro další generace.

5. HUDEBNÍ OBOR

Hudební obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje žákovi prostřednictvím soustavného vzdělávání, aktivní a poučené interpretace, vlastní tvorby, poznávání hudební kultury a osvojením si základních teoretických znalostí využívat hudbu jako prostředek vzájemné komunikace i osobního uměleckého sdělení.

Vzdělávací obsah hudebního oboru je členěn do dvou vzájemně provázaných oblastí – *Hudební interpretace a tvorba* a *Recepce a reflexe hudby* a je tvořen očekávanými výstupy, které mají činnostní povahu se zaměřením na jejich praktické využití.

V oblasti *Hudební interpretace a tvorba* je žákovi umožněno osvojit si hru na nástroj, zpěv, popřípadě hudební kompoziční techniku – skladbu. Žák získává elementární hudební návyky a dovednosti a následně je rozvíjí nejen jako sólista, ale i jako spoluhráč v komorní a souborové hře nebo ve sborovém zpěvu. Později může uplatnit získané znalosti a vlastní mimořádné nadání v oblasti improvizace, komponování hudby, využívání moderních technologií v hudbě atp.

Vzdělávací oblast *Hudební interpretace a tvorba* se v základním uměleckém vzdělávání realizuje v podobě individuální výuky (např. sólová hra na nástroj) a v podobě kolektivní výuky (např. hra v orchestru, pěvecký sbor, komorní hra, ...).

Vzdělávací oblast *Recepce a reflexe hudby* umožňuje žákovi orientovat se ve světě hudby, využívat a přenášet zkušenosti, dovednosti a vědomosti získané z praktických činností do vnímání hudby, prostřednictvím aktivního poslechu pak poučeněji interpretovat hudební dílo a kriticky je hodnotit. Realizace vzdělávacího obsahu této oblasti předpokládá činnostní pojetí výuky. Cílem je vychovat poučeného interpreta a posluchače schopného propojit hudební teorii s praxí a hlouběji tak prožít hudbu. Vzdělávací obsah oblasti *Recepce a reflexe hudby* se realizuje především v podobě kolektivní výuky (např. hudební nauka nebo hudební dějiny).

5.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

5.1.1. Přípravné studium před I. stupněm

Přípravné studium před I. stupněm se uskutečňuje v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně.

Přípravná hudební výchova (PHV) je kolektivní výuka v délce trvání jednoho roku jako příprava na hudební nauku a nástrojovou (pěveckou) výuku v HO. Žáci upevňují a rozvíjejí své hudební vědomosti a dovednosti, učitel ověřuje jejich způsobilost k nástrojové nebo pěvecké výuce v HO. Souběžně s touto kolektivní výukou žáci navštěvují ve 2. pololetí (pokud umožňuje kapacita školy) přípravnou nástrojovou (pěveckou) výuku ve společných hodinách po dvou až čtyřech žácích.

PŘEDMĚT	1. pololetí	2. pololetí*	
Přípravná hudební výchova (PHV)	2	2	1
Hudební interpretace (hra na nástroj) - až 4 žáci v hodině	0	0	1

*/Pokud umožní kapacita školy, platí hodinová dotace v 2. pololetí druhý sloupec.

Pozn. 1. Tento učební plán platí pro všechna studijní zaměření hudebního oboru.

Pozn. 2. Výuka hry na nástroj může začít i v prvním pololetí v případě smyčcových nástrojů nebo akordeonu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět: Přípravná hudební výchova

Žák

- s pomocí pedagoga zhudební v jednoduché formě říkadlo;
- odliší kontrastní nálady písní nebo skladeb;
- pohotově doprovází píseň čtvrtovou pulsací;
- vytleská rytmus písně;
- zapisuje noty celé, půlové, čtvrtové, osminové;
- přečte noty v první oktávě houslového klíče;
- rozliší základní stupně dynamiky (f, p);
- zapojí se aktivně do kolektivní práce v hodině.

Instrumentální příprava (IP) je kolektivní výuka, příprava na nástrojovou (pěveckou) výuku v HO. Žáci zlepšují a procvičují dosavadní znalosti získané v PHV. Seznamují se s jednotlivými nástroji a s jejich využitím v praktickém životě. Učitel ověřuje jejich schopnosti pro daný nástroj. Souběžně s touto výukou žáci navštěvují kolektivní hodinu PHV.

Pozn. Tento předmět je realizován z důvodu zájmu rodičů, hodinovou dotaci určuje ředitel školy.

Vyučovací předmět: Instrumentální příprava

Žák

- vysvětlí dělení nástrojů;
- roztrídí nástroje do základních skupin (strunné, dechové, bicí, klávesové);
- sluchem rozliší, do které nástrojové skupiny nástroj spadá (strunné, dechové, bicí, klávesové);
- s pomocí učitele z poslechového testu určí, o jaký nástroj se jedná;
- popíše některé hudební nástroje a jeho části;
- podílí se na výběru hudebního nástroje;
- aktivně se zapojí do výuky;
- používá znalosti získané v hodinách PHV;
- získává základy hry na volený nástroj.

5.1.2. Přípravné studium před II. stupněm pro všechna vyučovací zaměření HO

Studenti starší čtrnácti let, kteří neabsolvovali I. stupeň, jsou zařazeni do přípravného studia před druhým stupněm. Jeho cílem je osvojit si nejdůležitější znalosti a dovednosti, které jinak poskytuje I. stupeň.

Přípravné studium před II. stupněm:

PŘEDMĚT	1. pololetí	2. pololetí
Přípravné studium před II. stupněm	1	1
Volitelný kolektivní předmět	1	1

*Pozn. Volitelný kolektivní předmět:

Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hudební nauka v některém ročníku I. stupně nebo Hudební dějiny, Hra v orchestru, Hra v souboru, Sborový zpěv, Klávesová dílna, Varhanická praxe, Jazzová a populární interpretace a Klavírní praktika do jiného ročníku než je daný předmět stanoven.

5.2 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ NAUKA

Cílem předmětu je propojit hudební teorii s praxí, jedná se o oblast Recepce a reflexe hudby. Realizuje se v podobě kolektivní výuky jednou vyučovací hodinou týdně.

Učební osnova vyučovacího předmětu:

1. ročník

Žák

- ovládá čtení i psaní not $g - c^3$ v houslovém klíči, $c - c^1$ v basovém klíči;
- rozlišuje noty a pomlky: celá, půlová, čtvrtová, osminová, šestnáctinová a rozumí teče za notou;
- orientuje se v taktech: 2/4, 3/4, 4/4;
- vyjmenuje vlastnosti tónu;
- vyjmenuje posuvky;
- vyjmenuje durové stupnice do 2# a 1b;
- chápe rozdíl mezi celým tónem a půltónem;
- vysvětlí pojmy staccato, legato, ligatura, repetice, odrážka, koruna, prima volta, seconda volta;
- zná základní označení dynamiky a tempa.

2. ročník

Žák

- ovládá čtení i psaní not v houslovém a basovém klíči;
- orientuje se v taktech: 3/8, 6/8
- zná rozdělení oktáv;
- vyjmenuje durové stupnice do 4# a 4b;
- vytvoří tónický kvintakord;
- vyjmenuje a rozdělí základní intervaly na čisté a velké;

- vysvětlí pojmy triola, synkopa, předtaktí;
- zná skupiny hudebních nástrojů a rozdělení pěveckých hlasů.

3. ročník

Žák

- vyjmenuje durové i mollové stupnice do 4# a 4b;
- chápe pojmy stejnojmenná a paralelní stupnice;
- zná rozdělení mollových stupnic – přirozená, harmonická, melodická;
- ovládá intervaly čisté, velké a malé;
- vytvoří durový kvintakord a jeho obraty;
- zná základní harmonické funkce TSD;
- pozná hudební nástroje a zařadí je do skupin;
- zná nejznámější hudební skladatele různých období a stylů.

4. ročník

Žák

- vyjmenuje durové i mollové stupnice do 7# a 7b;
- ovládá intervaly základní i odvozené;
- vytvoří durový i mollový kvintakord a jeho obraty;
- vytvoří dominantní septakord
- chápe enharmonickou záměnu, dvojitý # a dvojitě b;
- vysvětlí pojem transpozice a transponuje krátký melodický útvar;
- zná složení symfonického orchestru;
- zná nejznámější hudební skladatele různých období a stylů.

5. ročník

Žák

- vytvoří zvětšený a zmenšený kvintakord;
- ovládá stupnice, intervaly, akordy;
- orientuje se v základních akordických značkách;
- ovládá transpozici jednoduchých melodických útvarů;
- rytmicky a intonačně reprodukuje jednoduchý zápis, zaznamenaná jednoduchou hudební myšlenku;
- s pochopením významu harmonických funkcí vytváří jednoduchý doprovod
- vytváří vlastní rytmické a melodické útvary;
- má základní povědomí o výstavbě hudebních skladeb, orientuje se v jednoduchých hudebních formách.

5.3 VYUČOVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ DĚJINY

Cílem předmětu Hudební dějiny je získání vědomostí o vývoji hudby od pravěku po současnost pro žáky a studenty hudebního oboru od 4. ročníku po absolvování předmětu Hudební nauka. Výuková dotace předmětu je stanovena na 1 vyučovací hodinu týdně v období jednoho školního roku. Žáci se seznámí s prvními dochovanými písněmi, poučí se o prvních formách zápisu a cestě k současnému systému pěti linek, a postupně proberou klasickou hudbu v období renesance až 20. století. Současně neopomeneme vývoj folklorní hudby, tradičních rytmů napříč kontinenty a vznik blues, jazzu a populární hudby a také hudbu filmovou. Výuka bude probíhat s aktivní účastí studentů, s poslechem hudebních ukázek a praktickou ukázkou hudebních forem. Probíraná látka se může ročníky prolínat na základě nadání žáků. Je volitelným kolektivním předmětem v rámci studia přípravného cyklu II. stupně hudebního oboru.

I. STUPEŇ

4. ročník

Žák

- zná základní rozdělení hudebních období baroko - klasicismus – romantismus;
- určí autory daných období a významné skladby;
- vypracuje jednoduchý referát o významném autorovi českého baroka/klasicismu/romantismu.

5. ročník

Žák

- orientuje se v hudbě renesance a jejích hlavních formách (madrigal, moteto);
- zná a určí základní hudební formy baroka a klasicismu;
- orientuje se v počátcích žánrů opery a velkých instrumentálních forem.

6. ročník

Žák

- orientuje se v hudbě a formách baroka, klasicismu, a romantismu;
- rozpoznává významná hudební díla a jejich zařazení sluchem;
- zná historický vývoj hudby od pravěku, první nástroje a funkci hudby;
- vypracuje referát o hudbě starověké civilizace (Antické/Indické/Čínské aj.).

7. ročník

Žák

- správně rozdělí periodizaci dějin hudby od jejího raného vývoje po romantismus;
- zná vývoj notového zápisu od piktogramů po mensurální notaci;
- určí poslechem zařazení skladby do příslušného období;
- vypracuje referát na téma národní/folkové hudby zvoleného území/státu.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- orientuje se v hudbě romantismu;
- vyjmenuje významné světové skladatele pozdního romantismu (Ruská pětka, Pařížská šestka...);

- rozezná a orientuje se v hudebních stylech (impresionismus, neoklasicismus, atonální hudba aj.).

II. ročník

Student

- zná původní styly afroamerické hudby;
- počátky jazzu a blues;
- vypracuje referát o libovolném umělci z 20. stol.

III. ročník

Student

- rozšiřuje znalosti o vývoji moderní a populární hudby;
- určí žánry dle poslechu (swing, rock' n' roll, country, ...);
- vypracuje referát o skladateli filmové hudby.

IV. ročník

Student

- rozšiřuje znalosti o pop-rockové hudbě, elektronické hudbě a dalších moderních žánrech;
- vypracuje referát o libovolném umělci z 20-21. století;
- zná stěžejní díla a skladatele klasické - moderní hudby 20. století (avantgarda, tonalismus, aj.).

5.4. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

Vzdělávací zaměření Hra na klávesové nástroje se orientuje na rozvoj technických dovedností, hudebního citu a porozumění hudební teorii prostřednictvím klávesových nástrojů, jako jsou klavír, cembalo, varhany nebo keyboard. Cílem tohoto zaměření je nejen výuka techniky hry, ale i podpora kreativního projevu a schopnosti interpretovat hudbu. Výuka se soustředí na:

1. **Základní techniku a výuku hry** – studium notového písma, nácvik prstokladu, správné držení rukou a těla, výuka rytmu a tempa.
2. **Hudební teorie** – výuka harmonie, akordů, tónin a melodií, což studentovi pomáhá lépe chápat strukturu skladeb a usnadňuje improvizaci.
3. **Poslechové dovednosti** – zlepšování schopnosti rozlišovat hudební intervaly, akordy a rytmy, což je klíčové pro interpretaci hudby a hru z paměti.
4. **Interpretace hudby** – zaměření na porozumění různým hudebním stylům (klasika, jazz, populární hudba) a jejich specifickým technikám, jako jsou dynamika, agogika a frázování.
5. **Improvizace a kreativita** – podpora tvořivosti a samostatnosti studentů při skládání a interpretaci hudby.

Tento vzdělávací směr také poskytuje příležitosti pro vystupování, účast v hudebních ansámblech a účast na soutěžích, což podporuje rozvoj sociálních a komunikačních dovedností. Výuka je často vedena individuálně nebo ve skupinách, s důrazem na individuální tempo studenta a přizpůsobení učebních plánů jeho potřebám a zájmům.

5.4.1. Hra na Klavír

Náplní tohoto vyučovacího předmětu je poskytnutí potřebných vědomostí a dovedností pro hru na klavír takovým způsobem, aby byl žák schopen vlastního uměleckého vyjádření.

Forma výuky může začít v přípravném stupni jako kolektivní – žáci rozvíjejí svou přirozenou muzikalitu, zvláště v oblasti rytmického cítění, schopnosti hrát podle sluchu a počátku koordinace motoriky při hře. Od prvního ročníku potom probíhá individuální výuka zaměřená na získávání specifických pianistických návyků přes čtyřruční souhru až ke komorní hře a klavírní improvizaci. Od 6. ročníku mohou žáci studovat jako druhý skupinový volitelný předmět Varhanickou praxi, kde se seznámí s varhanami a varhanní technikou. V případě zájmu mohou žáci zvolit jako další studijní předmět Hru na varhany.

Cílem vyučovacího procesu v tomto předmětu je u žáků dosažení takového stupně uměleckého vzdělání, aby byli způsobilí vedle vlastního duchovního obohacení prostřednictvím hudby vystoupit také na koncertech v sólové, čtyřruční nebo komorní hře.

Učební plány

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň						II. stupeň				
		1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	I. r	II. r	III. r	IV. r
Hra na klavír		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Varhanická praxe						1	1	1	1	1	1
	Jazzová a populární interpretace				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klavírní praktika						1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klávesová dílna				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Varhanická praxe, Klávesová dílna, Jazzová a populární interpretace, Klavírní praktika, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravné studium před I. stupněm (pokud umožní kapacita školy)

Jde o půlroční nástrojovou průpravu, kde se projeví eventuální předpoklady žáka pro studium hry na klavír; na konci školního roku žák skládá přijímací zkoušku do 1. ročníku, (zahraje 2 písně odlišného charakteru s doprovodem.) Souběžně probíhá kolektivní PHV na rozvoj všeobecné hudebnosti.

Žák

- rytmicky přesně deklamuje říkadla;
- doprovodí píseň hranou učitelem na úrovni tzv. metra a to střídavě oběma rukama (prokáže pohybovou a motorickou koordinaci);
- vyjmenuje jednotlivé bílé klávesy v různých oktávách;
- odliší správné a nesprávné sezení u klavíru a držení ruky;
- najde píseň v rozsahu kvinty podle sluchu a zahraje ji na klavíru;
- zhudební říkadlo na dvou až třech tónech;
- zahraje píseň v legatu, portamentu s přidaným doprovodem kvinty;
- odliší dynamiku f – p;
- zahraje 3–4 ručně s učitelem (ostinato, melodii);
- přečte a zahraje noty od f do g1.

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- zopakuje po učiteli správný způsob sezení u nástroje i přirozené držení ruky;
- propojí sluchovou představu a úhozové vyjádření při stálé kontrole optimálního používání hracího aparátu (vztah tělesného uvolnění a koncentrace), použije úhozy portamento, legato, staccato, zahraje a přenáší do různých oktáv dvou až pětitónové legatové skupinky, podkládá palec pod 2., 3., 4. prst;
- s pomocí učitele odliší jednotlivé hudební fráze;
- zahraje z paměti píseň;
- rozpozná kontrastní náladu (veselé – smutné) a přiměřeně zvoleným tempem (rychleji – pomaleji) ji interpretačně vyjádří;
- pod vedením učitele podloží písňové melodie základními harmonickými funkcemi T-D (basovými tóny nebo dudáckou kvintou).

2. ročník

Žák

- fixuje správné sezení u nástroje, držení těla i rukou;
- dynamicky i motoricky odliší podle svých schopností ve skladbě melodii a doprovod;
- určí podobnost, rozdílnost a totožnost frází na úrovni malé písňové formy ABA, ABA', ABC;
- zahraje z paměti studovanou skladbu;
- rozliší kontrastní dynamiku a vyjádří ji pomocí p, mf, f, cresc. a decresc.;

- samostatně nalézá podle sluchu lidovou píseň v rozsahu oktávy (s pomocí učitele a dle svých možností ji zapíše do not);

3. ročník

Žák

- hru dvojhmatů ovládá všemi probranými způsoby úhozu;
- prokáže smysl pro jasné metrické, rytmické a tempové cítění a základní agogické změny;
- odliší na úrovni příslušného ročníku motoricky i dynamicky obě ruce v rozsahu celé klaviatury;
- samostatně nastuduje jednoduchou skladbu v rozsahu jedné strany;
- podle návodu učitele použije synkopický a současný pedál;
- rozpozná malou písňovou formu v rozsahu ABC, analyzuje ji formálně i tonálně;
- z paměti zahraje skladbu podle svých možností;
- dokáže s pomocí učitele podložit lidovou píseň hlavními harmonickými funkcemi.

4. ročník

Žák

- prokáže spolehlivou prstovou pohotovost při hře ve vyšších tempech;
- rozliší povahu a hudební obsah jednotlivých skladeb (taneční, písňovou, pochodovou) a volí odpovídající výrazové prostředky pro jejich vyjádření (akcentace, *espressivo*);
- samostatně doprovodí lidovou píseň hlavními harmonickými funkcemi;
- určí podle svých možností kadence ve studovaných skladbách.

5. ročník

Žák

- propojí osvojené technické i výrazové prostředky při interpretaci v rozsahu dvoustránkové skladby; samostatně použije pedál na základě sluchové představy a sebekontroly;
- rozliší výraznější dynamické odstíny - *pp*, *ff*, *sfz*;
- s pomocí učitele zvolí a předvede vhodné frázování, artikulaci a melodické ozdoby;
- zahraje z listu jednohlasou skladbu v rozsahu 8 taktové písně;
- zahraje čtyřručně se spolužákem nebo s učitelem skladbu v rozsahu 1 stránky, nebo doprovází v rámci komorní hry;
- seznámí se se základními akordickými značkami;
- podle svých možností doprovodí melodii pomocí hlavních a vedlejších harmonických funkcí včetně D7.

6. ročník

Žák

- samostatně nastuduje skladby ve smyslu 1/ přesnější dynamiky (*mp*, s použitím hry *una corda*), 2/ zvolení vhodné ornamentiky (u klasických, barokních skladeb);
- na základě předchozí formální analýzy za pomoci učitele vystaví dynamicky skladbu;
- z paměti zahraje skladbu na úrovni jedné věty klasické sonatiny nebo snadnější barokní polyfonie;
- zahraje 4 ručně, v komorní hře nebo v korepetici kratší skladbu.

7. ročník

Žák

- používá technických dovedností a výrazových prostředků získaných při interpretaci (prstová, akordická technika, melodické ozdoby, plastické polyfonní vedení hlasů, dynamické odlišení obou rukou v homofonní sazbě);
- samostatně analyzuje přiměřeně obtížnou skladbu z hlediska hudebních struktur, samostatně volí způsob frázování;
- veškeré teoretické znalosti převede do vlastní interpretace (artikulace, dynamiky, frázování, tempa, agogických změn, pedalizace);
- zahraje z listu skladbu v rozsahu malé písňové formy, melodii s jednoduchým doprovodem, čtyřručně zahraje skladbu v rozsahu dvou stránek;
- z paměti zahraje své absolventské vystoupení.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student, který přišel bez jakékoliv předchozí teoretické i nástrojové průpravy, získá základní znalosti a dovednosti pro studium hry na klavír.

Student

- prokáže základní znalosti notového zápisu;
- použije klavírní prstoklad, dynamická znaménka a základní taktová a tempová označení;
- prokáže motorickou pohotovost v doprovodu k písni hrané učitelem;
- osvědčí pianistickou způsobilost na úrovni etud z AE I. a přednesových skladeb na úrovni 2. ročníku I. stupně;
- najde podle sluchu a doprovodí funkcemi T-D lidovou píseň;
- z listu zahraje melodii písně rozloženou do obou rukou v rozsahu jedné oktávy.

II. STUPĚŇ

I. ročník

Student

- zahraje z listu skladby na úrovni 2. - 5. ročníku I. stupně v rozsahu jedné stránky;
- korepetuje v určitém oddělení - v rozsahu dvou skladeb za rok, anebo provádí 4ruční hru se spolužákem;
- při hře z paměti využije svých znalostí o formě a harmonii, např. u barokní sonáty nebo tance z barokní suity;
- z poslechu zná skladby významných autorů z období baroka a uvede příklady *;
- samostatně vyhledá podle svého zaměření skladby, které poslouchá a interpretuje.

II. ročník

Student

- své nabyté znalosti a dovednosti využije při realizaci svých hudebních představ;
- zahraje z listu skladby na úrovni 3. - 5. ročníku I. stupně;
- zformuluje vlastní úsudek o kvalitě interpretace skladeb, které slyšel na koncertech nebo z nahrávek;
- uvede příklady stěžejních autorů z období klasicismu *;
- samostatně nastuduje skladbu podle svého zaměření, v rozsahu 2 stránek.

III. ročník

Student

- zahraje z listu skladby na úrovni 4. – 6. ročníku I. stupně;
- se podílí na čtyřruční hře se svým spolužákem;
- uvede příklady skladeb autorů z období romantismu *;
- podle svých preferencí žánru samostatně nastuduje skladbu v rozsahu 3 stránek;

IV. ročník

Student

- nastuduje příslušný program na absolventský koncert (sólo, čtyřruční hru nebo komorní skladbu);
- uvede příklady stěžejních skladeb klavírní literatury z období 20. století *;
- z listu zahraje jednoduché skladby na úrovni 5. – 6. ročníku I. stupně v rozsahu dvou stránek.

** V případě, že nevystoupí v rámci školního roku na koncertě, nebo nemůže ze zdravotních důvodů zahrát na postupových zkouškách.*

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Klavírní praktika, Klávesová dílna, Varhanická praxe, Jazzová a populární interpretace, Hra v souboru, Hra v orchestru, Komorní hra, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.4.2. Hra na klavír se zaměřením na hudbu populární a jazzovou

Učební plány

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň						II. stupeň				
		1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	I. r	II. r	III. r	IV. r
Hra na klavír se zaměřením pop/jazz		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
	Varhanická praxe						1	1	1	1	1	1
	Jazzová a populární interpretace				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klavírní praktika						1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klávesová dílna				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Varhanická praxe, Klávesová dílna, Jazzová a populární interpretace, Klavírní praktika, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravné studium před I. stupněm

(pokud umožní kapacita školy)

Jde o půlroční nástrojovou průpravu, kde se projeví eventuální předpoklady žáka pro studium hry na klavír; na konci školního roku žák skládá přijímací zkoušku do 1. ročníku, (zahraje 2 písně odlišného charakteru s doprovodem.) Souběžně probíhá kolektivní PHV na rozvoj všeobecné hudebnosti.

Žák

- rytmicky přesně deklamuje říkadla;
- doprovodí píseň hranou učitelem na úrovni tzv. metra a to střídavě oběma rukama (prokáže pohybovou a motorickou koordinaci);
- vyjmenuje jednotlivé bílé klávesy v různých oktávách;
- odliší správné a nesprávné sezení u klavíru a držení ruky;
- najde píseň v rozsahu kvinty podle sluchu a zahraje ji na klavíru;
- zhudební říkadlo na dvou až třech tónech;
- zahraje píseň v legatu, portamentu s přidaným doprovodem kvinty;
- odliší dynamiku f – p;
- zahraje 3–4 ručně s učitelem (ostinato, melodií);
- přečte a zahraje noty od f do g1.

I. STUPĚŇ

1. ročník

Žák

- dokáže popsat jednotlivé části klavíru;
- dodržuje správné držení těla při hře na klavír a pozvolna se učí vnímání ruky a jejího správného postavení na klaviatuře (vzpřímená záda, uvolněné paže, flexibilní zápěstí a zpevněné konečky prstů);
- pozná a čte noty v houslovém a basovém klíči;
- podloží akordy T-S-D jednoduchou lidovou píseň a je schopen ji pomocí těchto funkcí transponovat (nejprve basovou linkou, později dle schopností akordy);
- rozpoznává různé (kontrastní) nálady (veselá – smutná) a přiměřeně zvoleným tempem (rychleji – pomaleji) a dynamikou (pomocí p, mf, f, cresc. a decresc.) ji improvizatorně vyjádří;
- improvizuje nejprve po černých klávesách, později po bílých;
- v improvizaci se učí používat základní rytmy;
- zahraje zpaměti píseň.

2. ročník

Žák

- fixuje správné sezení u nástroje, držení těla i rukou;
- podkládá palec pod ostatní prsty a překládá ostatní prsty přes palec;
- hraje všechny typy úhozu podle nálady v improvizaci – portamento, legato, staccato;
- hraje s využitím synkopického pedálu;
- improvizuje ve složitějších tóninách (jiných kromě po černých a bílých klávesách);
- výběrem z improvizace nachází zajímavé melodie, které si fixuje jako témata skladeb;
- rozvíjí techniku hrou skupin a příslušných etud nebo pasáží v improvizaci;
- zahraje lidové i umělé písně podle sluchu s jednoduchým doprovodem;
- umí zahrát všechny akordy dur i moll od bílých kláves;
- sluchem pozná rozdíl mezi velkou a malou sekundou zahraje zpaměti studovanou skladbu.

3. ročník

Žák

- zavádí složitější rytmy do improvizace;
- improvizuje ve složitějších tóninách od bílých kláves;
- rozšiřuje technickou hru skupin na složitější útvary;
- učí se komponovat skladby s výrazně odlišným obsahem – náladami;
- dbá na kvalitu klavírního tónu a dynamická odstínění;
- dynamicky i motoricky odliší podle svých schopností ve skladbě melodii a doprovod;
- zahraje všechny dur i moll akordy od černých kláves;
- zahraje všechny dominantní septakordy od bílých kláves;
- sluchem najde všechny stupnice od černých kláves;
- podle návodu učitele použije synkopický a současný pedál;
- sluchem pozná intervaly do velké tercie;
- samostatně nastuduje jednoduchou skladbu v rozsahu jedné strany.

4. ročník

Žák

- improvizuje v blues v jednodušších tóninách s doprovodem učitele;
- učí se doprovázet jednoduché popové písně s různými typy doprovodů;
- skládá skladby s kontrastními tématy;
- zahraje dominantní i majové septakordy od všech kláves;
- zdokonalí techniku hry v rámci hraní etud, stupnic či pasáží v improvizaci;
- zahraje jednoduché skladby z listu;
- prokáže spolehlivou prstovou pohotovost při hře ve vyšších tempech;
- volí odpovídající výrazové prostředky pro vyjádření jednotlivých klavírních doprovodů (akcentace, espressivo);
- sluchem pozná intervaly do zvětšené kvarty.

5. ročník

Žák

- zahraje skladby různých hudebních stylů;
- improvizuje na jednoduché schéma jazzového standartu s doprovodem nahrávky;
- učí se vystavět frázi v improvizaci;
- improvizuje v $\frac{3}{4}$ taktu;
- zahraje mollový septakord od všech kláves;
- propojí osvojené technické i výrazové prostředky při interpretaci v rozsahu dvoustránkové skladby;
- rozliší výraznější dynamické odstíny – pp, ff, sfz;
- zahraje z listu jednohlasou skladbu v rozsahu 8 taktové písně;
- sluchem pozná intervaly do čisté kvinty a postupuje dál dle možností žáka.

6. ročník

Žák

- zahraje jednoduchý standart i s improvizací;
- doprovodí skladbu dle harmonických značek, přičemž vytváří složitější doprovody;
- složí jednoduchou žánrovou skladbu;
- zahraje polozmenšený septakord od všech kláves;
- na základě předchozí formální analýzy (nejlépe s fantazijně obrazným popisem) za pomoci učitele vystaví dynamicky improvizaci nebo skladbu.

7. ročník

Žák

- propojí své technické a výrazové dovednosti při improvizaci a interpretaci;
- hraje z listu podle harmonických značek ;
- samostatně analyzuje přiměřeně obtížnou skladbu z hlediska hudebních struktur, samostatně volí klavírní doprovod a způsob frázování;
- veškeré teoretické znalosti převede do vlastní interpretace a improvizace (artikulace, dynamiky, frázování, tempa, agogických změn, pedalizace);
- zahraje z listu skladbu v rozsahu malé písňové formy, melodii s jednoduchým doprovodem;
- zahraje z paměti jednodušší jazzový standart;
- z paměti zahraje své absolventské vystoupení.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student, který přišel bez jakékoliv předchozí teoretické i nástrojové průpravy, získá základní znalosti a dovednosti pro studium hry na klavír.

Student

- samostatně formuluje svůj preferovaný žánr a aktivně jej poslouchá a hraje z not nebo na základě poslechu;
- z not hraje skladby odpovídající obtížnosti;
- dokáže improvizovat na kadence s odpovídající obtížností;
- z improvizace vytváří skladby odpovídající úrovni;
- rozvíjí klavírní techniku a výraz odpovídající obtížnosti.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- využívá dovednosti získané během studia prvního stupně;
- zdokonalí techniku hry hraním obtížnějších etud nebo těžších pasáží v improvizaci;
- skládá složitější formální útvary (ABA, AABA, atd.);
- orientuje se v církevních tóninách;
- učí se hru tercií a septim v celém kvintovém kruhu;
- sám vytvoří propracovaný doprovod k populární písni;
- aktivně poslouchá žánrovou hudbu a je schopen ji slovně analyzovat.

II. ročník

Student

- ke všem akordům přidává příslušné tenze a propojuje je se znalostí intuitivně proložených stupnic a církevních modů;
- vytváří různé harmonické kadence;
- se učí technice práce s melodií a integruje ji do svých skladeb;
- prohlubuje analytické schopnosti poslouchané hudby.

III. ročník

Student

- k akordům přidává akord moll Maj7 a hledá další nevšední akordy;
- vytváří vlastní voicingy od tercií a septim až ke složitým clusterovým útvarům;
- si vytváří vlastní harmonický i melodický jazyk;
- se učí improvizovat a komponovat v netradičních metrech (5/4, 7/4).

IV. ročník

Student

- nastuduje příslušný program na absolventský koncert (sólo, čtyřruční hru nebo komorní skladbu);
- doprovodí z listu populární či lidovou píseň;
- interpretuje všechny harmonické značky;
- složí vlastní populární melodii s propracovaným doprovodem, vlastní jazzový standart nebo vlastní osobitou skladbu.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Klavírní praktika, Klávesová dílna, Varhanická praxe, Jazzová a populární interpretace, Hra v souboru, Hra v orchestru, Komorní hra, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.4.3. Hra na Cembalo

Předmět Hra na cembalo je určen žákům, kteří mají zájem o poznávání a interpretaci klávesové literatury zejména ze 17. – 18. století. Uvádí žáka do světa cembalové literatury, ale i nezbytného teoretického zázemí tohoto oboru.

Žák dostane možnost rozvíjet se jako sólový hráč, hráč v souboru (podle aktuálních možností školy může doprovázet zpěv i další hudební nástroje), seznamuje se s literaturou různých stylových období, rozvíjí schopnosti improvizace a nacvičuje hru generálbasu. Žáci mohou vystupovat na třídních přehrávkách, koncertech nebo dalších školních akcích.

U pokročilejších studentů lze výběr studijní literatury obohatit i o cembalové skladby z 16., 20. a 21. století.

Studium je rozděleno do 7 let (I. stupeň) a do 4 let (II. stupeň). Forma studia má 2 výukové modely.

Výukový model A:

Žák je přijímán do 1. ročníku I. stupně do vyučovacího předmětu Hra na klavír a v 1. – 4. ročníku plní požadavky studijního plánu Hry na klavír. Od 5. ročníku je možné zařazení do předmětu Hra na cembalo - na základě celkového posouzení výkonu u postupové zkoušky na konci 4. ročníku (za přítomnosti vyučujícího hry na cembalo). Přestup lze realizovat stejným způsobem v každém z následujících ročníků.

Výukový model B:

Žák po dostatečné předchozí přípravě ve hře na klavír, hře na varhany nebo dokončení 7. ročníku I. stupně ZUŠ v oboru Hra na klavír nebo Hra na varhany může pokračovat (formou přestupu) na II. stupni v oboru Hra na cembalo.

Výuku cembala může nadále kombinovat s výukou hry na klavír (totéž doporučeno u žáků I. stupně). Po individuálním posouzení lze doporučit kombinaci s výukou Hry na varhany.

Kromě předmětu Hra na cembalo žák navštěvuje výuku Hudební nauky, Hry v souboru, Klávesové dílny, Komorní hry nebo jiných skupinových předmětů.

Výukový model A

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír		1	1	1	1							
Hra na cembalo						1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru						1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klávesová dílna				1	1	1	1	1	1	1	1
	Varhanická praxe						1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klavírní praktika						1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Varhanická praxe, Klávesová dílna, Jazzová a populární interpretace, Klavírní praktika, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveným pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy - model A:

1. – 4. ročník podle osnov předmětu Hra na klavír

5. ročník

Žák

- ovládá zásady správného držení rukou a sezení u nástroje;
- hraje drobné a snadné skladby autorů 17. a 18. století (převážně homofonní sazby);
- aplikuje základní druhy ornamentů;
- přejímá nové varianty prstokladů i úhozu;
- analyzuje akordy závěrových kadencí.

6. ročník

Žák

- odlišuje úhoz na cembale od techniky prstů a paže na klavíru nebo u varhan;
- hraje drobné polyfonní i homofonní skladby autorů 17. – 18. stol.;
- samostatně doplní základní druhy ornamentů;
- hraje přípravná generálbasová cvičení;
- pracuje na skladbách komorních nebo 4ručních.

7. ročník

Žák

- propojuje základní druhy úhozu: legato, non legato, leggiero, převazované legato, arpeggio, vkusně pracuje s artikulací, frázováním, agogikou a tempem, zapojuje sluchovou sebekontrolu;
- samostatně nastuduje skladby střední a nižší náročnosti (polyfonní i homofonní sazby);
- nastudované skladby interpretuje z not i z paměti;
- analyzuje vybraný úsek studované skladby;
- účastní se komorní nebo 4ruční hry.

II. stupeň

I. ročník

Student

- zdokonalí kvalitu úhozu a schopnost sluchové sebekontroly;
- samostatně pracuje s barevnými a dynamickými možnostmi nástroje – změny manuálů, registrace;
- pozná a interpretuje charakteristické tance (z období baroka i klasicismu);
- stručně charakterizuje hlavní rysy baroka a klasicismu;
- hraje z listu skladby nižší technické náročnosti.

II. ročník

Student

- přizpůsobí výrazové prostředky (úhoz, artikulaci, agogiku) prostoru i nástroji;
- pozná a popíše různé variační formy: variace, partita, ciaccona;
- charakterizuje hlavní odlišnosti skladatelských škol Evropy (17. a 18. stol.): Itálie, Německo, Francie, Anglie;
- popíše části nástroje a princip tvoření tónu;
- rozšíří si znalosti v oblasti německého generálbasu a hry kadencí.

III. ročník

Student

- při hře zapojuje náročnější technické prvky: skoky, křížení rukou, manuálové změny; identifikuje charakteristické rysy hlavních polyfonních forem: fugeta, fuga, ricercar, canzona, i volných forem: toccata, preludium, preambulum;
- slovně zhodnotí kvalitu vyslechnutého výkonu;
- nacvičuje hru z paměti i z not;
- charakterizuje hlavní rysy raného, vrcholného a pozdního baroka.

IV. ročník

Student

- samostatně nastuduje skladby nižší a střední náročnosti z repertoáru cembalové literatury;
- při vlastní interpretaci aplikuje doposud osvojené dovednosti a znalosti – technikou i výrazem se snaží o vystižení obsahu skladby;
- nastuduje program pro absolventské vystoupení (sólové i komorní); výběr skladeb zohledňuje preference a nasměrování žáka
- v hlavních obrysech popíše vývoj cembalové literatury a cembala v rámci dějin hudby; rámcově se orientuje v cembalové tvorbě 20. a 21. století;
- hraje z listu snazší sólové skladby a jednodušší party doprovodu.

Výukový model B

Učební plány:

ZÁKLADNÍ STUDIUM		II. stupeň			
		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cembalo		1	1	1	1
*volitelné předměty	Hra v souboru	1	1	1	1
	Hra v orchestru	1	1	1	1
	Klavírní praktika	1	1	1	1
	Klávesová dílna	1	1	1	1
	Varhanická praxe	1	1	1	1
	Sborový zpěv	2	2	2	2
	Komorní hra	1	1	1	1
	Hudební dějiny	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Varhanická praxe, Klávesová dílna, Jazzová a populární interpretace, Klavírní praktika, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveným pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy - model B (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Přípravné studium před II. stupněm

Student

- zajímá se o hudební dění;
- osvojí si zásady zdravého držení rukou a sezení u nástroje
- dobře se orientuje na klávesnici/ích a dokáže pojmenovat tóny;
- dokáže pracovat s tempem jako se základní a zásadní charakteristikou pro skladby barokního období a klasického období;
- zná principy a možnosti práce s dynamikou a barevností skladeb hudby starých mistrů;
- zvládá základní specifické úhozové prvky cembalové hry (repetované tóny, tichá výměna prstů, legato, detaché, legato palcem, přechody palcem).

I. ročník

Student

- ovládá specifické prvky cembalové techniky a hmatů;
- zahraje skladby střední náročnosti, různého charakteru, polyfonní i homofonní sazby;
- vybere skladbu - dle vlastních preferencí - a samostatně ji nastuduje;
- má vlastní interpretační názor na studovanou skladbu;
- nacvičuje hru z paměti i z not.

II. ročník

Student

- zahraje vícehlasé polyfonní skladby;
- rozlišuje formy (imitační, volné), stylovost a žánry probíraných skladeb;
- dle dosavadních zkušeností a dovedností je schopen hodnocení svého i cizího hudebního výkonu;
- používá při improvizaci malou kadenci;
- pracuje s generálbasovými značkami.

III. ročník

Student

- při hře uplatní vlastní hudební představu;
- hraje s technickou jistotou rozsáhlejší skladby střední technické náročnosti;
- při hře koordinuje nezávisle ruce a nohy;
- aplikuje artikulaci a ornamentiku vhodnou pro jednotlivá stylová období;
- při improvizaci dokáže používat velkou kadenci.

IV. ročník

Student

- využívá posluchačských a interpretačních zkušeností i doposud osvojených znalostí a dovedností při studování nových skladeb;
- hraje z listu skladby střední technické náročnosti;
- zahraje party doprovodu (sonáta, komorní triová skladba, čtyřruční skladba);
- v hlavních obrysech popíše vývoj cembalové literatury a cembala v rámci dějin hudby; rámcově se orientuje v cembalové tvorbě 20. a 21. století;
- slovně zhodnotí kvalitu vyslechnutého výkonu;
- nastuduje program pro absolventské vystoupení (sólové i komorní); výběr skladeb zohledňuje preference a nasměrování žáka

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra na klavír viz kap. 5.4;

Klavírní praktika, Jazzová a populární praktika, Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Klávesová dílna, Varhanická praxe viz kap. 5.13.

5.4.4. Hra na Varhany

Výuka navazuje na dobré tradice varhanní pedagogiky v Čechách a zároveň akceptuje osvědčené vyučovací metody a zkušenosti tradičních varhanních škol Evropy.

Uchazečům se nabízí komplexní varhanické proškolení. Kromě nezbytné průpravy hráčsko-technické (ovládání nástroje, hra na manuály a pedál), která probíhá formou individuální výuky, jsou obsahem výuky základní informace o konstrukci a údržbě varhan, o vývoji nástroje v průběhu dějin a základní orientace v bohaté varhanní literatuře (v rámci předmětu Varhanická praxe).

Neoddělitelnou součástí výuky hry na varhany je rozvíjení schopností varhanní improvizace. Ta je vyučována v rozsahu, jaký dovoluje individuální míra nadání žáka. Výuka varhanní improvizace staví na základních znalostech z dalších hudebně-teoretických disciplín (harmonie, kontrapunkt, intonace, nauka o hudebních formách).

Výuka je možná dle dvou modelů (A, B). O zařazení do modelu A nebo B rozhoduje věk a způsobilost uchazeče.

Výukový model A:

Žák je přijímán do 1. ročníku I. stupně do vyučovacího předmětu Hra na klavír a plní osnovy studijního zaměření Hra na klavír 1. – 4. ročník. Hra na varhany začíná po úspěšném zakončení 4. ročníku a zároveň po prokázání dostatečné mentální a fyzické zralosti a úrovně prstové zručnosti.

Výukový model B:

- pro studenty nově příchozí, starší 14 let.

Pro hru na varhany do I. ročníku II. stupně jsou studenti přijímáni většinou po úspěšném ukončení I. stupně oboru hra na klavír a po prokázání dostatečné technické a mentální zralosti. V případě zjištění nedostatků při vstupním přezkoušení je student zařazen do příslušného ročníku.

Poznámky:

- zařazení do výuky klavíru na II. stupni není povinné, ale v případě závažnějších technických nedostatků se doporučuje;
- u výjimečně nadaných studentů je možné zařazení rovnou do některého z vyšších ročníků II. stupně a též je možné dle možností školy nabídnout navýšenou hodinovou dotaci (max. 2 hodiny týdně);

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně; Učební plán pro II. stupeň je shodný pro model A i B.

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír		1	1	1	1							
Hra na varhany						1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Varhanická praxe					1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klávesová dílna				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klavírní praktika						1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálости žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Varhanická praxe, Klávesová dílna, Jazzová a populární interpretace, Klavírní praktika, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů model A:

I. STUPEŇ:

5. ročník – 1. rok hry na varhany

Žák

- zná zásady správného sezení, vhodného obutí a základní obsluhy nástroje;
- osvojí si základní prvky manuálové a pedálové techniky: 1/ v manuálu – dokonalé legato, legato palcem, tichá výměna, 2/ v pedálu – hra špičkou i patou, 3/ v souhře – pravá a levá ruka samostatně s pedálem, obě ruce s pedálem;
- zahraje skladby přiměřeně náročné bez pedálu nebo s málo pohyblivou pedálovou linií (prodlevy, ostinata);
- dodržuje správné prstokladové návyky získané v klavírní hře a rozšiřuje je o nové možnosti s ohledem na technická a zvuková specifika varhan;

6. ročník – 2. rok hry na varhany

Žák

- z nových technických prvků si osvojí 1/ v manuálu: tichou výměnu ve vícehlase, plynule přebírá střední hlasy, 2/ v pedálu: překládání a podkládání špiček, fixace intervalů;
3/ v souhře: koordinuje rytmickou a úhozovou přesnost;
- ve výrazové stránce vnímá napětí a uvolnění v harmonické lince, přirozeně vede a uzavírá fráze;
- zahraje skladby různých stylů, výběr zůstává u kratších a formálně přehledných skladeb polyfonní (2-3hlasé) i homofonní sazby s jednoduchou pedálovou linkou i bez pedálu;

7. ročník – 3. rok hry na varhany

Žák

- propojí základní prvky manuálové i pedálové techniky: předvede škálu úhozu od staccata k přísnému legatu, legato palcem, tichou výměnu, v pedálu – hra patou i špičkou;
- odliší herní návyky při hře na varhany od návyků klavírních;
- bezpečně čte současně ze tří notových osnov, a to v obou klíčích;
- v přiměřeně náročných skladbách vyjádří charakter skladby a k tomu zvolí odpovídající výrazové prostředky (tempo, artikulaci, frázování, agogiku, ornamenty);
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů i žánrů;
- účastní se komorní nebo čtyřruční hry;

II. STUPEŇ:

I. ročník – 4. rok hry na varhany

Student

- dodržuje správné sezení u nástroje a úsporné pohyby při hře;
- fixuje správné prstokladové a nohokladové návyky;
- při výběru studovaných skladeb dbá na různost forem a stylů i varhanních škol;
- při nácviu nových skladeb zapojuje již osvojené znalosti z hudební nauky, harmonie, nauky o formách, rozeznává základní principy práce s motivem, tématem, rozvíjení melodie;

II. ročník – 5. rok hry na varhany

Student

- zařadí náročnější technické prvky (složitější manuálové změny, náročnější souhra manuálu s pedálem);
- podílí se na výběru prstokladů a nohokladů u studovaných skladeb;
- navrhne vhodnou registraci, provádí snadné změny rejstříků během vlastní hry;
- přirozeně začlení ornamentiku (bez narušení rytmu);
- s pomocí pedagoga provede harmonický i formální rozbor úseků studovaných skladeb;

III. ročník – 6. rok hry na varhany

Student

- přednese skladby delších forem střední technické náročnosti, přiměřeně náročné party doprovodů se zpěvem, jiným hudebním nástrojem či komorním seskupením;
- po poslechu vlastní či jiné nahrávky pojmenuje rytmické, agogické a další nepřesnosti, srovná a zformuluje názory na odlišné způsoby interpretace;

- má základní přehled o varhanní literatuře, formách a stylových obdobích;
- uplatňuje znalost nauky o harmonii a formách i jako prostředek rychlejšího nacvičení
- a pochopení skladeb;

IV. ročník – 7. rok hry na varhany

Student

- při vlastní interpretaci prokáže kultivovaný a muzikální hudební projev a schopnost plynulé a soustředěné interpretace varhanních skladeb;
- na základě sluchové sebekontroly přizpůsobí hru typu prostoru i nástroje (úhoz, tempo, ornamentiku, agogiku i registraci);
- prokáže přesnost v souhře manuálu a pedálu ve skladbách střední technické náročnosti a v jednodušších triových skladbách;
- doprovodí jednoduché skladby se zpěvem, jiným hudebním nástrojem či komorním seskupením;
- samostatně vyhledá a nastuduje varhanní skladby střední náročnosti (při nácviku těžších míst zapojuje hru z paměti), realisticky posoudí technickou i interpretační náročnost vybrané skladby.

Vyučovací předmět - model B

Přípravné studium pro předmět Hra na varhany - model B, (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1.)

Student

- prokáže základní znalosti z hudební nauky v rozsahu učebních osnov I. stupně;
- na skladbě technického charakteru předvede potřebnou úroveň prstové zručnosti;
- na skladbě výrazového charakteru prokáže požadovaný stupeň muzikálnosti: schopnost dodržet metrum, schopnost cítit frázi, závěry, harmonické napětí a uvolnění, schopnost vystihnout a tlumočit náladu skladby;
- samostatně přečte notový zápis (klavírních nebo varhanních skladeb), a to v houslovém i basovém klíči;
- odliší základní odstíny úhozu (legato, staccato, portamento);
- zahraje dvojhlas v jedné ruce (v rámci 2-4hlasé polyfonní skladby);
- prokáže schopnost souhry obou rukou.

II. STUPĚŇ:

I. ročník

Student

- dodržuje zásady správného sezení, vhodného obutí a základní obsluhy nástroje;
- z technických prvků předvede: 1/ v manuálu dokonalé legato, legato palcem, tichou výměnu, 2/ v pedálu hru špičkou i patou, 3/ v souhře hru kratších skladeb, úseků nebo cvičení na propojení pravé a levé ruky samostatně s pedálem, poté souhru obou rukou a pedálu;
- odliší úhoz legato, non legato, portamento a staccato u klavíru a u varhan;
- zahraje skladby polyfonní (2-3hlasé) i homofonní sazby – bez pedálu nebo s málo pohyblivou pedálovou linií (prodlevy, ostinata);

II. ročník

Student

- z nových technických prvků předvede: 1/ v manuálu – přebírání středních hlasů, jednoduché manuálové přechody, 2/ v pedálu – překládání a podkládání špiček, fixace intervalů, 3/ v souhře – hra obou rukou s pedálem;
- zahraje kratší a formálně přehledné skladby polyfonní (2-3hlasé) i homofonní sazby s jednoduchým pedálovým partem i bez pedálu;
- uplatňuje správné prstokladové návyky získané v klavírní hře a zapojí nové varianty;
- přečte notový zápis ze tří osnov;

III. ročník

Student

- kontroluje efektivní a přirozené pohyby těla a paží;
- zapojí náročnější technické prvky: 1/ v manuálu – tichou výměnu ve vícehlasu, 2/ v pedálu – tichou výměnu, hru chodidlem, glissando;
- zahraje skladby různých stylů a skladatelských škol (včetně delších forem, při zachování střední technické náročnosti), výběr zahrnuje též party doprovodů;
- vyjmenuje obecné zásady registrace ve skladbách různých stylů a žánrů, s pomocí učitele je aplikuje;
- aplikuje základní druhy ornamentiky;
- s pomocí pedagoga provede harmonický i formální rozbor úseků studovaných skladeb;

IV. ročník

Student

- při vlastní interpretaci prokáže kultivovaný a muzikální hudební projev a schopnost plynulé a soustředěné interpretace, srozumitelně tlumočí strukturu a formu skladby;
- způsob hry (úhoz, tempo, agogiku, registraci) přizpůsobí typu prostoru i nástroje, zapojí sluchovou sebekontrolu;
- při vlastní interpretaci i poslechu vyřeší odlišnosti stylových epoch i žánrů a vkusně volí odpovídající výrazové prostředky (tempo, registraci, ornamentiku, úhoz, agogiku);
- samostatně vyhledá a nastuduje varhanní skladby (včetně partů doprovodů) střední náročnosti, realisticky posoudí technickou i interpretační náročnost vybrané skladby;
- má osvojené ekonomické způsoby nácviu nových skladeb (při nácviu těžších míst zapojuje hru z paměti);

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra na klavír viz kap. 5.4;

Klavírní praktika, Jazzová a populární praktika, Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Klávesová dílna, Varhanická praxe viz kap. 5.13.

5. 5. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE

Smyčcové nástroje mají široké uplatnění jak v sólové a komorní hře, tak i ve velkých orchestrech symfonických, estrádních, tanečních a téměř ve všech druzích folklórních souborů. Proto jsou žáci naší školy již v průběhu studia vedeni k prohlubování hráčských dovedností formou školních a veřejných koncertů.

Na naší škole se vyučuje Hra na housle, Hra na violu, Hra na violoncello a Hra na kontrabas. Podstatným specifikem hry na smyčcové nástroje je, že každý tón je nutno tvořit hmatově a intonačně jej upravovat. Proto je u uchazečů o tyto nástroje více zkoumána a vyžadována sluchová představivost a nadstandardní hudební sluch. Stejně tak specifické je ovládání a tvoření tónu a jeho kvality smyčcem.

5.5.1. Hra na Housle

Housle - sopránový člen rodiny smyčcových nástrojů se do své současné podoby čtyřstrunného nástroje (g,d₁,a₁,e₂), k jehož plynulé hře je třeba smyčce (dřevěná hůlka s nataženými koňskými žíněmi) dostal v průběhu 16. století v Itálii. I díky vysokému rozsahu (rozsah g – e₅) a celkově průraznému tónu jde o významný sólový nástroj s velmi širokým repertoárem předních světových skladatelů (A. Vivaldi, J. S. Bach, W. A. Mozart, A. Dvořák, ...). Housle jsou nedílnou součástí symfonických a komorních smyčcových orchestrů a například smyčcových kvartetů, kde jsou ještě rozděleny na dva samostatné hlasy: 1. a 2. housle. Výuka na housle (celkově smyčcové nástroje) patří k nejobtížnějším v rámci celé rodiny hudebních nástrojů, protože je již v počátcích třeba mít hudební předpoklady pro takovou hru (výborný sluch, hudební představivost a paměť, pohybové a koordinační předpoklady). Pro výuku u mladších žáků jsou k dispozici nástroje menších menzur: 1/6, 1/4, 1/2, 3/4.

Učební plány

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň						II. stupeň				
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru			1	1							
	Hra v orchestru					2	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Přípravné studium před I. stupněm

Jde o roční nástrojovou průpravu, kde se projeví eventuální předpoklady žáka pro studium hry na housle; na konci školního roku žák skládá přijímací zkoušku do 1. ročníku. Souběžně probíhá kolektivní PHV na rozvíjející všeobecnou hudebnost.

Žák

- pojmenuje jednotlivé části houslí a smyčce;
- rozliší jednotlivé struny;
- zaujme správný postoj při držení nástroje;
- předvede správné držení houslí;
- předvede správné držení smyčce;
- zahraje celým smykem, dolní a horní půlí smyčce na prázdných strunách;
- předvede správné kladení prstů na strunu v základním prstokladu (dur, moll) na každé struně.

1. ročník

Žák

- předvede samostatně správné držení houslí a smyčce;
- rozliší durový a mollový tónorod;
- zahraje jeden základní prstoklad (dur nebo moll);
- zahraje pomalu v různých částech smyčce: celým smykem, dolní a horní polovinou smyku, středem smyku na všech strunách;
- zahraje jednoduché písně v dur a moll prstokladu z paměti;
- správně reaguje při hře na smyk dolu a nahoru;
- dolad'uje intonačně nepřesné tóny.

2. ročník

Žák

- předvede základní smyky při struně;
- předvede překlápění smyčce mezi sousedními strunami;
- použije různé části smyčce (c. sm., d. p., h. p.) + kombinace;
- zahraje v základních prstokladech dur a moll na všech strunách;
- zahraje kombinace základních smyků a prstokladů s přechody na jiné struny;
- použije prstoklad se zvýšeným 3. prstem;
- vysvětlí funkce dynamických znamének (p, f) a využije je při hře;
- vysvětlí a při hře využije základní hudební pojmy jako: prima/sekunda volta, repeticce, akcent, koruna.

3. ročník

Žák

- Zahraje snadnou skladbu s plynulým využitím smyků détaché a legato 2 - 4, tečkovaný rytmus;
- použije prstoklad se sníženým 1. prstem;
- zahraje snadnou skladbu na všech strunách a za použití všech základních prstokladů (dur, moll, sn. 1., zv. 3) a smyků s plynulými přechody přes struny;
- je schopen píseň či snadnou skladbu zahrát z not i s využitím základních dynamických a agogických označení;
- zahraje snadnou skladbu z paměti;
- použije dvojzvuky jako intonační sebekontrolu;
- zahraje stupnice dur do 2# a 2b;
- zapojí se do komorní či souborové hry;
- základní dynamická a agogická označení vysvětlí a dokáže využít při hře;
- seznamuje se s průpravnými cvičeními na výměny poloh.

4. ročník

Žák

- využije třetí polohu na hmatníku;
- zahraje jednoduché dvojzvuky s přidanou prázdnou strunou;
- předvede větší dynamické spektrum hry;
- předvede plynulou hru základních smyků ve všech částech smyčce;
- seznamuje se s vibratem.

5. ročník

Žák

- použije výměny mezi dvěma polohami na hmatníku;
- s intonační jistotou využije všech prstokladů v 1. poloze;
- předvede širší dynamické spektrum;
- využije vibrato;
- aplikuje ve své hře výměny do vyšších poloh;
- podílí se na ladění vlastního nástroje;
- předvede trylek;
- samostatně určí tempo.

6. ročník

Žák

- zahraje čistě stupnice v rozsahu 2 oktáv a s využitím výměn do 3. - 5. polohy;
- zahraje s jistotou alespoň v jedné z vyšších poloh;
- intonuje s větší jistotou a sám zareaguje a doladí tón i při hře ve vyšších polohách;
- využije rozličné smyky a jejich kombinace i v rychlejších tempích;
- zahraje snadné dvojhmaty.

7. ročník

Žák

- využívá všechny části smyčce pro různé dynamické odstínění hry;
- zahraje složitější smyky, např. řadové staccato, spiccato, aj.;
- hraje rychlejším tempem ve středních i vyšších polohách;
- prokáže kompletní orientaci v předloženém notovém zápise;
- samostatně nastuduje přiměřenou skladbu a zahraje ji v rámci svého absolventského vystoupení (koncert, komisionální zkouška);
- využívá výrazové prostředky zvolených stylů a žánrů hudby;

- aktivně se účastní zkoušek a koncertů komorního orchestru;
- zahraje a doprovází z listu jednodušší skladbu včetně daných prstokladů, smyků a dynamických označení;
- sám si naladí svůj nástroj.

II. STUPEŇ:

II. stupeň je rozdělen na výukový model A i B:

Výukový model A

- je určen pro žáky, kteří navazují na výuku I. stupně

I. ročník

Student

- zahraje alespoň ve třech polohách hmatníku;
- samostatně použije a respektuje tempová, dynamická a výrazová označení v notovém zápisu;
- hraje v komorním či orchestrálním tělese;
- zahraje známou melodii alespoň ve dvou polohách;
- zahraje v rámci hry z listu snadnou skladbu či cvičení do 1# a 1b.

II. ročník

Student

- samostatně využije vhodné výrazové prostředky (smyky, vibrato, ozdoby) ve skladbách;
- aktivně se podílí na výběru repertoáru;
- plynule se pohybuje i v rychlejších tempech mezi třemi polohami hmatníku;
- udrží tónovou kvalitu i ve vysokých polohách;
- zahraje z paměti známou melodii alespoň ve dvou tóninách;
- přednese v rámci hry z listu krátkou skladbu do 2 # a 2b.

III. ročník

Student

- zahraje skladbu s využitím všech základních i složitějších smyků;
- si samostatně uhlídá tónovou kvalitu a intonaci i ve vyšších polohách;
- spoluvytváří vhodné výrazové prostředky a diskutuje k dané skladbě;
- transponuje známou jednodušší melodii do dvou tónin;
- zahraje v rámci hry z listu krátkou skladbu do 3# a 3b.

IV. ročník

Student

- Tvoří kultivovaný tón a plynule jej využívá v naučených smycích v rámci celého hmatníku;
- aktivně se podílí na vhodných úpravách smyků a prstokladů;
- podílí se na výběru svého repertoáru na absolventský koncert nebo absolventskou zkoušku a svůj výběr odůvodní;
- samostatně použije různé výrazové prostředky pro výslednou interpretaci dané skladby;
- v komorním či orchestrálním tělese je herní oporou mladším a méně zkušeným spoluhráčům;
- transponuje složitější melodii do dvou tónin;

- zahraje v rámci hry z listu jednodušší skladby do 4# a 4b;
- zvládne základní údržbu nástroje a posoudí, které opravy je třeba svěřit do rukou houslaře;
- se prezentuje absolventským výstupem sólově nebo v souborech.

Výukový model B

- **Je určen pro studenty nově příchozí, začátečníky starší 14 let. Tento výukový model začíná přípravným studiem II. stupně.**

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- pojmenuje části houslí, smyčce a ladění strun;
- zaujme správný postoj při hře na nástroj a držení houslí a smyčce;
- zorientuje se v první poloze a ovládá postavení všech prstokladů na strunách E, A, D, G ve hře pizzicato;
- ovládá smyky detaché, martellé, staccato a to celým smykem, dolní polovinou a horní polovinou smyčce a legato po 2, 3, 4 tónech celým smyčcem;
- hlídá si intonaci a rytmus;
- přehraje jednoduchou, krátkou skladbu z listu.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- samostatně si hlídá uvolňování a správný postoj, držení nástroje a postavení paží;
- předvede kombinace smyků détaché, legato, martellé, staccato;
- ovládá kombinace všech prstokladů na všech strunách v 1. poloze;
- ukáže základy vibrata, tvoří základy dynamické hry;
- předvede výměny do vyšší polohy. Orientuje se na hmatníku ve 3. poloze;
- tvoří základy dynamické hry;
- zahraje stupnice a akordy do 2 # a 2 b;
- předvede krátkou skladbu do 1 # a 1 b ;
- zapojí se do komorní, souborové nebo orchestrální hry.

II. ročník

Student

- samostatně určí tempo skladby;
- s intonační jistotou využije všech prstokladů v 1. poloze;
- použije výměny mezi dvěma polohami na hmatníku, orientuje se ve 3. poloze;
- předvede širší dynamické spektrum;
- disponuje tónem s dokonalejším vibratem;
- podílí se na ladění vlastního nástroje;
- předvede trylek;
- zahraje krátkou skladbu z listu do 2 # a 2 b.

III. ročník

Student

- intonuje s větší jistotou a sám zareaguje a doladí tón i při hře ve vyšších polohách;
- využije rozličné smyky a jejich kombinace i v rychlejších tempech;
- zahraje s jistotou alespoň v jedné z vyšších poloh;
- předvede snadné dvojhmaty;
- zahraje čistě stupnice a akordy do 3 # a 3 b s výměnou do vyšších poloh;
- ukáže hru z listu na krátké skladbě do 3 # a 3 b.

IV. ročník

Student

- si samostatně naladí nástroj;
- využije všechny části smyčce pro různé dynamické odstínění hry;
- zahraje složitější smyky, např. řadové staccato, spiccato, aj;
- použije rychlejší tempo ve středních i vyšších polohách;
- zahraje z listu jednodušší skladbu včetně daných prstokladů, smyků a dynamických označení do 3# a 3b;
- zvládne základní údržbu nástroje a posoudí, které opravy je třeba svěřit do rukou houslaře;
- samostatně nastuduje přiměřenou skladbu;
- výrazně se podílí na výběru svého repertoáru na absolventský koncert nebo absolventskou zkoušku a svůj výběr odůvodní.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.5.2. Hra na Violu

Viola je altový člen rodiny smyčcových nástrojů. V orchestrech, souborech a různých komorních uskupeních plní funkci spojujícího zvukového článku mezi vrchními a spodními hlasy. Viola je spolu s houslemi a violoncellem, popř. také kontrabasem nedílnou součástí smyčcových souborů. Má proto své nezastupitelné místo jak v komorním či orchestrálním uplatnění, tak díky svému charakteristickému tónu a jeho temnějšímu zabarvení bývá i oblíbeným nástrojem sólovým. Při hře na violu se doporučuje absolvovat přípravné studium hry na housle. Studijní zaměření Hra na violu na naší škole zahrnuje čtyři roky přípravného studia hry na housle.

Učební plány

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violu		**1	**1	**1	**1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru			1	1							
	Hra v orchestru					2	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

***/ První čtyři ročníky budou přípravným nástrojem housle.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ:

5. ročník

Žák

- zvládá uvolněný postoj, držení violy a smyčce;
- zvládá fixaci prstů v 1. poloze a intonuje;
- přečte a zahraje v altovém klíči v kombinaci s houslovým;
- předvede základy vibrata podle individuálních dispozic;
- použije elementární melodické ozdoby;
- předvede snadné výměny jedním prstem do 3. polohy.

6. ročník

Žák

- přečte s jistotou notový zápis ve violovém klíči;
- plynule přejde do vyšších poloh;
- kultivuje violový tón;
- zahraje dle vyznačené dynamiky;
- zahraje s vibratem;
- aplikuje trylky a snadné dvojhmaty.

7. ročník

Žák

- se orientuje ve vyšších polohách a ovládá i jejich propojování pomocí výměn;
- aplikuje široké spektrum základních smyků a jejich kombinací (détaché, legato, staccato, martellé);
- produkuje kvalitní tón v rámci velkých dynamických rozdílů (s ohledem na kvalitu nástroje);
- předvede hru z listu;
- se prezentuje absolventským výstupem sólově nebo v souborech.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- pojmenuje části violy, smyčce a ladění strun;
- zaujme správný postoj při hře na nástroj a držení violy a smyčce;
- přečte notový záznam ve violovém a houslovém klíči;
- zorientuje se v první poloze a ovládá postavení všech prstokladů na A, D, G, C ve hře pizzicato;
- ovládá smyky détaché, martellé, staccato a to celým smykem, dolní polovinou a horní polovinou smyčce a legato po 2, 3, 4 tónech celým smyčcem;
- hlídá si intonaci a rytmus.

II.STUPEŇ

I. ročník

Student

- si sám naladí nástroj;
- kultivuje smyčcovou techniku, funkčnost a tónovou charakteristiku smyků;
- upevňuje jistotu výměn do vyšších poloh;
- kultivuje tón vibratem i ve vyšších polohách;
- aplikuje dvojhmaty;
- předvede hru z listu v pomalém tempu.

II. ročník

Student

- aplikuje výměny i ve vyšších polohách a mezi dvojhmaty;
- předvede vyšší zběhlost prstů levé ruky;
- se samostatně zorientuje ve stavbě skladby a snaží se vystihnout její charakter.

III. ročník

Student

- sám zdůvodní nutnost technických cvičení pro zběhlost a tónovou kulturu;
- dbá na intonační a tónovou sebekontrolu;
- aplikuje vibrato a jeho druhy v praxi se snahou o co nejkvalitnější tón;
- hrou z listu cvičí vizuální pohotovost, vystihne, celkový charakter skladby.

IV. ročník

Student

- dodrží hlavní interpretační zásady stylů a žánrů;
- samostatně řeší smyky a prstoklady s ohledem na výrazové požadavky díla;
- zvládne základní údržbu nástroje a posoudí, které opravy je třeba svěřit do rukou houslaře;
- se prezentuje absolventským výstupem sólově nebo v souborech.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.5.3. Hra na Violoncello

Violoncello je „tenorový/barytonový“ člen rodiny smyčcových nástrojů s laděním čtyř strun C, G, d, a. Jeho původ sahá až do 17. stol. a na rozdíl od ostatních smyčcových nástrojů se drží mezi koleny stejně jako viola da gamba a navíc se opírá o podlahu bodcem. Technika hry je tedy odlišná od houslové, druhy smyků jsou však stejné. Díky velkému rozsahu (C – e3) a charakteru tónu blízkému lidskému hlasu se jedná o hudební nástroj s všestranným využitím od sólové hry přes komorní a souborovou hru až po hru orchestrální. Repertoár violoncella je velmi široký a komponovala pro něj řada předních světových skladatelů (J. S. Bach, A. Dvořák, J. Brahms a další). V orchestrálních skladbách violoncello většinou hraje basovou linku spolu s kontrabasy, ale v mnoha případech jsou mu svěřovány také nosné melodie (např. 8. symfonie A. Dvořáka). Výuka violoncella patří k nejobtížnějším v rámci celé rodiny hudebních nástrojů, protože jsou již v počátcích nutné určité předpoklady pro jeho ovládnutí (výborný sluch, hudební představivost a paměť, pohybové a koordinační předpoklady). Pro výuku u mladších žáků jsou k dispozici nástroje menších menzur: $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; tzv. „celé“ violoncello je označované jako 4/4.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru			1	1							
	Hra v orchestru					2	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Přípravné studium před I. stupněm

Žák

- pojmenuje jednotlivé části violoncella a smyčce;
- rozliší a vyjmenuje jednotlivé struny;
- zaujme správný posaz při držení nástroje;
- předvede správné držení nástroje a smyčce;
- předvede pizz. v základní poloze na každé struně;
- zahraje celým smykem, dolní a horní polovinou smyčce na prázdných strunách;
- předvede správné kladení prstů na strunu v základní poloze na každé struně.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- předvede správné návyky sezení u nástroje a stavbu levé ruky;
- rozliší durový a mollový tónorod;
- orientuje se v základní poloze;
- zahraje pomalu v různých částech smyčce: celým smykem, dolní a horní polovinou smyku, středem smyku na všech strunách;
- zahraje jednoduché písničky v základní poloze z paměti;
- pozná značky označující smyk dolů a nahoru;
- sluchovou kontrolou doladí uje.

2. ročník

Žák

- využije pizzicato pouze pro prvotní nácvik skladby;
- předvede smyky détaché a legato po 2 a kombinuje je;
- předvede překlápění smyčce mezi sousedními strunami;
- použije různé části smyčce (c. sm., d. p., h. p.) + kombinace;
- zahraje v široké poloze na všech strunách;
- zahraje na všech strunách a propojí práci levé a pravé ruky;
- vysvětlí a při hře využije základní hudební pojmy jako: prima/sekunda volta, repetice, akcent, koruna a dynamické značky;
- zareaguje na nesprávnou intonaci.

3. ročník

Žák

- Předvede základní smyky détaché, legato (po 2 a 4) a staccato;
- zahraje snadnou skladbu na všech strunách za využití základní i široké polohy a smyků s plynulými přechody přes struny;
- je schopen píseň či snadnou skladbu zahrát z not s využitím základních dynamických a agogických označení;
- zahraje snadnou skladbu z paměti a opraví nedostatky v intonaci;
- použije dvojzvuky s vedlejší prázdnou strunou jako intonační sebekontrolu;
- zahraje stupnice dur do 2# a 2b;
- zapojí se do komorní či souborové hry;
- udrží tempo při souhře s klavírem (či s jiným nástrojem);

- se seznamuje s průpravnými cvičeními na výměny poloh.

4. ročník

Žák

- zahraje v VII. poloze;
- zahraje jednoduché dvojzvuky s přidanou prázdnou strunou;
- odliší použití dynamických a výrazových prostředků při hře;
- předvede plynulou hru základních smyků ve všech částech smyčce;
- seznamuje se s vibrátem;
- dbá na kvalitu tónu;
- předvede větší dynamické spektrum hry.

5. ročník

Žák

- samostatně určí tempo skladby;
- s intonační jistotou se pohybuje v základní i široké poloze;
- zahraje stupnice, etudy a prstová cvičení dle individuálních schopností;
- předvede širší dynamické spektrum;
- využije vibráto v přednesu;
- kvalitně intonuje ve vyšších polohách a ve snadnějších výměnách mezi polohami;
- podílí se na ladění vlastního nástroje;
- předvede trylek;
- zahraje v ostatních polohách (IV., V., VI.).

6. ročník

Žák

- zahraje čistě stupnice v rozsahu 2 oktáv a s využitím výměn do III. - VII. polohy;
- zahraje s jistotou alespoň v jedné z vyšších poloh;
- intonuje s větší jistotou a sám zareaguje a doladí tón i při hře ve vyšších polohách;
- využije rozličné smyky a jejich kombinace i v rychlejších tempech;
- zahraje snadné dvojhmaty;
- zahraje kvalitním tónem a uplatní vibráto jako výrazový prostředek.

7. ročník

Žák

- využívá všechny části smyčce pro různé dynamické odstínění hry;
- zahraje složitější smyky, např. řadové staccato;
- hraje rychlejším tempem ve středních i vyšších polohách;
- prokáže kompletní orientaci v předloženém notovém zápise;
- si sám naladí svůj nástroj;
- využívá výrazové prostředky zvolených stylů a žánrů hudby
- aktivně se účastní zkoušek a koncertů orchestru (podílí se na tvorbě smyků a prstokladů);
- zahraje a doprovází z listu jednodušší skladbu včetně daných prstokladů, smyků a dynamických označení;
- nastuduje přiměřeně náročnou skladbu a zahraje ji v rámci svého absolventského vystoupení.

II. STUPEŇ:

II. stupeň je rozdělen na výukový model A a B:

Výukový model A

- je určen pro žáky, kteří navazují na výuku I. stupně.

I. ročník

Student

- orientuje se v polohách (I. -VII.) a zahraje příslušné etudy na procvičení poloh;
- samostatně použije a respektuje tempová, dynamická a výrazová označení v notovém zápisu;
- hraje v komorním či orchestrálním tělese;
- pracuje samostatně a se zájmem o literaturu nástroje;
- zahraje v rámci hry z listu snadnou skladbu či cvičení do 1# a 1b;
- postaví ruku v palcové poloze;
- opraví intonaci i ve vyšších polohách.

II. ročník

Student

- samostatně využije vhodné výrazové prostředky (smyky, vibráto, ozdoby) ve skladbách;
- aktivně se podílí na výběru repertoáru;
- plynule se pohybuje i v rychlejších tempech ve IV., V. a VI. poloze a ovládá výměny mezi nimi;
- udrží tónovou kvalitu i ve vysokých polohách;
- přečte noty v tenorovém klíči;
- přednese v rámci hry z listu krátkou skladbu do 2# a 2b.

III. ročník

Student

- zahraje skladbu s využitím všech základních i složitějších smyků;
- si samostatně uhlídá tónovou kvalitu a intonaci i ve vyšších polohách;;
- spoluvytváří vhodné výrazové prostředky a diskutuje k dané skladbě
- samostatně nacvičí orchestrální part nebo part z komorní hry;
- zahraje jednodušší melodie, etudy v palcové poloze;
- zahraje v rámci hry z listu krátkou skladbu do 3# a 3b.

IV. ročník

Student

- Tvoří kultivovaný tón a plynule jej využívá v naučených smycích v rámci celého hmatníku;
- aktivně se podílí na vhodných úpravách smyků a prstokladů;
- podílí se na výběru svého repertoáru na absolventský koncert nebo absolventskou zkoušku a svůj výběr odůvodní;
- samostatně použije různé výrazové prostředky pro výslednou interpretaci dané skladby;
- v komorním či orchestrálním tělese je herní oporou mladším a méně zkušeným spoluhráčům;
- má přehled o literatuře pro violoncello a hudbu obecně;
- zahraje v rámci hry z listu jednodušší skladby do 4# a 4b;

- zvládne základní údržbu nástroje a posoudí, které opravy je třeba svěřit do rukou houslaře;
- připravuje se na absolventské vystoupení II. stupně, využívá všechny své získané znalosti.

Výukový model B

- Je určen pro studenty nově příchozí, začátečníky starší 14 let. Tento výukový model začíná přípravným studiem II. stupně.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1).

Student

- pojmenuje části violoncella, smyčce a ladění strun;
- zaujme správný posaz při hře na nástroj a držení violoncella a smyčce;
- stará se o nástroj z hlediska údržby;
- přečte noty v basovém klíči;
- zorientuje se v základní poloze na všech strunách;
- zahraje na všech strunách v základní poloze pizzicato a hlídá si intonaci;
- ovládá smyk détaché, legato, martellé, staccato;
- rozumí značkám označující hru od žabky, od špičky, csm, dp., hp., arco, pizz.;
- přednese jednoduchou skladbu, lidové písně.

I. ročník

Student

- hlídá si správnou pozici při hře a držení violoncella;
- uvolňuje paže během hry pravou i levou rukou;
- zahraje smyky legato po 2 vázaně;
- ovládá základní a širokou polohu;
- zahraje stupnice, akordy a etudy odpovídající jeho technické vybavenosti;
- předvede krátkou skladbu;
- zapojí se do komorní, souborové nebo orchestrální hry.

II. ročník

Student

- vnese do výuky vlastní podněty (např. týkající se výběru skladby, volby tempa aj.);
- s intonační jistotou zahraje v základní a široké poloze;
- ukáže výměnu do IV. a VII. polohy;
- orientuje se ve vyšších polohách - IV., VII.;
- dbá na tvorbu tónu a správné vedení smyčce;
- kombinuje smyky détaché, martellé, legato (po 2, 3, 4 a 8 vázaně);
- předvede základ vibrata a dynamické hry.

III. ročník

Student

- intonuje s větší jistotou - sám zareaguje a doladí tón i při hře ve vyšších polohách;
- zahraje i v dalších vyšších polohách (III., V. a VI.);
- využije různé smyky a kombinuje je;
- kontroluje si tvorbu tónů a opraví nedostatky;
- ukáže hru z listu na krátké skladbě.

IV. ročník

Student

- si samostatně naladí nástroj;
- využije všechny části smyčce pro různé dynamické odstínění hry;
- použije vibrato jako výrazový prostředek;
- při hře využije získané schopnosti a dovednosti;
- samostatně nastuduje daný repertoár;
- podílí se na výběru skladby na absolventské vystoupení.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Sborový zpěv viz kap. 5.10,

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru – vše viz kap. 5.13;

5.5.4. Hra na Kontrabas

Kontrabas je basový člen rodiny smyčcových nástrojů s obvyklým laděním po kvartách (E1, A1, D, G). Vznik kontrabasu se datuje až do 16. století, kdy se ještě nazýval „violon“ a měl též i rozdílný počet strun a ladění. Při hře se u nástroje obvykle stojí či sedí na zvýšené stoličce. V hudbě má často funkci vedení basového hlasu, v baroku též nazývaném basso-continuo. Pro sólový kontrabas bylo též složeno několik koncertů s doprovodem orchestru – J. Sperger, J. K. Vaňhal, S. A. Kusevitskij. Důležitou roli hraje v jazzové hudbě, kde plní roli jak basového podkladu jednotlivých jazzových sól, tak rytmickou složku (tzv. „walking bass“). Stejně, jako u houslí a violoncell existují i menší menzury $\frac{1}{2}$ či $\frac{3}{4}$. Na kontrabas se doporučuje začít učit později, nežli na housle či violoncello.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru			1	1							
	Hra v orchestru					2	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- popíše nástroj a jeho ladění;
- předvede správné držení nástroje a postavení levé ruky na hmatníku;
- ovládá správné držení smyčce a jeho vedení po strunách;
- ovládá prstoklad v základní poloze na všech strunách.

2. ročník

Žák

- ovládá prstoklad v první poloze;
- ovládá výměny poloh na jedné struně i přes struny;
- umí smyk détaché, legato, staccato;
- dokáže hrát s dynamickým rozlišením $p - f$;
- je schopen zahrát z paměti jednoduchou skladbu.

3. ročník

Žák

- pohybuje se s jistotou v základní i široké poloze na všech strunách a opraví nedostatky v intonaci;
- předvede základní smyky (legato i po více než 2, détaché, staccato);
- vysvětlí dynamické značky, předznamenání, smykové značky;
- udrží tempo při souhře s klavírem (či s jiným nástrojem).

4. ročník

Žák

- dokáže kombinovat smyky détaché, legato, staccato a je schopen je hrát také s přechodem přes struny;
- ovládá hru v půlové až páté poloze;
- využívá při hře dynamického odstínění a vibrata;
- je schopen zahrát přednesovou skladbu z paměti;
- dokáže zahrát z listu jednoduchou skladbu.

5. ročník

Žák

- dokáže zahrát v šesté poloze;
- ovládá smyky staccato a portamento;
- při hře využije širokou škálu dynamických odstínů;
- své dovednosti uplatňuje při hře v souborových nebo orchestrálních uskupeních.

6. ročník

Žák

- dokáže zahrát v přechodných polohách a umí výměny mezi všemi dosud probranými polohami;
- orientačně ovládá palcové polohy;
- zahraje s vibratem;
- zahraje obsáhlejší přednesovou skladbu z paměti.

7. ročník

Žák

- sám si naladí nástroj;
- umí výměny mezi základními a palcovými polohami;
- je schopen zahrát ve všech tóninách dur a moll;
- ovládá smyky řadové staccato a spiccato;

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- popíše nástroj a jeho ladění;
- ovládá držení smyčce a jeho vedení po strunách;
- zahraje smyk détaché v dolní a horní polovině smyčce;
- ovládá smyk legato;
- zahraje durovou a mollovou stupnici v rozsahu jedné oktávy
- ovládá hru v půlové až třetí poloze.

II. STUPĚŇ

I. ročník

Student

- ovládá hru v půlpoloze až šesté poloze (žák který začal studium v přípravném ročníku);
- ovládá výměny v přechodných a palcových polohách;
- umí smyk détaché, legato, staccato a spiccato;
- zahraje s dynamickým rozlišením;
- zahraje z paměti rozsáhlejší skladbu.

II. ročník

Student

- ovládá prstoklad a výměny poloh v rámci celého hmatníku;
- zahraje durovou a mollovou stupnici v rozsahu tří oktáv;
- ovládá přirozené flažolety.

III. ročník

Student

- dokáže kombinovat smyky détaché, legato a staccato a je schopen je zahrát i s přechodem přes struny;
- využije při hře přirozené flažolety;
- zahraje rozsáhlou cyklickou skladbu z paměti;
- zvládá interpretaci skladeb všech stylových období.

IV. ročník

Student

- připravuje se na absolventské vystoupení II. stupně, využívá všechny své získané znalosti;
- plynule užije všech naučených smyků a poloh;
- aplikuje vhodné výrazové prostředky;
- má přehled o literatuře pro kontrabas a hudbu obecně;
- hraje v komorním souboru, orchestru a je oporou pro mladší hráče;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5. 6. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE

Dechové nástroje mají široké uplatnění ve všech oblastech vážné hudby, ale i v hudbě etnické, jazzové, filmové a dalších žánrech. Jelikož hlavním elementem při tvorbě tónu je lidský dech, zaměřuje se výuka těchto nástrojů na naší škole již od začátku na výchovu žáků k ovládnutí co nejkvalitnější dechové techniky, aby se mohli uplatnit v souborech různých žánrů podle individuálního zaměření.

5.6.1. Hra na Zobcovou flétnu

Zobcová flétna je historický dechový nástroj, jehož zvuk vzniká vibrací vzduchu při foukání do náustku a manipulaci s otvory na těle flétny. Díky své jednoduché konstrukci a přístupnosti se stala oblíbeným nástrojem v hudebních školách. Své místo nachází v širokém spektru hudebních žánrů, od renesanční a barokní hudby až po soudobou kompozici, přičemž je ceněna pro svou jemnou, ale výraznou intonaci a schopnost vyjádřit širokou škálu dynamických nuancí.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru						1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Přípravné studium pro I. stupeň

Žák

- sestaví svůj nástroj a umí o něj pečovat z hlediska hygieny;
- popíše základní návyky (postoje, držení, nasazení a tvoření tónu);
- hospodaří s dechem, udrží délku i sílu tónu při bráničním dýchání;
- zahraje jednoduché písně s přesným dodržením rytmu, napodobí předebranou píseň;
- vysvětlí základní druhy not a pomlk.

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- zvládá základní návyky (postoje, držení, nasazení a tvoření tónu);
- účelně hospodaří s dechem;
- napodobí předebranou píseň;
- přečte notový zápis;
- vysvětlí pojmy notová osnova, takt, rozliší pomalou píseň od rychlé;
- rozliší taktová označení, určí celkový charakter a náladu skladby;
- předvede hru v dvojhlase nebo s jednoduchým klavírním doprovodem;
- rozliší tónorod zahrané stupnice, vysvětlí rozdíl mezi stupnicí a tóninou;
- samostatně zahraje stupnici C dur v rozsahu jedné oktávy.

2. ročník

Žák

- zahraje vydržované tóny ve větší délce a kvalitě;
- naladí si sám svůj nástroj, umí přečíst složitější notový záznam;
- zahraje tečkovaný rytmus, předvede hru staccato, legato, tenuto;
- rozliší jemnější nuance tempa a dynamiky;
- zahraje delší hudební fráze na jeden nádech;
- udrží stejnou kvalitu tónu po celou dobu jeho trvání;
- interpretuje menší skladby s doprovodem různých nástrojů;
- zopakuje předebrané jednodušší motivy, pozná známou píseň;
- zahraje bezchybně stupnice do dvou křížků a dvou bé s tónickými kvintakordy.

3. ročník

Žák

- zahraje čistě stupnice s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem včetně rozkladu;
- předvede kvalitnější techniku bráničního dýchání, uplatňuje hru vibrato, má kvalitní nádech a co nejdelší výdech;
- interpretuje složitější skladbu a jednoduchou skladbu zahraje z paměti;
- zaimprovizuje na jednoduché téma;
- rozpozná dobrý a špatný hudební výkon; uplatní ve hře agogiku a dynamiku.

4. ročník

Žák

- zahraje v tempu stupnice s větším počtem křížků a bé v dur s dominantním septakordem; u mollových stupnic zahraje zmenšený septakord;

- zvládne hru složitějších etud a technicky náročnějších a rychlejších partií;
- zahraje v jemnějších odstínech tempa, dynamiky a agogiky;
- přednese náročnější skladby se složitějším doprovodem;
- účastní se hry v komorním souboru nebo orchestru;
- má přehled o hudebních slozích a přizpůsobí tomu interpretaci, zajímá se o hudbu v médiích;
- je schopen určit míru závažnosti hudební myšlenky v hrané skladbě.

5. ročník

Žák

- hraje stupnice z paměti;
- identifikuje melodické ozdoby a umí je interpretovat, je schopen je sám doplnit do skladby;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje i větší a vícevěté skladby;
- vysvětlí složitější hudební názvosloví a dělení skladby na části;
- je schopen týmové práce v souboru a pomáhá méně zkušeným spoluhráčům.

6. ročník

Žák

- zahraje v tempu všechny stupnice a akordy;
- zahraje delší fráze na jeden nádech včetně hry vibrato;
- řídí se větší škálou hudebního označení a pojmů;
- prokáže hlubší znalosti o hudebních slozích;
- dokáže zahrát skladbu s jazzovými rytmičnými a frázovacími prvky;
- zaimprovizuje na jednodušší témata;
- zahraje melodii různých žánrů podle vlastního výběru;
- diskutuje o svém názoru na hudební dílo.

7. ročník

Žák

- zahraje všechny stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv z paměti;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje skladby se zvládnutím dynamiky a agogiky s důrazem na tvoření a kvalitu tónu v celém rozsahu nástroje;
- zařadí skladbu do patřičného slohového období a žánru;
- samostatně nastuduje skladbu přiměřené obtížnosti;
- zvládne jednoduché transpozice;
- zahraje složitější cyklickou skladbu s doprovodem;
- rozliší dobrý a špatný hudební výkon;
- přednese skladbu z oblasti dalších hudebních žánrů.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- předvede základní zacházení s nástrojem;
- respektuje správné držení nástroje a umí ho naladit;
- předvede správnou dechovou techniku a nasazení tónu;
- přečte notový zápis v rozsahu dvou oktáv;
- zahraje skladby do tří #, a to z paměti v rozsahu jedné stránky s dynamikou a s výrazovými nuancemi;
- předvede hru s doprovodem;
- zaimprovizuje jednoduché melodie v rozsahu 8 taktů i s doprovodem.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- zahraje plynule stupnice v celém rozsahu nástroje s akordy;
- použije hru vibrato;
- interpretuje složitější skladbu i z paměti;
- zaimprovizuje na složitější téma;
- důsledně uplatní ve hře agogiku a dynamiku;
- doladuje v průběhu hry svůj nástroj s odlišným nástrojem;
- interpretuje skladby větších forem z různých slohových období.

II. ročník

Student

- předvede hru složitých etud a technicky náročných a rychlých partií;
- docílí jemnějších odstínů tempa, dynamiky a agogiky;
- zahraje náročnější skladby se složitým doprovodem;
- najde své oblíbené skladby na internetu;
- vysvětlí zvláštnosti v interpretaci skladeb různých slohových období;
- vysvětlí rozdíly v hudebních formách, zaměří se na jednu cyklickou skladbu.

III. ročník

Student

- zahraje plynule stupnice v terciích;
- přizpůsobí styl interpretace hudebním slohům;
- zaimprovizuje na vlastní téma;
- porozumí rozdělení skladby na části podle značek pro nácvik v souborové hře;
- samostatně nastuduje skladbu dle svého výběru.

IV. ročník

Student

- samostatně vyřeší problematiku nástrojové hry na základě získaných znalostí a dovedností, včetně orientace v notovém zápise, frázování, výrazu a kvality tónu;
- je schopen rozlišit významné hudební téma a nezdůrazňuje vedlejší hudební myšlenky;
- diskutuje s učitelem o svém názoru na hudební dílo a o způsobu interpretace;
- je schopen spojovat své znalosti o hudebních slozích s poznatky z ostatních oborů umění a lidských aktivit a je schopen o tom kultivovaně hovořit;
- je schopen zahrát i jiné žánry než klasickou hudbu, tedy hudbu filmovou, jazzovou apod. podle vlastního výběru a samostatně ji nastudovat;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.6.2. Hra na Flétnu

Flétna je dechový nástroj, jehož zvuk vzniká vibrací vzduchu, jenž je foukán přes náustek, zatímco otvory na těle nástroje jsou zakrývány prsty hráče nebo mechanickými ventily. Tento nástroj, jehož historie sahá až do starověkých civilizací, se vyznačuje svou schopností produkovat jasné, lehké tóny, které mohou vykazovat jak jemnost, tak výraznou sílu v závislosti na technice a dynamice hry. Flétna je součástí řady hudebních tradic, od barokní hudby až po moderní kompozice, a její rozmanitost, jak v klasickém orchestru, tak v komorních souborech, ji činí jedním z nejvíce univerzálních a oblíbených nástrojů v hudebním světě.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň						II. stupeň				
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na flétnu		**1	**1	**1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

***/ První tři ročníky může být přípravným nástrojem zobcová flétna s osnovami stejnými jako u tohoto studijního zaměření nebo se z tohoto studijního zaměření přechází do 1. roč. Hry na flétnu.*

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

Přípravné studium

- může být formou hry na zobcovou flétnu jako přípravného nástroje v rozsahu dvou až tří let (1 hodina týdně);
- je možno ve třetím i ve vyšších ročnících přestoupit ze studijního zaměření zobcová flétna.

1. ročník

Žák

- předvede sestavení nástroje, ví, jak o něj pečovat, zvládá základní hygienické návyky čištění po hře a jak jej správně uložit do pouzdra;
- vysvětlí, jak správně stát, dýchat, nasazovat a tvořit tón;
- účelně hospodáří se svou kapacitou dechu;
- dbá na dobrou kvalitu tónu po celou dobu jeho trvání;
- přečte notový zápis;
- vysvětlí pojmy houslový klíč, notová osnova, takt;
- předvede hru v dvojhlase nebo s jednodušším klavírním doprovodem;
- zahraje legato, tenuto, staccato.

2. ročník

Žák

- zahraje vydržované tóny ve větší délce a kvalitě;
- umí přečíst složitější notový zápis;
- orientuje se ve čtení křížků a béček, vysvětlí pojem enharmonická záměna;
- rozliší pomalou píseň od rychlé, určí celkovou náladu skladby;
- zahraje menší skladby s doprovodem různých nástrojů;
- pozná a dohraje známo píseň;
- předvede hru tečkovaného rytmu;
- vysvětlí pojmy stupnice a kvintakord.

3. ročník

Žák

- zahraje plynule stupnice s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem včetně rozkladu;
- předvede techniku bráničního dýchání, uplatňuje hru vibrato, má kvalitní nádech a co nejdelší výdech;
- interpretuje složitější skladbu a jednoduchou skladbu zahraje zpaměti;
- zaimprovizuje na jednoduché téma;
- uplatní ve hře agogiku a dynamiku;
- rozpozná dobrý a špatný hudební výkon;
- zvládá základy jazzového frázování a interpretuje jednoduché jazzové skladby.

4. ročník

Žák

- zahraje stupnice s větším počtem křížků a bé v dur s dominantním septakordem;
- u mollových stupnic zahraje zmenšený septakord;
- předvede hru složitějších etud a technicky náročnějších a rychlejších partií;
- vyjádří se v jemnějších odstínech tempa, dynamiky a agogiky;
- zahraje náročnější skladby se složitějším doprovodem;
- vysvětlí rozdíly v hudebních slozích a přizpůsobí tomu interpretaci, zajímá se o hudbu v médiích;
- určí míru závažnosti hudební myšlenky v hrané skladbě;
- znalost stupnic a akordů uplatní v jednoduché improvizaci a zahraje jazzové skladby.

5. ročník

Žák

- zahraje stupnice zpaměti;
- identifikuje melodické ozdoby a umí je interpretovat, je schopen je sám doplnit do skladby;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje i větší a vícevěté skladby;
- vysvětlí složitější hudební názvosloví a dělení skladby na části;
- zvládá jazzové frázování při improvizaci.

6. ročník

Žák

- zahraje zpaměti všechny stupnice a akordy;
- zahraje delší fráze na jeden nádech včetně hry vibrato;
- řídí se větší škálou hudebního označení a pojmů;
- má hlubší znalosti o hudebních slozích;
- zahraje skladbu s jazzovými rytmickými a frázovacími prvky;
- zaimprovizuje na jednodušší témata;
- zahraje melodii různých žánrů podle vlastního výběru;
- diskutuje o svém názoru na hudební dílo;
- dokáže využít v jazzové hudbě melodických ozdob.

7. ročník

Žák

- zahraje všechny stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv zpaměti;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje skladby se zvládnutím dynamiky a agogiky s důrazem na tvoření a kvalitu tónu v celém rozsahu nástroje;
- vysvětlí hudební názvosloví;
- zařadí skladbu do patřičného slohového období a žánru;
- samostatně nastuduje skladbu přiměřené obtížnosti;
- předvede jednoduché transpozice;
- zahraje složitější cyklickou skladbu s doprovodem;
- rozliší dobrý a špatný hudební výkon;
- dokáže zahrát skladbu z oblasti dalších hudebních žánrů;
- dokáže zaimprovizovat dle akordických značek.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Žák

- vysvětlí základní zacházení s nástrojem;
- respektuje správné držení nástroje a umí ho naladit;
- popíše dechovou techniku a nasazení tónu;
- zahraje notový zápis v rozsahu dvou oktáv;
- zahraje skladby do tří #, a to zpaměti dle individuálních schopností v rozsahu jedné stránky s dynamikou a s výrazovými nuancemi;
- předvede hru s doprovodem;
- zaimprovizuje jednoduché melodie v rozsahu 8 taktů i s doprovodem.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- zahraje stupnice v celém rozsahu nástroje s akordy;
- zahraje delší fráze na jeden nádech včetně hry vibrato;
- interpretuje složitější skladbu i z paměti;
- důsledně uplatňuje ve hře agogiku a dynamiku;
- doladí svůj nástroj s odlišným nástrojem;
- interpretuje skladby větších forem z různých slohových období podle svého zaměření;
- zaimprovizuje na složitější téma;

II. ročník

Student

- předvede hru složitých etud a technicky náročných a rychlých partií;
- docílí jemnějších odstínů tempa, dynamiky a agogiky;
- zahraje náročnější skladby se složitým doprovodem;
- najde své oblíbené skladby na internetu;
- popíše interpretaci skladeb různých slohových období;
- prokáže přehled o hudebních formách, zaměří se na jednu cyklickou skladbu;
- zvládne složitější jazzové frázování;

III. ročník

Student

- zahraje plynule stupnice v terciích;
- se orientuje v hudebních slozích a danému období umí přizpůsobit styl interpretace;
- zaimprovizuje na vlastní téma;
- rozdělí skladbu na části podle značek pro nácvik v souborové hře;
- samostatně nastuduje skladbu dle svého výběru;
- využije církevních modů v jazzové hudbě a improvizaci.

IV. ročník

Student

- samostatně vyřeší problematiku nástrojové hry na základě získaných znalostí a dovedností, včetně orientace v notovém zápise, frázování, výrazu a kvality tónu;
- rozliší významné hudební téma a nezdůrazňuje vedlejší hudební myšlenky;
- diskutuje s učitelem o svém názoru na hudební dílo a o způsobu interpretace;
- spojí své znalosti o hudebních slozích s poznatky z ostatních oborů umění a lidských aktivit;
- zahraje skladby i jiných žánrů podle vlastního výběru a samostatně je nastuduje;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie;
- orientuje se ve vývoji jazzové a populární hudby a jednotlivé skladby dovede interpretovat s ohledem na dobu vzniku.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.6.3. Hra na Klarinet

Klarinet patří mezi jednoplátkové dřevěné dechové nástroje a vyniká svým širokým rozsahem a expresivními možnostmi. Jeho charakteristický tón má teplý a bohatý zvuk, což umožňuje klarinetu zaujmout v žánrech od lidové hudby přes klasiku po jazz. Během studia žáci postupně zdokonalují techniky jako správná poloha rukou a prstů, precizní nátisk a kontrola dechu. Kromě technických dovedností se studenti seznamují s různorodým hudebním repertoárem, což zahrnuje klasická díla, lidovou hudbu i moderní skladby. Ve školním prostředí mají žáci možnost získávat zpětnou vazbu a postupovat od jednodušších ke složitějším skladbám. Klarinet je vhodným nástrojem jak pro sólovou, tak i souborovou a orchestrální hru. Studium klarinetu otevírá žákům dveře do různých hudebních stylů a žánrů a vede k získání hudebních schopností pro široké možnosti uplatnění.

Učební plány:

Základní studium I. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet		**1	**1	**1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru			1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru						2	2	2	2	2	2
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

***/ První tři ročníky může být přípravným nástrojem zobcová flétna s osnovami stejnými jako u tohoto studijního zaměření, poté se z tohoto studijního zaměření přechází do 1. roč. Hry na klarinet.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

Přípravné studium

- může být formou hry na zobcovou flétnu jako přípravného nástroje v rozsahu dvou až tří let (1 hodina týdně);
- je možno ve třetím i ve vyšších ročnících přejít ze studijního zaměření zobcová flétna.

1. ročník

Žák

- Sestaví svůj nástroj, umí o něj pečovat z hlediska hygieny a zvládá ho správně uložit do pouzdra;
- Popíše základní návyky při hře (postoj, držení nástroje, nasazení a tvorbu tónu);
- Vědomě hospodáří s dechem a využívá brániční dýchání;
- Dbá na kvalitu tónu po celou dobu jeho trvání;
- Přečte notový zápis;
- Vysvětlí pojmy notová osnova, takt, předznamenání, tempo;
- Rozlišuje taktová označení, vnímá rozdíl mezi pomalou a rychlou písní;
- Při hře využívá základní artikulace (tenuto, legato, staccato);
- Předvede hru v dvojhlase nebo s jednoduchým klavírním doprovodem;
- Samostatně zahraje stupnice F Dur a G Dur s příslušným tónickým kvintakordem v rozsahu minimálně jedné oktávy.

2. ročník

Žák

- Zahraje vydržované tóny ve větší délce a dbá na kvalitu zvuku;
- Umí přečíst složitější notový zápis;
- Předvede hru složitějších rytmických útvarů (synkopa, tečkovaný rytmus, nástup po osminové pomlce);
- Rozliší jemnější rozdíly v tempu a dynamice, určí celkový charakter a náladu skladeb;
- Interpretuje menší skladby s doprovodem různých nástrojů;
- Opakuje předebrané jednodušší melodické i rytmické motivy, pozná a dohraje známou lidovou píseň;
- Vysvětlí pojmy stupnice a kvintakord a rozdíl mezi stupnicí a tóninou;
- Zahraje stupnice do dvou křížků a dvou bé s příslušnými tónickými kvintakordy v rozsahu jedné až dvou oktáv;
- Zaimprovizuje na jednoduché téma s využitím základní durové pentatoniky.

3. ročník

Žák

- zahraje plynule stupnice s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem včetně rozkladu;
- předvede techniku bráničního dýchání, má kvalitní nádech a co nejdelší výdech;
- interpretuje složitější skladbu a jednoduchou skladbu dokáže zahrát z paměti;
- uplatní ve hře agogiku a dynamiku;
- rozpozná dobrý a špatný hudební výkon;
- zvládá základy jazzového frázování a interpretuje jednoduché jazzové skladby.

4. ročník

Žák

- zahraje stupnice s větším počtem křížků a b v dur s dominantním septakordem;
- u mollových stupnic zahraje zmenšený septakord;
- předvede hru složitějších etud a technicky náročnějších a rychlejších partií;
- vyjádří se v jemnějších odstínech tempa, dynamiky a agogiky;
- znalost stupnic a akordů uplatní v jednoduché improvizaci a zahraje jazzové skladby.

5. ročník

Žák

- zahraje stupnice z paměti;
- identifikuje melodické ozdoby a umí je interpretovat, je schopen je sám doplnit do skladby;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje i větší a vícevěté skladby;
- vysvětlí složitější hudební názvosloví a dělení skladby na části;
- zvládá jazzové frázování při improvizaci.

6. ročník

Žák

- zahraje z paměti všechny stupnice a akordy;
- zahraje delší fráze na jeden nádech;
- řídí se větší škálou hudebního označení a pojmů;
- zahraje skladbu s jazzovými rytmickými a frázovacími prvky;
- zaimprovizuje na jednodušší témata;
- zahraje melodii různých žánrů podle vlastního výběru;
- dokáže využít v jazzové hudbě melodických ozdob.

7. ročník

Žák

- zahraje všechny stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv z paměti;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje skladby se zvládnutím dynamiky a agogiky s důrazem na tvoření a kvalitu tónu v celém rozsahu nástroje;
- vysvětlí hudební názvosloví;
- samostatně nastuduje skladbu přiměřené obtížnosti;
- předvede jednoduché transpozice;
- zahraje složitější cyklickou skladbu s doprovodem;
- rozliší dobrý a špatný hudební výkon;
- dokáže zahrát skladbu z oblasti dalších hudebních žánrů;
- dokáže zaimprovizovat dle akordických značek.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- vysvětlí základní zacházení s nástrojem;
- respektuje správné držení nástroje a umí ho naladit;
- popíše dechovou techniku a nasazení tónu;
- zahraje notový zápis v rozsahu tří oktáv;
- zahraje skladby do tří #, a to z paměti dle individuálních schopností v rozsahu jedné stránky s dynamikou a s výrazovými nuancemi;
- předvede hru s doprovodem;

- u mollových stupnic zahraje i zvětšený septakord v pomalejším tempu;
- předvede staccato v živějším tempu;
- zaimprovizuje jednoduché melodie v rozsahu 8 taktů i s doprovodem.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- zahraje stupnice v celém rozsahu nástroje s akordy;
- zahraje delší fráze na jeden nádech;
- interpretuje složitější skladbu i z paměti;
- z listu zahraje jednodušší skladbu;
- důsledně uplatňuje ve hře agogiku a dynamiku;
- doladí svůj nástroj s odlišným nástrojem;
- zahraje jednoduché písně pouze na hubičku.

II. ročník

Student

- předvede hru složitých etud a technicky náročných a rychlých partií;
- docílí jemnějších odstínů tempa, dynamiky a agogiky;
- zahraje náročnější skladby se složitým doprovodem;
- najde své oblíbené skladby na internetu;
- popíše interpretaci skladeb různých slohových období;
- prokáže přehled o hudebních formách, zaměří se na jednu cyklickou skladbu;
- dokáže samostatně nastudovat snadné až středně obtížné skladby;
- zvládne složitější jazzové frázování;

III. ročník

Student

- zahraje plynule stupnice v terciích, celotónové a chromatické stupnice;
- prokáže přehled o hudebních slozích a danému období umí přizpůsobit styl interpretace;
- rozdělí skladbu na části podle značek pro nácvik v souborové hře;
- samostatně nastuduje skladbu dle svého výběru;
- využije církevních modů v jazzové hudbě a improvizaci.

IV. ročník

Student

- samostatně vyřeší problematiku nástrojové hry na základě získaných znalostí a dovedností, včetně orientace v notovém zápise, frázování, výrazu a kvality tónu;
- rozliší významné hudební téma a nezdůrazňuje vedlejší hudební myšlenky;
- diskutuje s učitelem o svém názoru na hudební dílo a o způsobu interpretace;
- spojí své znalosti o hudebních slozích s poznatky z ostatních oborů umění a lidských aktivit;
- zahraje skladby i jiných žánrů podle vlastního výběru a samostatně je nastuduje;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie;
- orientuje se ve vývoji jazzové a populární hudby a jednotlivé skladby dovede interpretovat s ohledem na dobu vzniku.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.6.4. Hra na Saxofon

Hra na saxofon poskytuje žákovi základní hudební vědomosti a nástrojové dovednosti tak, aby si vypěstoval trvalý vztah k hudbě. Saxofon je nástrojem s bohatým žánrovým zastoupením umožňujícím všestranné využití v sólové hře či ve hře v ansámblu, včetně dechových orchestrů. Podporuje rozvoj dechu, soustředění, dlouhodobou práci na konkrétní problematice a jemnou motoriku. Žáci se seznamují s nástrojem v nejrůznějších stylových podobách - jazz, funk, pop, soul apod. Využíváme notových materiálů současných autorů hudebních škol. Kromě vypsání sólových skladeb se žáci věnují také improvizaci, s jejíž pomocí podporujeme v žácích i studentech větší představitelost. Učíme naslouchat nahrávkám různých hudebních žánrů, ve kterých je saxofon využíván, a posléze se je snažíme odposlechem převést na hudební nástroj.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I.stupeň							II.stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na saxofon		1**	1**	1**	1**	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Hra v orchestru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra						1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vytrvalosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

***/ První tři ročníky může být přípravným nástrojem zobcová flétna s osnovami stejnými jako u tohoto studijního zaměření, poté se z tohoto studijního zaměření přechází do 1. roč. Hry na saxofon.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

Přípravné studium

- může být formou hry na zobcovou flétnu jako přípravného nástroje v rozsahu dvou až tří let (1 hodina týdně);
- je možno ve třetím i ve vyšších ročnících přejít ze studijního zaměření zobcová flétna.

1. ročník

Žák

- zvládá základní návyky (postoje, držení a tvoření tónu);
- účelně hospodaří s dechem;
- napodobí předebranou píseň;
- přečte notový zápis;
- vysvětlí pojmy notová osnova, takt, rozliší pomalou píseň od rychlé;
- rozliší taktová označení, určí celkový charakter a náladu skladby;
- předvede hru ve dvojhlas nebo s jednoduchým klavírním doprovodem či nahrávkou;
- rozliší tónorod zahrané stupnice, vysvětlí rozdíl mezi stupnicí a tóninou;
- samostatně zahraje stupnici G dur v rozsahu jedné oktávy.

2. ročník

Žák

- zahraje vydržované tóny ve větší délce a kvalitě;
- naladí si sám svůj nástroj pomocí ladičky, umí přečíst složitější notový záznam;
- zahraje tečkovaný rytmus, předvede hru staccato, legato, tenuto;
- rozliší jemnější nuance tempa a dynamiky;
- zahraje delší hudební fráze na jeden nádech;
- udrží stejnou kvalitu tónu po celou dobu jeho trvání;
- interpretuje menší skladby s doprovodem různých nástrojů;
- zopakuje předebrané jednodušší motivy, pozná známou píseň;
- zahraje bezchybně stupnice do dvou křížků a dvou bé s tónickými kvintakordy.

3. ročník

Žák

- zcela ovládá správné držení těla a nástroje;
- používá základní technické prvky hry (správné nasazení tónu a polohu jazyka, prstovou techniku);
- předvede techniku bráničního dýchání, má kvalitní nádech a co nejdelší výdech;
- kultivuje kvalitu tónu včetně jeho dynamických odstínů;
- zahraje plynule durové stupnice s nižším počtem křížků a bé s tónickým kvintakordem;
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu;
- interpretuje jednoduché skladby;
- je schopen zopakovat jednoduchou melodii podle sluchu;
- osvojí si základní schopnosti souhry s dalším hudebním nástrojem;

4. ročník

Žák

- zahraje v rozsahu nástroje c1 – c3;
- zahraje stupnice s větším počtem křížků a bé v dur s tónickým kvintakordem;
- zahraje stupnice s nižším počtem křížků a bé v moll s tónickým kvintakordem;
- předvede hru složitějších etud a technicky náročnějších a rychlejších partií;
- vyjádří se v jemnějších odstínech tempa, dynamiky a agogiky;
- předvede základy jazzového frázování a je schopen interpretovat jednodušší jazzové a populární skladby.

5. ročník

Žák

- zahraje v celém rozsahu nástroje b – f3;
- zvládá přechod do hlubší polohy nástroje (c1, h, b) se zřetelem na správnou polohu nátisku;
- zahraje vybrané durové stupnice s T5, D7 a mollové stupnice s Tm5, zm7;
- identifikuje melodické ozdoby a umí je interpretovat, je schopen je sám doplnit do skladby;
- zlepšil prstovou techniku v rychlejších tempech;
- zahraje bluesové stupnice s menším počtem křížků a bé;
- přednese obtížnější cvičení a etudy;
- interpretuje skladby většího rozsahu se zřetelem na správnou interpretaci a styl;
- prohlubuje praktickou znalosti hry ve školních souborech a orchestrech.

6. ročník

Žák

- uplatní znalost problematiky správného ladění (pomocí manipulace s nástrojem, dopomocí nátisku apod.);
- zahraje všechny durové a mollové stupnice s akordy z not;
- zahraje delší fráze na jeden nádech včetně hry vibrato;
- řídí se větší škálou hudebního označení a pojmů;
- zahraje skladbu s jazzovými rytmickými a frázovacími prvky;
- vysvětlí základní harmonické funkce T-S-D a zaimprovizuje podle nich;
- zahraje melodii různých žánrů podle vlastního výběru.

7. ročník

Žák

- zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v celém rozsahu z paměti;
- interpretuje skladby se zvládnutím dynamiky a agogiky s důrazem na tvoření a kvalitu tónu v celém rozsahu nástroje;
- vysvětlí hudební názvosloví;
- samostatně nastuduje skladbu přiměřené obtížnosti;
- předvede jednoduché transpozice;
- rozliší dobrý a špatný hudební výkon;
- dokáže zahrát skladbu z oblasti dalších hudebních žánrů;
- zaimprovizuje jednoduché melodie podle běžných akordických značek;
- dokáže interpretovat transkripce jednoduchých jazzových sól a využije je jako inspiraci při vlastní improvizaci.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- vysvětlí základní zacházení s nástrojem;
- respektuje správné držení nástroje a umí ho naladit;
- popíše dechovou techniku a nasazení tónu;
- zahraje notový zápis v celém rozsahu;
- rozliší klasické a jazzové frázování;
- uplatní znalost stupnic a akordů při improvizaci;
- zahraje skladby z paměti dle individuálních schopností v rozsahu jedné stránky s dynamikou a s výrazovými nuancemi;
- předvede hru s doprovodem;
- zaimprovizuje jednoduché melodie dle akordických značek.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- zahraje stupnice v celém rozsahu nástroje s akordy;
- zahraje delší fráze na jeden nádech včetně hry vibrato;
- interpretuje složitější skladbu i z paměti; důsledně uplatňuje ve hře agogiku a dynamiku;
- doladí svůj nástroj s odlišným nástrojem;
- popíše jednotlivé styly jazzové hudby;
- zahraje některé bluesové a církevní stupnice v celém rozsahu nástroje;
- předvede vlastní nápady do improvizace a orientuje se ve hře podle akordických značek.

II. ročník

Student

- předvede hru složitých etud a technicky náročných a rychlých partií;
- docílí jemnějších odstínů tempa, dynamiky a agogiky;
- zahraje náročnější skladby se složitým doprovodem;
- popíše interpretaci skladeb různých slohových období;
- prokáže přehled o hudebních formách, zaměří se na jednu cyklickou skladbu;
- zahraje a v improvizaci uplatní bluesové stupnice a rozklady septakordů;
- zahraje složitější jazzová sóla a standardy a uplatní dosavadní znalosti a schopnosti při hře s kapelou (klavír, basa, bicí.)

III. ročník

Student

- danému žánru umí přizpůsobit styl interpretace;
- rozdělí skladbu na části podle značek pro nácvik v souborové hře;
- samostatně nastuduje skladbu dle svého výběru;
- uplatní znalost složitějších a méně běžných akordických značek při improvizaci;
- seznámí se a pochopí princip dalších stupnic používaných při improvizaci (zmenšená, zvětšená, alterovaná atd.).
- dokáže interpretovat náročnější skladby z jazzového repertoáru.

IV. ročník

Student

- samostatně vyřeší problematiku nástrojové hry na základě získaných znalostí a dovedností, včetně orientace v notovém zápisu, frázování, výrazu a kvality tónu;
- rozliší významné hudební téma a nezdůrazňuje vedlejší hudební myšlenky;
- diskutuje s učitelem o svém názoru na hudební dílo a o způsobu interpretace;
- spojí své znalosti o hudebních slozích s poznatky z ostatních oborů umění a lidských aktivit;
- zahraje skladby i jiných žánrů podle vlastního výběru a samostatně je nastuduje;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie;
- uplatní se v malých kapelách zaměřených na jazzovou i populární hudbu, ale také v big bandech.

Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.6.5. Hra na Trubku

Trubka je dechový žesťový nástroj. Nejčastěji se používá nástroj laděný v B. Trubku lze použít snad ve všech hudebních žánrech. Žák musí mít pro hru na trubku dechové předpoklady a hlavně musí mít pevný a zdravý chrup. Proto se trubka doporučuje žákům až poté, co hrají jeden až dva roky na zobcovou flétnu a mají již druhé zuby. V prvním stupni studia se žák učí ovládat nástroj, aby po několika letech mohl nastoupit do komorních souborů nebo i do větších těles (jazzový big band, symfonický orchestr). Ve druhém stupni už je student veden k virtuóznější hře, aby mohl hrát v hudebních uskupeních mimo školu nebo aby se připravoval na odbornější školu (Konzervatoř, AMU, aj.)

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku		**1	**1	**1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
**volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru						2	2	2	2	2	2
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálости žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

***/ první tři ročníky může být přípravným nástrojem zobcová flétna s osnovami stejnými jako u tohoto studijního zaměření nebo se z tohoto studijního zaměření přechází.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

Přípravné studium

- může být formou hry na zobcovou flétnu jako přípravného nástroje v rozsahu dvou až tří let (1 hodina týdně);
- ze studijního zaměření zobcová flétna lze ve třetím i vyšších ročnících přejít na studijní zaměření hra na trubku.

Osnovy pro 1. až 3. ročník se mohou shodovat se studijním zaměřením Zobcová flétna.

1. ročník

Žák

- utvoří tón, předvede správný prstoklad, popíše správně nástroj a správný postoj;
- zahraje kvalitním tónem v rozsahu fis - g1 vydržované tóny;
- interpretuje jednoduché skladby;
- osvojí si péči o nástroj.

2. ročník

Žák

- použije retní vazby mezi alikvótními tóny a chromatické legato;
- zahraje cvičení s dynamikou a s rozlišením tempových označení;
- rozšíří svůj rozsah do c2 dle svých fyzických dispozic;
- zvládne čistě stupnice G Dur a C Dur, tónický kvintakord a artikulační cvičení v rámci stupnic;
- praktikuje údržbu nástroje.

3. ročník

Žák

- rozliší tempová označení;
- zahraje stupnice Dur i moll do dvou # a dvou b + tónický kvintakord;
- předvede rytmická a artikulační cvičení v rozsahu fis – e2;
- správně uplatňuje brániční dýchání - zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem klavíru.

4. ročník

Žák

- zahraje bezchybně stupnice Dur i moll do čtyř # a čtyř b s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem;
- přednese z paměti přiměřeně obtížnou skladbu, a to i ve více tóninách;
- samostatně nastuduje skladbu;
- charakterizuje různé hudební styly a žánry - hraje ve školním žesťovém souboru.

5. ročník

Žák

- předvede správně tečkovaný rytmus;
- zahraje rytmická a artikulační cvičení v rozsahu fis – g2;
- zvládne bezchybně stupnice Dur i moll do pěti # a pěti b s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem;
- zvládá zahrát v šestiosminovém taktu a triolový rytmus;
- hraje ve školním souboru na koncertech;
- prokáže znalost předních trumpetových hráčů a žesťových souborů.

6. ročník

Žák

- rozliší klasické a swingové frázování;
- zvládne všechny stupnice i s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem;
- předvede náročnější skladbu s doprovodem klavíru;
- interpretuje skladby různých žánrů - zahraje retní vazby v rychlejším tempu;
- jednodušší skladby zahraje z listu;
- dle svých schopností se zapojí do práce školních orchestrů.

7. ročník

Žák

- aplikuje všechny doposud získané dovednosti k přípravě na absolventský koncert;
- zahraje v rozsahu fis – c3;
- ve školním souboru se stará o mladší kolegy a jde jim příkladem;
- vyjádří vlastní názor ohledně absolventského repertoáru;
- zvládne technicky náročné skladby;
- zahraje z paměti sólovou skladbu s doprovodem klavíru.

II. STUPEŇ:

II. stupeň je rozdělen na výukový model A a B:

Výukový model A

- je určen pro žáky, kteří navazují na výuku I. stupně.

I. ročník

Student

- postupně proniká do složitějšího notového záznamu;
- orientuje se v tečkovaném rytmu a v žánrovém frázování;
- pokračuje ve zdokonalování svého nátisku, kvality tónu, nasazení tónu a rozsahu;
- prodlužuje úseky a hudební fráze, které dokáže zahrát na jeden nádech;
- k rozehrávání používá vydržované tóny, retní vazby, osvojuje si dynamiku – crescendo a decrescendo na vydržovaném tónu;
- dbá, aby kvalita tónu zůstala stejná po celou dobu znění;
- rozšiřuje svůj tónový rozsah.

II. ročník

Student

- směřuje k rozšíření svého tónového rozsahu o další interval - m. 3, čímž docílí rozsahu 2 oktáv;
- vedle nátiskových a dechových cvičení se zdokonaluje studiem dostupné a odpovídající literatury, technických cvičení a individuálních cviků napsaných individuálně učitelem pro potřeby jednotlivých žáků;
- zvládne hru náročnějších etud;
- orientuje se v jemnějších odstínech dynamiky a agogiky;
- je schopen zahrát stále náročnější skladby;
v rámci svých technických i mentálních dovedností se účastní hry v souborech složených z žáků různých oddělení hudebního oboru.

III. ročník

Student

- disponuje základními návyky a dovednostmi, které získal za 4 roky studia 1. cyklu;
- směřuje k rozšíření rozsahu na dvě oktávy nad spodní základní tón;
- zvládne dynamiku a agogiku;
- zdokonalují se v technice legata, které bývá kombinací retních vazeb a prodlužování vzduchového sloupce (ventily či snížcem) nebo samostatně (prodlužování vzduchového sloupce v rámci jedné alikvótní řady);
- rozšíří své schopnosti – staccato, dvojité, trojité jazyky;
- směřuje ke schopnosti různě frázovat skladby dle jejich žánrového zařazení;
- nastuduje skladby z paměti a v různých tóninách, čehož dosáhne poutivým zvládnutím stupnic do 4 znamének, akordů, dominantních septakordů, zmenšených septakordů a tetrachordů s rytmickými variantami;
- zahraje přednesové skladby z dostupné literatury;
- své studium směřuje k tomu, aby své dovednosti mohl nadále použít v působení ve školních souborech;
- zajímá se o školní aktivity a kulturní dění ve svém městě;
- sleduje interpretačně zajímavé a poučné hudební záznamy dostupné např. na internetu.

IV. ročník

Student

- využije získané dovednosti v pokračujícím studiu na konzervatořích a vysokých školách, jako profesionální hudebník nebo pro aktivní amatérský hudební život;
- dokáže analyzovat hudbu, kterou poslouchá;
- zvládne pořídit notový zápis dle poslechu;
- v různých orchestrech zúročí a zdokonaluje vše, co se naučil v základní umělecké škole;
- své studium zakončí absolventským vystoupením koncertu dle svých schopností.

Výukový model B

- je určen pro žáky, kteří nenavazují na výuku I. stupně.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- popíše jednotlivé části nástroje a osvojí si péči o něj;
- zvládne správný postoj při hraní;
- předvede správné držení nástroje a umí ho naladit;
- dodrží správnou dechovou (brániční) techniku s nádechem ústy;
- osvojí si správné nasazení a tvorbu tónu;
- pochopí úlohu jazyka při hudební artikulaci;
- porozumí notovému zápisu; rozezná základní druhy not a pomlk;
- zná pojem notová osnova;
- prokáže znalost houslového klíče.

I. ročník

Student

- dá do souvislosti výšku tónu s prstokladem a s určením alikvótního tónu;
- přiřadí ke každé notě správný tón dle svých dispozic;

- k rozehrávání používá vydržované tóny, retní vazby;
- osvojí si dynamiku – crescendo a decrescendo na vydržovaném tónu;
- dbá na to, aby kvalita tónu zůstala stejná po celou dobu znění;
- rozšíří svůj tónový rozsah;
- předvede skladbu a cvičení v rámci svého rozsahu.

II. ročník

Student

- udrží kvalitu tónu po celou dobu znění;
- orientuje se v jemnějších odstínech dynamiky a agogiky;
- rozšíří tónový rozsah na jednu oktávu od základního spodního tónu výš;
- postupně směřuje k rozšíření svého tónového potenciálu pro hraní náročnějších skladeb.

III. ročník

Student

- zhodnotí svůj dosavadní hudební vývoj a přizpůsobí jej svým objektivním schopnostem;
- postupně rozšíří své dovednosti k lepšímu zvládnutí hraní na nástroj;
- v diskusi s pedagogem dokáže vyjádřit svůj názor na jednotlivé skladby;
- sám si vyhledá a navrhne skladby k interpretaci;
- účastní se hudebního dění ve škole i mimo školu.

IV. ročník

Student

- docílí rozsahu nástroje v rámci rozsahu běžného;
- prodlouží svou výdrž dechovou technikou a zkvalitní tím tón;
- předvede legato a základy frázování;
- zahráje skladbu odpovídající jeho schopnostem
- je schopen přednést skladbu z paměti a zahrát píseň v různých tóninách.

Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.6.6. Hra na Pozoun

Pozoun neboli trombón se vyznačuje bohatým, resonantním zvukem, jenž dokáže vykazovat širokou paletu dynamických a expresivních kvalit – od hlubokých, temných tónů až po jasné, vysoce výrazné akordy. Pozoun je nenahraditelným členem jak v tradičních orchestrálních skladbách, tak v jazzových a soudobých kompozicích, kde jeho flexibilita, schopnost glissanda a náročnost techniky umožňují tvůrčí vyjádření v různých hudebních stylech a žánrech.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na pozoun		**1	**1	**1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru						2	2	2	2	2	2
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

***/ první tři ročníky může být přípravným nástrojem zobcová flétna s osnovami stejnými jako u tohoto studijního zaměření nebo se z tohoto studijního zaměření přechází.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

Přípravné studium

- může být formou hry na zobcovou flétnu jako přípravného nástroje v rozsahu dvou až tří let (1 hodina týdně);
- je možno ve třetím i ve vyšších ročnících přejít ze studijního zaměření zobcová flétna.

Osnovy pro 1. až 3. ročník se mohou shodovat se studijním zaměřením Zobcová flétna.

Poznámka k výuce hry na pozoun a tubu:

Jako přípravný nástroj pro tyto dva nástroje se mohou používat baskřídlovka nebo eufonium, které má stejný tónový rozsah, notový zápis je však v basovém klíči jako pozoun.

I. STUPEŇ**1. ročník**

Žák

- utvoří tón
- popíše správně nástroj;
- předvede držení a postoj;
- prokáže znalost poloh na snižci;
- zahraje kvalitním tónem v rozsahu E - f vydržované tóny;
- osvojí si péči o nástroj.

2. ročník

Žák

- použije retní vazbu mezi alikvótními tóny;
- dle svých možností rozšíří svůj rozsah do tónu b;
- nacvičí snižcové legato;
- zahraje čistě stupnici F Dur a B Dur.

3. ročník

Žák

- rozliší tempová označení;
- rozšíří svůj rozsah do d1;
- zahraje stupnice Dur a moll do dvou # a dvou b ve svém rozsahu;
- předvede rytmická a artikulační cvičení;
- interpretuje jednoduchou skladbu s doprovodem.

4. ročník

Žák

- zahraje bezchybně stupnice Dur i moll do čtyř # a čtyř b s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem;
- přednese z paměti přiměřeně obtížnou skladbu, a to i ve více tóninách;
- samostatně nastuduje skladbu;
- charakterizuje různé hudební styly a žánry;
- hraje ve školním souboru.

5. ročník

Žák

- zahraje správně tečkovaný rytmus;
- předvede rytmická a artikulační cvičení v rozsahu E – f1;
- zahraje bezchybně stupnice Dur i moll do pěti # a pěti b s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem;
- zvládne šestiosminový takt a triolový rytmus;
- vystoupí ve školním souboru na koncertech;
- projeví znalost předních trombonových hráčů a žesťových souborů.

6. ročník

Žák

- rozliší klasické a swingové frázování;
- zahraje všechny stupnice i s tónickým kvintakordem a dominantním septakordem;
- předvede náročnější skladbu s doprovodem klavíru;
- interpretuje skladby různých žánrů
- zvládne retní vazby v rychlejším tempu;
- jednodušší skladby zahraje z listu;
- dle svých schopností se zapojí do práce školních orchestrů.

7. ročník

Žák

- aplikuje všechny doposud získané dovednosti k přípravě na absolventský koncert;
- zahraje v rozsahu fis – c3;
- ve školním souboru se stará o mladší kolegy a jde jim příkladem;
- vyjádří vlastní názor ohledně absolventského repertoáru;
- interpretuje technicky náročné skladby;
- přednese z paměti sólovou skladbu s doprovodem klavíru.

II. STUPEŇ

II. stupeň je rozdělen na výukový model A i B:

Výukový model A

- je určen pro žáky, kteří navazují na výuku I. stupně

I. ročník

Student

- postupně proniká do složitějšího notového záznamu;
- orientuje se v tečkovaném rytmu a v žánrovém frázování;
- pokračuje ve zdokonalování svého nátisku, kvality tónu, nasazení tónu a rozsahu;
- prodlužuje úseky a hudební fráze, které dokáže zahrát na jeden nádech;
- k rozehrávání používá vydržované tóny, retní vazby, osvojuje si dynamiku – crescendo a decrescendo na vydržovaném tónu;
- dbá na to, aby kvalita tónu zůstala stejná po celou dobu znění;
- rozšiřuje svůj tónový rozsah.

II. ročník

Student

- směřuje k rozšíření svého tónového rozsahu o další interval- m. 3, čímž docílí rozsahu 2 oktáv;
- vedle nátiskových a dechových cvičení se zdokonaluje studiem dostupné a odpovídající literatury, technických cvičení a individuálních cviků napsaných individuálně učitelem pro potřeby jednotlivých žáků;
- zvládne hru náročnějších etud;
- zorientuje se v jemnějších odstínech dynamiky a agogiky;
- je schopen zahrát stále náročnější skladby
- v rámci svých technických i mentálních schopností se účastní hry v souborech složených z žáků různých oddělení hudebního oboru.

III. ročník

Student

- disponuje základními návyky a dovednostmi, které získal za 4 roky studia 1. cyklu;
- směřuje k rozšíření rozsahu na dvě oktávy nad spodní základní tón;
- zvládne dynamiku a agogiku;
- zdokonalí se v technice legata, které bývá kombinací retních vazeb a prodlužování vzduchového sloupce (ventily či snižcem) nebo samostatně (prodlužování vzduchového sloupce v rámci jedné alikvótní řady);
- rozšíří své schopnosti – staccato, dvojité, trojité jazyky;
- směřuje ke schopnosti různě frázovat skladby dle jejich žánrového zařazení;
- nastudují skladby z paměti a v různých tóninách, čehož dosáhne poutivým zvládnutím stupnic do 4 znamének, akordů, dominantních septakordů, zmenšených septakordů a tetrachordů s rytmickými variantami;
- zahraje přednesové skladby z dostupné literatury;
- studium směřuje k tomu, aby své dovednosti mohl nadále použít při působení ve školních souborech;
- zajímá se o školní aktivity a kulturní dění ve svém městě;
- sleduje interpretačně zajímavé a poučné hudební záznamy dostupné např. na internetu.

IV. ročník

Student

- využije získané dovednosti v pokračujícím studiu na konzervatořích a vysokých školách, jako profesionální hudebník nebo pro aktivní amatérský hudební život;
- dokáže analyzovat hudbu, kterou poslouchá;
- zvládne pořídit notový zápis dle poslechu;
- v různých orchestrech zúročí a zdokonaluje vše, co se naučil v základní umělecké škole;
- své studium zakončí absolventským vystoupením koncertu dle svých schopností.

Výukový model B

- je určen pro žáky, kteří nenavazují na výuku I. stupně.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- popíše jednotlivé části nástroje a osvojí si péči o něj;
- zvládá správný postoj při hraní;
- popíše správné držení nástroje a umí ho naladit;
- dodrží správnou dechovou (brániční) techniku s nádechem ústy;
- osvojí si správné nasazení a tvorbu tónu;
- pochopí úlohu jazyka při hudební artikulaci;
- porozumí notovému zápisu; rozezná základní druhy not a pomlk;
- zná pojem notová osnova,
- prokáže znalost basového klíče.

I. ročník

Student

- dá do souvislosti výšku tónu s polohou snižce a s určením alikvótního tónu;
- přiřadí ke každé notě správný tón dle svých dispozic;
- k rozehrávání používá vydržované tóny, retní vazby;
- osvojuje si dynamiku – crescendo a decrescendo na vydržovaném tónu;
- dbá na to, aby kvalita tónu zůstala stejná po celou dobu znění;
- rozšiřuje svůj tónový rozsah;
- předvede skladbu a cvičení v rámci svého rozsahu.

II. ročník

Student

- udrží kvalitu tónu po celou dobu znění;
- orientuje se v jemnějších odstínech dynamiky a agogiky;
- rozšiřuje tónový rozsah na jednu oktávu od základního spodního tónu výš;
- postupně směřuje k rozšíření svého tónového potenciálu pro hraní náročnějších skladeb.

III. ročník

Student

- zhodnotí svůj dosavadní hudební vývoj a přizpůsobí jej svým objektivním schopnostem;
- postupně rozšíří své dovednosti k lepšímu zvládnutí hraní na nástroj;
- v diskusi s pedagogem dokáže vyjádřit názor na jednotlivé skladby;
- sám si vyhledá a navrhne skladby k interpretaci;
- účastní se hudebního dění ve škole i mimo školu.

IV. ročník

Student

- docílí rozsahu nástroje v rámci rozsahu běžného;
- prodluží svou výdrž dechovou technikou a zkvalitní tím tón;
- předvede legato a základy frázování;
- zahraje skladbu odpovídající jeho schopnostem;
- je schopen přednést skladbu z paměti a zahrát píseň v různých tóninách.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.6.7. Hra na Tubu

Tuba je největším a nejhlubším dechovým nástrojem v rodině žesťových nástrojů, charakterizovaným bohatým a mocným zvukem. Má nezastupitelnou roli ve formování harmonie a rytmické struktury, její technické výzvy však také umožňují hráčům kreativně experimentovat s tónovými variacemi a dynamickými nuancemi napříč širokým spektrem hudebních stylů.

Učební plány:

Základní studium II. stupně

PŘEDMĚT		I.r	II.r	III.r	IV.r
*Hra na tubu		1	1	1	1
Volitelné předměty	Hra v souboru	1	1	1	1
	Hra v orchestru	1	1	1	1
	Komorní hra	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání	1	1	1	1
	Hudební dějiny	1	1	1	1

**/ Přípravným nástrojem je zobcová flétna a později od vyšších ročníků též baskřídlovka nebo eufonium s osnovami základního stupně studia nebo se z tohoto studijního zaměření přechází po absolvování základního stupně studia.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

II. STUPEŇ

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- popíše jednotlivé části nástroje a osvojí si péči o něj;
- zvládá správný postoj při hraní;
- popíše správné držení nástroje a umí ho naladit;
- dodrží správnou dechovou (brániční) techniku s nádechem ústy;
- osvojí si správné nasazení a tvorbu tónu;
- pochopí úlohu jazyka při hudební artikulaci;
- porozumí notovému zápisu; rozezná základní druhy not a pomlk;
- zná pojem notová osnova, osvojí si znalost houslového či basového klíče (dle nástroje).

I. ročník

Student

- předvede hlubší znalosti a větší dovednosti získané v předchozích etapách studia;
- zahraje čistě stupnice do čtyř # a čtyř b a náročnější cvičení s dynamikou a tempovým rozlišením v rozsahu E1 - B;
- při hře využije všechny získané technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu za stálé sluchové sebekontroly;
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu a zahraje ji z paměti;
- interpretuje skladby různých žánrů.

II. ročník

Student

- zahraje v rozsahu E1 - d stupnice do pěti # a pěti b;
- zahraje stupnice čistě a z paměti jako přípravu pro improvizaci;
- předvede zavedená cvičení na stupnicích;
- retní vazby zaměřuje na rychlé střídání tónů.

III. ročník

Student

- zahraje v rozsahu E1 - f stupnice do sedmi # a sedmi bé;
- přednese středně náročnou skladbu, ovládá hru středně náročného zápisu;
- účastní se hudebního dění ve škole i mimo školu.

IV. ročník

Student

- zahraje bezchybně v rozsahu E1 - b ve všech tóninách cvičení i přednesové skladby;
- interpretuje středně náročnou literaturu;
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu, vyřeší problematiku nástrojové techniky, základní péče o nástroj;
- zformuluje svůj názor na různá stylová období a žánry a dokáže jej použít při interpretaci;
- samostatně nastuduje skladbu podle svého žánrového zaměření a získaných hudebních vědomostí.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.7. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA STRUNNÉ NÁSTROJE

Strunné nástroje mají klíčovou roli v moderní hudbě. Kytara je univerzální nástroj, který se používá v širokém spektru žánrů, od klasické hudby po rock a populární hudbu, a je charakteristická svou schopností vytvářet melodické linky i akordy. Baskytara je zaměřena na poskytování rytmického a harmonického základu, přičemž její hluboký, rezonující zvuk je základem pro mnoho žánrů, jako je jazz, rock nebo funk. Elektrická kytara umožňuje hráčům vytvářet širokou škálu zvuků a efektů, což jí dává neomezené možnosti v žánrech jako rock, blues, metal nebo elektronická hudba.

5.7.1. Hra na Kytaru

Hra na kytaru poskytuje žákovi základní hudební vědomosti a nástrojové dovednosti tak, aby si vypěstoval trvalý vztah k hudbě. Kytara je nástrojem s bohatou tradicí. Umožňuje všestranné využití v různých hudebních žánrech prostřednictvím studia sólové i ansámblové hry, včetně kytarového orchestru. Žáci se seznamují s nástrojem v nejrůznějších stylových podobách - klasická hudba, jazz, rock, folk, apod. Kromě sólových skladeb žáci hrají také doprovody k písničkám. Během studia hry na kytaru ve II. stupni je studentům poskytnuta náročnější forma výuky vedoucí k ucelenému hudebnímu vzdělání na úrovni nižších ročníků konzervatoře. Studium též poslouží jako příprava ke studiu na odborné škole.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Hra v orchestru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra						1	1	1	1	1	1
	Kytarová praktika				1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Přípravné studium před I. stupněm

Žák

- respektuje správné držení nástroje;
- hraje na prázdných strunách ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu v notách celých, půlových, čtvrtových a osminových;
- předvede orientaci v 1. poloze hmatníku;
- předvede úhoz dopadem;
- předvede jednoduchou píseň nebo melodii, eventuálně jednoduchý akordický doprovod.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- zahraje jednohlas v první poloze;
- realizuje hru dopadem a bez dopadu;
- přečte notový zápis v tóninách dur do 3 #;
- vytvoří jednoduché akordy s použitím prázdných strun.

2. ročník

Žák

- zahraje jednohlas do 3. polohy a dvouhlas v 1. poloze;
- předvede hru podle not do 3 #;
- vytvoří akordy v 1. -2. poloze a použije je v elementárních doprovodech;
- využije ve hře dynamiku p - mf - f;
- naladí samostatně nástroj podle ladičky.

3. ročník

Žák

- předvede správné držení kytary a postavení obou rukou;
- zkombinuje základní druhy úhozů a prstové techniky;
- utvoří doprovody s využitím základních harmonických funkcí;
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu 8 – 16 taktů;
- najde rozličné výrazové prostředky ve své hře (dynamické a tempové).

4. ročník

Žák

- zahraje polyfonii do 7. polohy;
- zahraje z notového zápisu do 5 # dur i moll a 2b dur i moll;
- předvede hru barré (malé či velké) a hru flažoletů;
- zahraje z listu jednoduchou skladbu;
- uplatní se v souhře s dalším nástrojem, zpěvem či v souboru;
- orientuje se v jednoduchých útvarech a jejich notovém zápisu.

5. ročník

Žák

- zahraje jednohlasou skladbu do 12. polohy a polyfonii do 7. - 9. polohy;
- vytvoří techniku legato, tenuto, staccato a použije je při hře;
- předvede ve své hře bohatší výrazovou škálu vyjadřující náladu skladby;
- samostatně vytvoří akordický doprovod s použitím septimových akordů;
- provede samostatný výběr skladeb podle svého vkusu a zaměření.

6. ročník

Žák

- aplikuje ve hře techniky rasqueado a vibrato;
- zaimprovizuje jednoduché doprovody;
- zdůvodní výběr skladeb a způsob jejich provedení;
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu jedné strany;
- zapojí se do ansámblové hry v širším měřítku.

7. ročník

Žák

- předvede elementární techniku střední obtížnosti, samostatně naladí nástroj i bez ladičky a tvoří kultivovaný tón;
- zahraje do 12. polohy v základních tóninách a složitějších rytmech;
- rozliší rozličné interpretační styly a žánry a umí je použít;
- tvoří akordické doprovody a užívá je i při hře podle akordických značek;
- podílí se na účasti v komorních ansámblech a v souboru.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- předvede správné držení nástroje a umí ho naladit;
- předvede základní úhozy a techniky;
- zahraje 1. – 3. hlas do 5. polohy;
- zahraje skladby do 3# z paměti v rozsahu jedné stránky s dynamikou a s výrazovými nuancemi;
- předvede hru podle akordických značek;

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- předvede základní prvky kytarové techniky, kvalitní úhoz;
- zahraje polyfonní skladbu do 12. polohy;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 1. a ž 4. roč. I. stupně;
- zapojují se do hudebního souboru, zahraje party podle všech předepsaných značek;
- zaimprovizuje jednoduché skladby polyfonního rázu v rozsahu 16-ti taktů.

II. ročník

Student

- předvede hru rasqueado, pizzicato, tremolo;
- transponuje akordické doprovody písní;
- zahraje skladby z žánrů: ragtime, blues a jiné;
- zapojuje se do ansámblové hry různého složení (kytara + kytara, kytara + housle, flétna, zpěv) dle vlastního zaměření;
- předvede samostatný výběr repertoáru.

III. ročník

Student

- předvede akordické kadence s užitím akordů X6, Xdim;
- zahraje s přesným rytmem tříoktávové stupnice;
- provede samostatný výběr skladeb, uplatní vlastní názor při výběru repertoáru a při přípravě na absolventské vystoupení
- realizuje různé druhy přeladění (scordatury) podle příslušné skladby;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 5. – 6. ročníku I. stupně.

IV. ročník

Student

- předvede kvalitní hru s různými technickými prvky (legato, tremolo, vibrato, aj.);
- zahraje kvalitním tónem a úhazem barevné a dynamické nuance ve skladbě;
- uplatní své dovednosti v komorní hře, souboru nebo orchestru;
- provede samostatný výběr skladeb na základě svých interpretačních a posluchačských zkušeností a utvoří si vlastní hudební názor;
- realizuje vlastní absolventské vystoupení (veřejně nebo interně). Možné v ansámblu školy i sólově;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Kytarová a jazzová praktika – vše viz kap. 5.13;

5.7.2 Hra na Elektrickou kytaru

Elektrická kytara nebývale rozšířila stylový záběr tohoto nástroje, takže dnes je kytara ve všech svých aspektech jedním z nejflexibilnějších nástrojů vůbec a nacházíme ji v tak širokém spektru hudebních stylů jako málokterý jiný nástroj. Studium elektrické kytary také může navazovat na výuku akustické kytary v I. stupni a přípravný ročník před II. stupněm v tomto studijním zaměření. Je zaměřeno na trsátkovou techniku, improvizaci a uplatnění v hudebních skupinách různých stylů.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na elektrickou kytaru		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Hra v orchestru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra						1	1	1	1	1	1
	Jazzová praktika				1	1	1	1	1	1	1	1
	Kytarová praktika				1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. stupeň

1. ročník

Žák

- osvojí si držení nástroje;
- naladí si nástroj;
- předvede střídavý úhoz trsátkem;
- zahraje jednohlasou melodii v I. poloze;
- předvede hru základních hmatů kvintakordů v I. poloze.

2. ročník

Žák

- zahraje v I. poloze stupnici dur a moll včetně kadencí;
- čte a hraje jednoduchý notový i tabulaturový zápis;
- předvede hru doprovodu podle základních akordových značek.

3. ročník

Žák

- zahraje pentatonickou stupnici v rámci jedné polohy;
- kombinuje trsátkovou a prstovou techniku;
- používá malé a velké barré hmaty;
- vytvoří jednoduchý doprovod k písni.

4. ročník

Žák

- propojuje různé prstoklady pentatonické stupnice;
- samostatně používá ovládací prvky kytarové aparatury;
- zahraje základní hmaty kvintakordů a septakordů v různých polohách;
- předvede krátkou improvizaci na jednoduchou melodii nebo 12 taktové blues.

5. ročník

Žák

- předvede hmaty nonových akordů;
- použije stupnice dur a moll při tvorbě improvizovaných frází;
- orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách;
- zahraje vhodné typy doprovodů podle stylu skladby.

6. ročník

Žák

- předvede hmaty undecimových akordů;
- využívá modální stupnice a začleňuje je do harmonické struktury;
- zahraje melodii se složitějšími rytmickými prvky (synkopa, trioly apod.);
- samostatně se podílí na výběru repertoáru podle svého oblíbeného hudebního stylu.

7. ročník

Žák

- použije terdecimové a lomené akordy;
- orientuje se ve skladbách s jednoduchými modulacemi;
- využívá specifické kytarové techniky (vytahování strun, flažolety aj.);
- využívá analýzu nahrávek předních kytaristů ke zdokonalení své vlastní hry.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- osvojí si držení nástroje vhodné pro trsátkovou techniku;
- naladí si nástroj;
- použije ovládací prvky kytarové aparatury;
- zahraje doprovod trsátkem, použije základní akordové hmaty;
- zahraje jednohlasou melodii podle tabulatury;
- předvede hru podle akordických značek.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- ukáže držení nástroje;
- popíše základní typy kytar, aparatur a zvukových efektů;
- předvede střídavý úhoz trsátkem;
- použije bluesovou pentatoniku;
- zahraje základní akordické bluesové schéma.

II. ročník

Student

- zahraje základní hmaty kvint- a septakordů v různých polohách;
- použije stupnice dur a moll při tvorbě improvizovaných frází;
- přečte notový zápis i v tabulatuře;
- zahraje různé typy doprovodů, kombinuje trsátkovou a prstovou techniku;
- zaimprovizuje na základní harmonická schémata.

III. ročník

Student

- předvede hmaty nonových akordů;
- využije modální stupnice a začleňuje je do harmonické struktury;
- vysvětlí jednoduché modulace ve skladbách;
- samostatně vybírá repertoár podle svého oblíbeného hudebního stylu.

IV. ročník

Student

- použije undecimové, terdecimové a lomené akordy;
- odliší funkci kytary v různých typech souborů;
- uplatní stylové frázování při tvorbě kytarového partu;
- využije analýzu nahrávek předních kytaristů ke zdokonalení své vlastní hry.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Kytarová a Jazzová praktika – vše viz kap. 5.13;

5.7.3. Hra na Basovou kytaru

Hra na baskytaru poskytuje žákovi základní hudební vědomosti a nástrojové dovednosti tak, aby si vypěstoval trvalý vztah k hudbě. Basová kytara je převážně nástrojem navazujícím na předchozí studium nástrojů příbuzných jako např. hra na kytaru, elektrickou kytaru a další. Tímto studium si žáci rozvíjí přehled a představu o různých hudebních složkách těles rozličných hudebních žánrů. Studium hry na basovou kytaru umožňuje žákům zapojení se do ansámblové hry. Kromě vesměs doprovodných linek se studium zabývá hrou sólovou a improvizací. Během studia hry na basovou kytaru ve II. stupni je studentům poskytnuta náročnější forma výuky vedoucí k ucelenému hudebnímu vzdělání na úrovni nižších ročníků konzervatoře. Studium též poslouží jako příprava ke studiu na odborné školy.

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I.stupeň							II.stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na basovou kytaru		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Hra v orchestru				1	1	2	2	2	2	2	2
	Komorní hra						1	1	1	1	1	1
	Jazzová praktika				1	1	1	1	1	1	1	1
	Kytarová praktika				1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálости žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra, Kytarová nebo Jazzová praktika již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- osvojí si správné sezení a držení nástroje;
- pojmenuje jednotlivé části nástroje;
- naladí si nástroj pomocí ladičky;
- ovládá hru pravé ruky s dopadem na prázdných strunách;
- při hře umí střídat prázdné struny a tlumí je palcem pravé ruky;
- zahraje jednohlasou melodii v I. poloze;
- předvede hru stupnice F dur v I. poloze a s ní tónický kvintakord v rozsahu 1 oktávy v rytmických variantách pravé ruky.

2. ročník

Žák

- zahraje v I. poloze stupnici F dur a E moll včetně tónických kvintakordů v 1 oktávě v rytmických variantách pravé ruky;
- čte a hraje jednoduchý notový zápis v basovém klíči;
- zahraje základní tón podle akordických značek;
- při hře dbá na správné střídání prstů pravé ruky s dopadem a tlumí zbývající struny; palcem pravé ruky a levou rukou na hmatníku;
- orientuje se ve formě písně;
- zahraje snadnou skladbu z paměti.

3. ročník

Žák

- orientuje se v notovém zápisu v I. a II. poloze;
- zahraje stupnice G, A, E dur a g moll a jejich kvintakordy v rozsahu 1 oktávy a v rytmických variantách pravé ruky;
- zvládá jednoduché studie s rytmickými variantami pro pravou ruku;
- orientuje se ve formě blues a dokáže ji doprovodit;
- kontroluje a zlepšuje kvalitu tónu;
- tvoří jednoduchý doprovod podle akordických značek.

4. ročník

Žák

- orientuje se v notovém zápisu I. až III. polohy;
- samostatně používá ovládací prvky baskytarové aparatury;
- zahraje stupnice dur a moll do 3# a 3b s jejich kvintakordy v rozsahu jedné oktávy v rytmických variantách pravé ruky;
- podle základních dur a mollových akordických značek tvoří doprovod pomocí kvintakordů;
- ovládá stupnici E dur a její kvintakord v rozsahu 2 oktáv a v rytmických variantách pravé ruky;
- zvládá cvičení pro plynulou výměnu poloh;
- dokáže zahrát s doprovodem;
- používá dynamické rozdíly při hře na nástroj.

5. ročník

Žák

- hraje z notového zápisu v I. až IV. poloze;
- ovládá stupnice dur a moll do 3# a 3b s jejich kvintakordy v rozsahu dvou oktáv v rytmických variantách pravé ruky;
- naladí svůj nástroj pomocí flažoletů;
- zahraje studie pro techniku pravé ruky v triolovém rytmu (swing);
- tvoří vhodné typy doprovodů podle stylu skladby.

6. ročník

Žák

- hraje z notového zápisu v I. až V. poloze;
- zahraje melodie se složitějšími rytmickými prvky (triola, synkopa aj.);
- samostatně se podílí na výběru repertoáru dle svého oblíbeného hudebního stylu;
- zvládá hru dvojhlasu pomocí s využitím hry prázdných strun;
- orientuje se ve formě skladeb různých žánrů;
- čte složitější akordické značky a tvoří podle nich vhodný doprovod;
- improvizuje na jednoduchý doprovod.

7. ročník

Žák

- hraje z notového zápisu v I. až VI. poloze;
- orientuje se ve skladbách s jednoduchými modulacemi;
- využívá analýzu nahrávek předních baskytaristů ke zdokonalení své vlastní hry;
- využívá specifické kytarové techniky (flažolety, vytahování strun, vibrato aj.);
- tvoří walking bass.

Přípravné studium před II. stupněm

Student

- osvojí si držení nástroje;
- naladí si nástroj podle ladičky;
- použije ovládací prvky baskytarové aparatury;
- zahraje jednohlasou melodií podle tabulatury;
- předvede hru podle akordických značek.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- hraje z notového zápisu v I. až VII. poloze;
- ovládá správné držení nástroje;
- popíše základní typ basových kytar, aparatur a zvukových efektů;
- předvede techniku hry prsty a seznamuje se s hrou trsátkem;
- doprovodí bluesové schéma;
- zahraje durovou a mollovou stupnici v rámci jedné oktávy;
- improvizuje na jednoduchý doprovod.

II. ročník

Student

- hraje z notového zápisu v I. až VIII. poloze;
- použije stupnice dur a moll při tvorbě improvizovaných frází;
- přečte notový zápis v tabulatuře i v basovém klíči;
- zahraje různé typy doprovodů do různých žánrů;
- samostatně vybírá repertoár podle svého oblíbeného hudebního stylu;
- zvládá hru legato, tenuto, staccato, spojení odtrhem, spojení glissandem;
- využívá ve hře dynamické prvky.

III. ročník

Student

- hraje z notového zápisu v I. až IX. poloze;
- ovládá hru církevních stupnic;
- vysvětlí jednoduché modulace ve skladbách;
- tvoří walking bass s různými obměnami.

IV. ročník

Student

- hraje z notového zápisu v I. až X. poloze;
- odliší funkci basové kytary v různých typech souborů;
- vhodně volí způsob doprovodu pro daný typ žánru;
- využije analýzu nahrávek předních baskytarových hráčů ke zdokonalení své hry.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Kytarová a Jazzová praktika
– vše viz kap. 5.13;

5.8. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA BICÍ NÁSTROJE

Bicí nástroje mají široké uplatnění ve všech oblastech vážné hudby, ale i v hudbě etnické, jazzové, filmové a dalších žánrech. Jelikož hlavním elementem při tvorbě tónu je kov, dřevo nebo membrána, zaměřuje se výuka těchto nástrojů na naší škole již od začátku na výchovu žáků k ovládnutí co nejkvalitnější techniky, aby se mohli uplatnit v souborech různých žánrů podle individuálního zaměření. Kromě toho jim zprostředkujeme základní hudební vědomosti a dovednosti, aby si vypěstovali trvalý celoživotní vztah k hudbě.

5.8.1. Hra na Bicí nástroje

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru						2	2	1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Jazzová praktika								1	1	1	1
	Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra, Jazzová praktika již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Přípravné studium pro hru na bicí nástroje před I. stupněm

Žák

- využije různé zvukové možnosti nástroje při samostatné hře;
- přečte základní notový zápis;
- dokáže používat při hře střídavě obě ruce;
- rozliší pojmy tempa a dynamiky (rychle - pomalu, nahlas - potichu);
- sedí správně u nástroje, umí uvolnit paže a celé tělo;
- popíše bicí nástroje.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- má rytmické cítění, smysl pro tempo, čtyřtaktovou a osmitaktovou frázi;
- pojmenuje bicí soupravu odbornými názvy;
- drží paličky přirozeným a uvolněným způsobem;
- použije opakovaných a střídavých úderů na malý buben;
- předvede základní techniky úhozu;
- předvede elementární základy hry na malý buben, správné držení paliček a uvolňování paží;
- popíše základní rytmické hodnoty.

2. ročník

Žák

- předvede jednoduché koordinace se zapojením tří různých končetin;
- zahraje rytmická cvičení na malý buben ve 2 / 4 a 3 / 4 taktu;
- předvede svou hudební paměť na čtyřtaktových ozvěnách;
- zavíří na malý buben bez dynamického odstínění;
- zahraje na celou bicí soupravu;
- zahraje základní rytmy na bicí soupravu;
- zná základní typy úderů na malý buben (jednoduchý, opakovaný, dvojitý, vířivý).

3. ročník

Žák

- zavíří na malý buben s dynamickým odstíněním hry;
- uplatní základní smysl pro muzikálnost a dále rozvinutou hudební paměť;
- drží správným způsobem tělo a paličky;
- rozliší a dodrží hudební frázi;
- hru na bicí soupravu spojí s hrou na dva TOM-TOMY a FLOOR TOM;
- dbá na kultivovanost projevu používáním dynamiky;
- přečte noty v taktu 2/4, 3/4, 4/4.

4. ročník

Žák

- přednese jednoduché sólo na malý buben;
- předvede hru z listu podle svých možností;
- zahraje jednoduchý beatový doprovod, jednoduchý break na 4,8,12,16 taktů na soupravu bicích nástrojů;
- zahraje z paměti jednoduché skladby;
- uplatní jednoduché techniky úhozu vycházející z rudimentálního způsobu; bubnování (akcent, ghost note, elementární prstová technika);

- doprovodí nahrávku populární hudby, rozezná kontrastní části skladby;
- přednese jednoduché rudimentální etudy;
- vystoupí před lidmi, podle svých schopností pracuje s trémou;
- popíše zásady pohybu na podiu;
- ví jak se chovat k publiku.

5. ročník

Žák

- užije dovednosti nezávislého ovládní rukou a nohou;
- sám si vyhledá hudbu, která působí na jeho emoce, tuto hudbu i analyticky zpracuje;
- vyčlení hudební frázi;
- zavíří na osminových a šestnáctinových notách, užívá přírazů (jednoduchý, dvojitý);
- užívá synkop, triol a sextol, akcentů;
- doprovodí na bicí soupravu několik různých stylů;
- nastuduje přednes na malý buben obsahující i náročnější technické prvky.

6. ročník

Žák

- použije nejběžnější takty v populární, klasické i jazzové hudbě;
- zahraje z listu a z paměti;
- pohotově střídá jednotlivé nástroje bicí soupravy;
- sleduje světové i domácí interprety v oboru, v odvětví svého zaměření;
- automaticky dodržuje držení těla a paliček při hře na bicí soupravu a malý buben;
- má zažité nezávislé ovládní rukou a nohou;
- zahraje paradydly v kombinaci s velkým malým bubnem a tom-tomy;
- podle vlastního zaměření doprovodí žák na bicí soupravu kapelu.

7. ročník

Žák

- žák využije celou bicí soupravu;
- předvede hru různých rytmických figur, přírazy – jednoduché, dvojité, trojité, synkopy, sextoly, kvintoly, trioly, septoly;
- doprovodí spoluhráče, čte 3/8, 6/8, 9/8 takt;
- dosavadní získané dovednosti má spojené se znalostmi, které je schopen použít v souborové hře;
- při víření na malý buben použije akcenty na různých místech technických figur (trioly, šestnáctiny);
- zaimprovizuje na bicí soupravu;
- ukončí I. stupeň studia veřejným vystoupením.

Přípravné studium před II. stupněm

Student

- popíše bicí nástroje;
- využije různé zvukové možnosti nástroje při samostatné hře;
- zahraje složitější notové zápisy;
- jednoduše improvizuje na celou soupravu;
- rozliší pojmy tempa a dynamiky (rychle - pomalu, nahlas - potichu);
- sedí správně u nástroje, umí uvolnit paže a celé tělo;
- je schopen doprovodit soubor a vkusně zařadit breaky;
- rozliší více hudebních stylů (rock, pop, jazz) a dokáže je slovně charakterizovat.

II. STUPEŇ

Studium hry na bicí nástroje ve II. stupni je určeno pro absolventy 1. stupně nebo pro začínající žáky starší, kteří projdou přípravným studiem II. stupně. Žákům je poskytnuta náročnější forma výuky a toto studium slouží jako příprava pro přijetí na odborné profesní hudební školy.

I. ročník

Student

- oživí skladbu využitím všech prvků získaných v předchozích ročnících;
- zná i složitější typy úderů a úhozů na blanozvučné i samozvučné perkuse;
- odposlouchá z nahrávky jednodušší rytmické útvary, které pak sám používá;
- naladí malý buben a celou bicí soupravu podle základních pravidel o ladění blanozvučných nástrojů tak, aby byl se zvukem sám spokojen;
- předvede možnosti bicích nástrojů různými nestandardními způsoby hry.

II. ročník

Student

- interpretuje náročné sólo rudimentární školy;
- popíše základní principy improvizace, jak rytmické, tak melodické;
- zahraje skladby na blanozvučné i samozvučné bicí nástroje;
- vyhledá kulturní akce, které odpovídají jeho hudebnímu zaměření, čerpá z těchto akcí inspiraci pro další studium.

III. ročník

Student

- předvede hru z listu a hru z paměti;
- vyhledá skladby, přednesy ale i interprety dle vlastního zaměření;
- využije inspiraci získanou při návštěvě koncertu;
- má přehled o nejpoužívanějších prvcích na malý buben a použije je;
- působí jako univerzální hráč, dokáže zahrát více stylů hudby, není zaměřen pouze na jeden styl;
- plně využije získané dovednosti při hře v souborech a v orchestrech.

IV. ročník

Student

- zná nejuznávanější světové bubeníky a dokáže je zařadit do hudebního stylu;
- použije získanou techniku v improvizaci na bicí nástroje;
- účastní se veřejných školních i mimoškolních vystoupení k získání zkušenosti a hudební praxe;
- zapojí se do souborů nejrozličnějších žánrů;
- popíše historii i současnost hry na bicí nástroje;
- předvede víření na malý bubínek, hru akcentů různých rytmických figur, hru breaků;
- ukončí studium na ZUŠ veřejným vystoupením, předvede své dovednosti nabyté za dobu studia.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5. 9. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ SÓLOVÝ ZPĚV

Výuka zpěvu seznamuje žáka s pěveckou literaturou od dětských a lidových písní po díla českých a světových klasiků i autorů soudobé hudby, s interpretací různých stylů a žánrů klasické hudby sólové a sborové. Také se zabývá technickou přípravou hlasu pro interpretaci různých skladeb. Podporuje v žákovi jeho přirozené nadání a radost z možnosti objevovat skvosty pěveckého umění a interpretovat je.

5.9.1. Sólový zpěv

Učební plány:

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r.
Sólový zpěv		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Sborové a komorní zpívání	1**	1**	1**	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1
	Divadelní soubor				3	3	3	3	3	3	3	3
	Hra v orchestru/zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v souboru/zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1

*/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.

**/ od 1. do 3. ročníku je tento předmět nepovinný.

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Vyučovací předmět: Přípravná hudební výchova

Žák

- s pomocí pedagoga zhudební v jednoduché formě říkadlo;
- odliší kontrastní nálady písní nebo skladeb;
- vytleská rytmus písně;
- zazpívá jednoduché dětské a lidové písně.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- dle pokynů učitele použije správný způsob pěveckého nádechu a držení těla;
- dodržuje základní prvky výslovnosti vokálů a konsonantů při zpěvu;
- s pomocí klavíru čistě zazpívá tóny v jemu daném rozsahu;
- cvičení a písně předvede v přirozené dynamické síle ve střední hlasové poloze;
- nadechuje po frázích, rozezná dobrý a špatný nádech v rámci písně;
- zazpívá cvičení a píseň s jednoduchým doprovodem klavíru;
- zazpívá jednoduché lidové a umělé (dětské) písně v adekvátním rozsahu.

2. ročník

Žák

- dodrží základy správného pěveckého nádechu;
- uplatní pod vedením učitele správnou výslovnost a měkké nasazení tónu;
- je schopen kontrolovat čistotu intonace s pomocí klavíru;
- využije hlas v písních ve svém přirozeném rozsahu;
- předvede základní dynamické rozdíly (p, f);
- vysvětlí a použije základní tempová označení (rychle, pomalu, zrychlit, zpomalit);
- předvede písně s jednoduchým doprovodem klavíru (eventuálně jiného nástroje);
- interpretuje jednoduché lidové a umělé písně.

3. ročník

Žák

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla při zpěvu, klidné brániční dýchání);
- využívá základní technické prvky (měkké nasazení tónů, čistá intonace, správná artikulace);
- používá hlas ve svém přirozeném rozsahu, nepřepíná své síly;
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku;
- zazpívá s doprovodem;
- zazpívá lidové a umělé písně.

4. ročník

Žák

- dodrží základní dovednosti pěveckého dýchání ve cvičení a interpretovaných skladbách;
- použije větší hlasový rozsah o některé tóny okrajových poloh;
- využije širší dynamickou škálu (pp – f) a agogiku podle zápisu;
- zazpívá písně i se složitějším hudebním doprovodem;
- předvede náročnější lidové i umělé písně;
- zazpívá jednoduché skladby ve dvojhlasu;
- je schopen veřejného vystoupení.

5. ročník

Žák

- je schopen určit pěveckou frázi a vnést do zpívaného díla své pojetí interpretace;
- samostatně uplatní širší škálu dynamických a agogických prostředků;
- interpretuje skladby nejméně dvou slohových období;
- přečte svůj part v notovém zápisu vícehlasu;
- zazpívá jednoduché skladby ve dvojhlasu a trojhlasu.

6. ročník

Žák

- vědomě využije dechové opory tónů;
- analyzuje chyby intonační, nádechové, ve frázování;
- dodrží zásady hlasové hygieny a kultury (volný, nosný, netlačený tón);
- použije hlas bez projevů hlasových rejstříků (je třeba zohlednit proces mutace);
- vnímá obsah interpretovaných skladeb a správně frázuje;
- samostatně zvolí širší škálu výrazových prostředků na základě svých znalostí a chápání hudby a textu;
- má přehled o základních hudebních slozích a žánrech ve zpěvu.

7. ročník

Žák

- dodržuje základy hlasové kultury;
- má rozšířený hlasový rozsah a vyrovnané hlasové rejstříky (ohled na mutaci);
- má vypěstovaný smysl pro kultivovaný projev, hudební frázi a kantilénu;
- volí adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění hudbě a textu;
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- dle pokynů učitele použije správný způsob pěveckého nádechu a držení těla;
- předvede základní prvky výslovnosti vokálů a konsonantů při zpěvu;
- čistě intonuje;
- cvičení a písně předvede v přirozené dynamické síle a ve svém přirozeném hlasovém rozsahu;
- nadechuje po frázích, rozezná dobrý a špatný nádech v rámci písně;
- zazpívá jednoduché lidové a umělé písně s doprovodem klavíru.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- má vypracovány základy správné techniky pěveckého dýchání a opory tónu;
- uplatní správné posazení hlasu i v okrajových polohách svého hlasového rozsahu;
- s pomocí učitele analyzuje a vystaví hudební frázi;
- zazpívá technicky i interpretačně náročnější skladby;
- předvede vázání více tónů, legato i staccato;
- uplatní své znalosti při volbě dynamických a agogických prostředků v interpretovaných skladbách;
- zazpívá skladby dvou i více slohových období;
- při korepeticích uplatní naučené interpretační dovednosti (dynamika, tempa, fráze, akcenty, vázání tónů);
- zazpívá vícehlasé skladby a samostatně nacvičí svůj part;
- ve spolupráci s pedagogem si zvolí z nabízené literatury skladby podle svého zaměření a cítění;
- je schopen veřejného vystoupení.

II. ročník

Student

- použije samostatně správné pěvecké dýchání, oporu tónu, analyzuje chyby;
- uplatní hlas v celém svém hlasovém rozsahu bez vážných technických výkyvů;
- sám navrhne a provede frázování skladeb;
- aplikuje základní zásady kantilénového způsobu zpěvu;
- předvede jednoduché melodické ozdoby (příraz, opora, obal);
- vybere vhodné výrazově interpretační prostředky pro realizaci děl různých slohových období a žánrů;
- při nácviu skladeb téměř samostatně pracuje s korepetitorem;
- bez problémů interpretuje vícehlasé komorní i sborové skladby;
- prokáže přehled o základní domácí i světové pěvecké literatuře různých období a slohů.

III. ročník

Student

- uplatní získané technické znalosti pro vyrovnaný hlasový projev;
- předvede i náročnější skladby se správným frázováním;
- využije nuancí agogiky a dynamiky a legatový způsob zpěvu;
- samostatně navrhne interpretační způsoby zvolených skladeb a po konzultaci s pedagogem je realizuje;
- sám si vyhledá další pěvecký materiál podle svého zaměření a interpretuje jej.

IV. ročník

Student

- má vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu;
- přednese skladbu s plynulou kantilénou a správným frázováním;
- interpretuje kultivovaně a stylově vokální skladby různých slohových období;
- samostatně kriticky zhodnotí poslouchané vokální a vokálně instrumentální hudby i vlastní výkon;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Sborové a komorní zpívání, Hra v souboru, Hra v orchestru – vše viz kap. 5.13;

Divadelní soubor viz kap. 8. 2;

5.11. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA AKORDEON

Akordeon zaujímá vedle klasických nástrojů významné místo. Je to přenosný, vícehlasý nástroj, který plní v hudebním životě jak funkci samostatného sólového nástroje, tak nástroje doprovodného a souborového. Vzhledem k ostatním nástrojům je nástrojem poměrně mladým a stále se vyvíjejícím. Náplní práce je soustavné pěstování měchové a prstové techniky, hudební paměti a tvořivých schopností žáka, jeho vedení ke sluchové sebekontrolě, hmatové pohotovosti, jistotě, přímé a stylové interpretaci a k hudebnímu vkusu. Vybavení třídy nástroji odpovídá fyzickým dispozicím všech žáků.

5.11.1. Hra na Akordeon

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň						II. stupeň				
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru						2	2				
	Hra v orchestru					1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra								1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálости žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Studium pro dospělé: Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho realizace musí být v souladu se Školským zákonem. Schválí jej ředitel školy na základě individuálního plánu výuky stanoveného pedagogem. Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy:

Přípravné studium před I. stupněm

Žák

- prokáže schopnost technického vývoje ve hře na akordeon;
- zahraje jednoduchou melodii v rozsahu pěti tónů c2 – g2;
- předvede základní postavení obou rukou;
- dodrží správné vedení měchu;
- popíše nástroj.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- dodrží správné sezení a držení nástroje;
- přečte noty v houslovém klíči (c1 – g2);
- vysvětlí měchové označení;
- zahraje pravou rukou legato, tenuto, staccato;
- zahraje levou rukou základní tóny C, G, D, F.

2. ročník

Žák

- předvede hru v různých durových tóninách (C, G, D, F);
- předvede hmatovou orientaci obou rukou;
- uplatní při hře dynamická znaménka (p, f);
- použije pomocné basy v levé ruce (E, H, A);
- přednese z paměti jednoduchou skladbu.

3. ročník

Žák

- předvede hru v rychlejším tempu;
- zahraje z listu skladby na úrovni 1. ročníku;
- zahraje z paměti vybrané přednesové skladby;
- předvede dvojhmaty;
- použije širší polohu pravé i levé ruky.

4. ročník

Žák

- prokáže větší pohyblivost prstů;
- citlivě analyzuje dynamiku a přesně ji použije;
- použije rejstříky tak, aby zvuk nástroje přiblížil hudebnímu stylu;
- předvede melodické ozdoby (nátryl, příraz).

5. ročník

Žák

- zahraje s výraznější dynamikou (pp, ff, sfz);
- předvede v pravé ruce hru dvojhmatů a akordů;
- použije vhodně rejstříky;
- přednese z paměti rozsáhlejší skladby.

6. ročník

Žák

- zahraje s rozvinutější měchovou technikou;
- dodrží stylovou interpretaci přednesových skladeb;
- předvede další melodické ozdoby – např. trylek;
- zahraje bezchybně mollové stupnice v rozsahu dvou oktáv.

7. ročník

Žák:

- předvede stupeň přípravy programu na své absolventské vystoupení;
- použije rejstříky na obou hmatnících;
- přednese vybrané skladby spolehlivě z paměti;
- zahraje z listu skladby na úrovni 3. ročníku.

Přípravné studium před II. stupněm (učební plán je uveden v samostatné kapitole 5.1)

Student

- popíše zásady správného držení nástroje a postavení obou rukou;
- zahraje pravou rukou jednoduché melodie, v rozsahu c1 – g2;
- předvede základní basy C, G, D, F;
- zahraje v levé ruce k příslušným tónům durové akordy;
- zahraje plynule durové stupnice C, G, D, F;
- přednese jednoduchou skladbu s akordickým doprovodem.

II. stupeň

I. ročník

Student

- samostatně vyhledá podle svého zaměření skladby a sám je interpretuje;
- samostatně nastuduje snadnou skladbu včetně frázování a dynamiky;
- předvede širší repertoár;
- zhodnotí výkony své i svých spolužáků;
- zahraje s vyšší technickou úrovní.

II. ročník

Student

- předvede dokonalejší měchovou techniku;
- zahraje plynule stupnice v dělených terciích;
- stylově interpretuje skladby různých historických období;
- prokáže znalost soudobé tvorby.

III. ročník

Student

- využije všechny dosud získané znalosti a dovednosti;
- si vytvoří prstoklady a měchové obraty;
- uplatní rozvinutější hudební paměť.

IV. ročník

Student

- vytvoří prstoklady a měchové obraty;
- z paměti interpretuje vybrané skladby;
- vyjádří vlastní názor na interpretaci skladeb;
- zhodnotí nahrávky skladeb;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie.

***Vyučovací předměty:**

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.12. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA ELEKTRONICKÉ KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

Náplní tohoto vyučovacího předmětu je poskytnutí potřebných vědomostí a dovedností pro hru na klávesové nástroje takovým způsobem, aby byl žák schopen vlastního uměleckého vyjádření. Učební osnovy se do značné míry shodují s osnovami studijního zaměření Hra na klavír s tím rozdílem, že jsou méně náročné, jsou však doplněny o doprovodné funkce, které poskytuje elektronický nástroj. Tak mohou tyto nástroje obohatit klasickou nástrojovou výuku o další rozměr. Vyučovaný materiál je zaměřen na klasickou i populární hudbu. Podmínkou plnohodnotného studia je kvalitní nástroj s rozsahem nejméně 5 oktáv s klávesami standardní velikosti, s dynamickou klávesnicí a přehledným displejem.

Elektrické klávesové nástroje – dále jen „EKN“

5.12.1. Hra na EKN

Učební plány

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na EKN		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1						
*volitelné předměty	Hra v souboru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hra v orchestru				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klavírní praktika						1	1	1	1	1	1
	Varhanická praxe					1	1	1	1	1	1	1
	Jazzová a populární interpretace				1	1	1	1	1	1	1	1
	Komorní hra								1	1	1	1
	Sborové a komorní zpívání				1	1	1	1	1	1	1	1
	Klávesová dílna				1	1	1	1	1	1	1	1
	Hudební dějiny				1	1	1	1	1	1	1	1

**/ Pro žáky od 4. roč. I. st. je povinné si vybrat jeden kolektivní volitelný předmět. Na základě zdatnosti a hudební vyzrálosti žáka, může vyučující rozhodnout o zařazení žáka do předmětu Hra v souboru, Hra v orchestru, Sborové a komorní zpívání, Komorní hra, Jazzová a populární interpretace, Klavírní praktika a Klávesová dílna již v dřívějším ročníku než je pro daný předmět stanoveno.*

Učební osnovy:

Přípravné studium před I. stupněm

Jde o roční nástrojovou průpravu, kde se projeví eventuální předpoklady žáka pro studium hry nebo klávesový nástroj obecně; na konci školního roku žák skládá přijímací zkoušku do 1. ročníku, (zahraje 2 písně odlišného charakteru s doprovodem.) Souběžně probíhá kolektivní PHV na rozvoj všeobecné hudebnosti se shodným učebním plánem.

Žák

- rytmicky přesně deklamuje říkadla;
- doprovodí píseň hranou učitelem na úrovni metra a to střídavě oběma rukama (prokáže pohybovou a motorickou koordinaci);
- vyjmenuje jednotlivé bílé klávesy v různých oktávách;
- odliší správné a nesprávné sezení u nástroje a držení ruky;
- zpívá píseň v rozsahu v rozsahu kvinty a podle sluchu ji najde na nástroji,
- hraje 3 - 4ručně s učitelem (ostinato, melodii);
- přečte a zahraje noty od f do g¹.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- opakuje po učiteli správný způsob sezení u nástroje i přirozené držení ruky;
- propojí sluchovou představu a úhozové vyjádření, použije úhozy portamento, legato, staccato, podkládá palec pod 2., 3., 4. prst;
- odliší s pomocí učitele jednotlivé hudební fráze;
- hraje z paměti píseň v rozsahu osmitaktové periody;
- porovná kontrastní náladu (veselé – smutné) a přiměřeně zvoleným tempem (rychleji – pomaleji) ji interpretačně vyjádří;
- pod vedením učitele podloží písňové melodie základními harmonickými funkcemi T-D (basovými tóny nebo dudáckou kvintou).

2. ročník

Žák

- určí podobnost, rozdílnost a totožnost frází na úrovni malé písňové formy ABA, ABA',
- hraje z paměti dle výběru nacvičenou skladbu;
- rozliší kontrastní dynamiku a vyjádří ji pomocí p, mf, f, cresc. a decresc.;
- samostatně podloží T - D lidovou píseň, v tóninách do tří # a tří b;
- využije základní typy automatického doprovodu;
- při automatickém doprovodu hraje levou rukou již jen plné akordy.

3. ročník

Žák

- podle návodu učitele použije synkopický pedál;
- disponuje prstovou technikou na úrovni hry stupnic rovně i v protipohybu;
- z paměti hraje skladbu v rozsahu jedné stránky;
- hraje kadence T-S-D-T, dokáže (nejprve s pomocí učitele) podložit lidovou píseň těmito funkcemi;
- orientuje se v základních akordických značkách (kvintakordy a septakordy);
- uplatní nástrojové barvy z banky zvuků.

4. ročník

Žák

- dokáže odlišit polyfonní vedení hlasů - rozbořem, interpretací;
- předvede použití funkcí Intro, Ending, Sychro, Fill-in;
- přizpůsobí se hře s automatickým doprovodem různých stylů;
- vytvoří doprovod k jednoduché písni s využitím základních funkcí (T, S, D).

5. ročník

Žák

- propojí technické i výrazové prostředky klasické klavírní hry se hrou na EKN,
- v doprovodu využije obrátů akordů v levé ruce a jejich spoje,
- rozliší různá hudební období, styly a žánry, předvede správné frázování,
- hraje chromatickou stupnici,
- seznámí se se základními akordickými značkami,
- přizpůsobí klavírní skladby provedení na EKN.

6. ročník

Žák

- použije různé druhy septakordů (D7, maj, mi7, dim),
- vytvoří si vlastní výběr hraného repertoáru z různých žánrů,
- čerpá vedle studijní literatury i z vlastních zdrojů a internetu,
- samostatně aranžuje jednoduchou skladbu,
- odvodí si správný automatický doprovod, tempo i zvuk,
- využívá podle svých schopností osvojené technické dovednosti a orientuje se v celém rozsahu klaviatury.

7. ročník

Žák

- sám si vybere část repertoáru,
- aranžuje za pomoci učitele vybrané skladby ze zpěvníků či podle poslechu,
- samostatně nastuduje skladbu přiměřenou jeho technické úrovni,
- uplatní sluchovou sebekontrolu,
- je obeznámen s dalšími možnostmi využití nástroje ve spojení s digitálními technologiemi a podle svých schopností je uplatňuje v hudební produkci,
- z paměti zahraje své absolventské vystoupení.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- hraje z listu skladby na úrovni 3. ročníku I. stupně,
- hraje skladby různých stylů podle vlastního výběru,
- vytvoří a zapíše harmonický doprovod na základě poslechu písně.

II. ročník

Student

- své znalosti a dovednosti užívá při realizaci svých hudebních představ;
- hraje z listu skladby na úrovni 4. ročníku I. stupně;
- improvizuje na jednoduchý hudební základ,
- vysvětlí označení různých typů akordických značek a odvodí dané akordy.

III. ročník

Student

- hraje z listu skladby na úrovni 5. ročníku I. stupně;
- samostatně aranžuje skladbu dle vlastního výběru,
- vytvoří si vlastní repertoár.

IV. ročník

Student

- nastuduje příslušný program na absolventský koncert (sólo, čtyřruční hru nebo komorní skladbu);
- uvede příklady stěžejních skladeb různých stylů a žánrů z období 20. století;
- vysvětlí obsah a formu těchto skladeb,
- z listu hraje jednoduché skladby na úrovni 5. ročníku I. stupně,
- popíše nové trendy ve vývoji a využití EKN.

*Vyučovací předměty:

Hudební nauka viz kap. 5.2;

Hudební dějiny viz kap. 5.3;

Hra v souboru, Komorní hra, Hra v orchestru, Klavírní praktika, Jazzová a populární interpretace, Klávesová dílna, Varhanická praxe, Sborové a komorní zpívání – vše viz kap. 5.13;

5.13. KOLEKTIVNÍ VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY OBLASTI HUDEBNÍ TVORBA A INTERPETACE

5.13.1. Klavírní praktika

V tomto vyučovacím předmětu se studenti zdokonalují ve schopnosti zapojit se do komorní hry. Kromě přípravy pro způsobilost doprovázet zpěv či hudební nástroj jsou vedeni ke hře z listu a improvizaci. Jsou zařazeni do skupin vždy po více ročnících.

I. STUPEŇ:

6. ročník

Žák

- zahraje stupnici v rytmech pro čtyři (osm) not;
- zahraje z listu jednoduchou lidovou píseň zvlášť jednou rukou nebo dohromady unisono oběma rukama;
- vytvoří doprovod písně pro obě ruce dle akordických značek;
- zahraje sám lidovou píseň s doprovodem dle akordických značek.

7. ročník

Žák

- zahraje stupnici v pomalém tempu v úhazových variantách dle zadání učitele;
- zahraje stejnojmenné stupnice v rozsahu čtyř oktáv ve středním tempu legato a staccato;
- zahraje plynule dvě oktávy stupnice v rychlém tempu legato a non legato
- předvede melodické ozdoby (nátryl, mordent, obal);
- přečte z listu snadnou skladbu barokní nebo klasickou;
- zahraje umělou píseň včetně stylizovaného doprovodu.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- dokáže harmonizovat jednoduchou lidovou píseň pomocí hlavních funkcí;
- dokončí periodu, jejíž předvětí je zadáno;
- vysvětlí moderní stupnice a staré církevní stupnice;
- dokáže harmonizovat i moderní melodii;
- analyzuje harmonickou složku hudby;
- porovná hudbu barokní, klasickou, romantickou a moderní z hlediska harmonie;
- analyzuje skladbu z hlediska hudebních struktur.

II. ročník

Student

- porovná bas s akordickými značkami;
- ve sluchové analýze určuje intervaly, akordy s obraty a tóniny;
- zahraje z listu skladbu obtížnosti 5. ročníku I. stupně;
- zaimprovizuje podle zadaného nebo vlastního tématu;
- nastuduje a koncertně provede souborovou skladbu nebo korepetici.

III. ročník

Student

- zharmonizuje lidové písně pomocí hlavních i vedlejších funkcí;
- zharmonizuje moderní melodie podle akordických značek;
- zanalyzuje skladbu, kterou studuje, po strukturální a harmonické stránce;
- zrealizuje skladbu podle grafického záznamu (podle not, podle akordických značek).

IV. ročník

Student

- vysvětlí stavbu stupnic a akordů v dur i moll;
- zahraje z listu skladbu obtížnosti 6. ročníku I. stupně;
- zaimprovizuje podle zadaného nebo vlastního tématu;
- složí jednoduchou vlastní kompozici.

5.13.2. Klávesová dílna

Vzdělávacím obsahem tohoto předmětu na I. stupni je zejména prohloubení znalostí a praktické procvičení učební látky z Hudební nauky (o intervalech, stupnicích, akordech, posilování rytmického cítění, sluchových a intonačních schopností).

Dílním obsahem výuky je seznámení se s historickými, technickými, hráčskými a zvukovými specifiky využívaných klávesových nástrojů. Žáci mají možnost poznávat klávesovou literaturu, která je pro tyto nástroje společná nebo naopak nepřenosná.

V rámci výuky jsou žáci uvedeni do komorní hry a čtyř a víceruční hry. Cvičí čtení z listu a osvojují si interpretační návyky při souhře i sólové hře. Významnou součástí výuky je také průprava k elementární improvizaci - včetně cvičení hudebního sluchu a celkového rozvíjení hudebnosti. Předmět staví na ideálním nástrojovém vybavení sálu na pobočce školy v Šáreckém údolí, kde je k dispozici klavír, elektrický klavír, cembalo a píšťalové varhany.

Předmět Klávesová dílna na II. stupni je rozšířen o část teoretickou: základní učivo z organologie a dějin literatury pro klávesové nástroje. Dále základy harmonie, nauky o formách, kontrapunktu, dějinách hudby. Významnou součástí výuky je přímé poznávání rozmanitých typů klávesových nástrojů, seznamování se s jejich konstrukcí a technickým fungováním. Podle možností školy výuku obohacují exkurze a výlety po významných nástrojích, návštěvy koncertů nebo specializovaných seminářů. Náplň učiva v jednotlivých ročnících je podřízena individuálním možnostem, schopnostem a směřování žáků.

Pozn. Vyučovací předmět Klávesová dílna je určen pro žáky studijního zaměření Hra na klavír (cembalo, varhany a EKN) jako druhý předmět od 4. do 7. ročníku I. stupně a I. – IV. ročníku II. stupně.

Je vyučován ve skupině (min. 2 žáci v hodině) bez ohledu na jejich momentální zařazení do ročníku.

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák

- jako aktivní hráč reaguje na rozdílné technické a zvukové možnosti klavíru, elektrického klavíru, cembala a varhan;
- studuje drobné skladby pro různé klávesové nástroje - výběr s důrazem na nástrojová specifika;
- prokáže schopnost souhry (s učitelem, se spolužáky);
- rozvine improvizací schopnosti (dle individuálních možností každého žáka);

5. ročník

Žák

- rozšiřuje znalosti a dovednosti získané v hudební nauce (rytmická cvičení, cvičení sluchu, intonační schopnosti);
- zahraje z listu nebo po krátké přípravě snadné skladby;
- aplikuje jednoduché improvizální techniky;
- osvojí si způsoby praktické obsluhy různých klávesových nástrojů.

6. ročník

Žák

- rozvíjí hudební tvořivost – individuálně i ve skupině – pracuje s melodií lidové či umělé písně;
- doplní vlastní nebo písňové melodie o jednoduchý doprovod;
- ovládá obecné zásady současného notopisu – zápis do 2-3 systémů;
- pojmenuje hlavní zvukové a technické rozdíly mezi klavírem, elektrickým klavírem, varhanami a cembalem;

7. ročník

Žák

- znalosti získávané v hudební nauce převádí do praxe (vyzná se ve stavbě stupnic, intervalů a akordů);
- nacvičí drobné skladby z různých stylových období i různých žánrů a doprovodí jednoduché party – písně a drobné komorní skladby;
- s pomocí vyučujícího tvoří vlastní drobné hudební útvary,
- při nácviku ukáže společný nástup, zakončení, určení tempa atd.;
- zná okruh literatury, která je společná pro více klávesových nástrojů;

Přípravný ročník II. stupně

Student

- doplní chybějící znalosti z hudební teorie;
- samostatně čte notový zápis – v houslovém i basovém klíči, ve dvou osnovách;
- vyzná se ve stavbě stupnic, intervalů a akordů;
- prokáže cit pro hudební frázi, vnímá metrum;
- rozliší nejznámější klávesové nástroje – klavír, cembalo, varhany.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- se orientuje základním způsobem v intervalech, akordech a ve stupnicích dur a moll;
- rozezná kytarové značky od generálbasového označení;
- rozvíjí hudební tvořivost – tvoří drobné hudební útvary, udrží metrum a dbá na vyváženou formu;
- stručně popíše a srovná historii klavíru, cembala a varhan.

II. ročník

Student

- doprovodí jednoduché skladby, písně či liturgické části;
- rozvíjí hudební tvořivost - tvoří drobné hudební útvary – přede hry, mezihry;
- zná hlavní zásady spojování akordů;
- zapíše do not jednoduché hudební útvary.

III. ročník

Student

- rozvíjí hudební tvořivost - tvoří drobné hudební útvary – odliší charakter dle zadání (tanec, pochod, píseň aj.);
- při souhře prokáže potřebné návyky (ukáže společný nástup, zakončení, určení tempa atd.);
- zjednodušeně popíše princip tvoření tónu u klavíru, cembala a varhan.

IV. ročník

Student

- má osvojené základní hráčské dovednosti na různých klávesových nástrojích;
- zformuluje hlavní zásady správné péče o klávesové nástroje;
- v základních obrysech se orientuje v historii klávesové literatury;
- samostatně posoudí vhodnost skladeb pro různé klávesové nástroje – podle technických a zvukových růzností nástrojů.

5.13.3 Varhanická praxe

Vzdělávacím obsahem tohoto předmětu na I. stupni je zejména rozšiřování znalostí z hudební nauky (základy harmonie, nauky o formách, kontrapunktu). Má přímou návaznost na výuku varhanní improvizace. V rámci průpravy pro doprovod obřadů, komorní hru a čtyřruční hru si žáci cvičí čtení z listu a osvojují interpretační návyky při souhře.

Předmět Varhanická praxe na II. stupni je rozšířen o část teoretickou: základní učivo z nauky o varhanách, vývoji varhan, varhanářství a literatuře pro varhany. Významnou součástí výuky je přímé poznávání rozmanitých typů nástrojů, seznamování se s vnitřní konstrukcí a technickým fungováním. Podle možností školy výuku obohacují exkurze a výlety po významných nástrojích, návštěvy koncertů nebo specializovaných seminářů. Náplň učiva v jednotlivých ročnících je podřízena individuálním možnostem, schopnostem a směřování žáků a je každý rok upřesněna studijním plánem.

Je vyučován ve skupině (min. dvou žáků v hodině) bez ohledu na jejich momentální zařazení do ročníku.

I. STUPEŇ:

5. ročník

Žák

- znalosti získávané ve výuce hudební nauky převádí do praxe (zejm. stupnice, intervaly, akordy);
- zahraje z listu nebo po krátké přípravě snadné varhanní skladby;
- jako průpravu k improvizaci tvoří krátké formy na basové prodlevě nebo na prostých basových ostinatech;
- osvojí si elementární způsoby praktické obsluhy nástroje.

6. ročník

Žák

- se vyzná ve stavbě stupnic, intervalů a akordů;
- zahraje z listu nebo po krátké přípravě 2-4 hlasé doprovody, krátké přede hry, mezihry, preludia apod. – příprava pro doprovod obřadů;

- rozvíjí hudební tvořivost – individuálně i ve skupině – pracuje s melodií lidové, umělé či duchovní písně;
- orientuje se na hracím stole.

7. ročník

Žák

- spojuje akordy v rámci základních kadencí (v nižších tóninách);
- nacvičí drobné skladby a doprovodí jednoduché party – písně, žalmy, odpovědi;
- při nácvičce ukáže společný nástup, zakončení, určení tempa atd.;
- popíše hlavní části varhan.

Přípravný ročník II. stupně

Student

- doplní chybějící znalosti z hudební teorie;
- prokáže dostatečné znalosti z hudební teorie (noty, intervaly, akordy a stupnice);
- s jistotou se vyzná v notovém zápisu – ve dvou až tří notových osnovách;
- rozvíjí hudební tvořivost – dokončí hudební větu, vnímá frázi, metrum, formu;
- orientuje se na hracím stole varhan.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- se orientuje základním způsobem v intervalech, akordech a ve stupnicích dur a moll;
- osvojí si zásady spojování akordů;
- rozvíjí hudební tvořivost – tvoří drobné hudební útvary, udrží metrum a dbá na vyváženou formu;
- popíše hlavní části varhan.

II. ročník

Student

- doprovodí jednoduché skladby či liturgické části;
- rozvíjí hudební tvořivost - tvoří drobné hudební útvary – odliší charakter (tanec, pochod, píseň aj.);
- zásady spojování akordů aplikuje v základních kadencích;
- pojmenuje druhy píšťal, vyjmenuje skupiny rejstříků

III. ročník

Student

- hraje rozšířené kadence obohacené o melodické tóny;
- rozvíjí hudební tvořivost - tvoří drobné hudební útvary – přede hry, mezihry aj.
- při souhře prokáže potřebné návyky (ukáže společný nástup, zakončení, určení tempa atd.);
- zjednodušeně popíše princip tvoření tónu u varhan a základní fungování nástroje;

IV. ročník

Student

- zformuluje hlavní zásady správné péče o varhany;
- jednoduše popíše historii varhanářství a varhanní literatury;
- samostatně provede výběr vhodných obřadních skladeb;
- v hlavních obrysech vysvětlí strukturu varhanami doprovázených obřadů.

5.13.4. Jazzová a populární klavírní interpretace

Jazzová a populární klavírní interpretace má motivovat a podpořit starší žáky, kteří chtějí rozvíjet své vědomosti i hráčské schopnosti. Cílem výuky je prohloubení interpretačních a improvizčních schopností, rozšíření rytmických a harmonických vědomostí k tvorbě doprovodů ve skladbách, usnadnění hry z listu, seznámení se s moderními žánry hudby apod., které posléze žáci mohou uplatnit v praxi současné hudební populární scény, např. ve školních kapelách nebo v mimoškolních seskupeních. Výběr literatury se proto více orientuje na skladby populární hudby a jazzu.

I. STUPEŇ:

4. ročník:

Žák

- uplatní při hře základní akordické značky (dur, mol, D7);
- orientuje se v písňových formách a variacích, improvizuje v nich na jednoduché motivy;
- obohacuje své rytmizační schopnosti;
- seznámí se základní jazzovou a populární literaturou;
- hraje z listu (lehčí písňové formy);

5. ročník

Žák

- seznámí se s principy filmové a populární hudby;
- interpretuje jednoduché jazzové standarty;
- uplatní při hře další akordické značky užívané v jazzovém zápisu (sus, 5+ apod.);
- ovládne jednoduchou improvizaci (rytmickou, melodickou atp.);
- hraje stupnici bluesovou a pentatonickou v dur i moll;
- zahraje podle sluchu jednoduché hudební motivy;

6. ročník

Žák

- ovládá základní harmonickou kadenci T-S-D ve všech tóninách;
- zná a sestaví základní kvintakordy, septakordy (tvrdě malý a měkce malý) a jejich obraty;
- vytvoří základní úpravu akordů (bas – tercie – septima);
- seznámí se s 12-taktovou formou blues, orientuje se v její harmonii a zahraje ji;
- aplikuje jazzové frázování a rytmizaci,
- orientuje se v jazzovém a populárním zápisu not;

7. ročník

Žák

- ovládá bluesové stupnice, dur a moll pentatoniku ve všech tóninách;
- aplikuje většinu běžně užívaných akordových značek a objasní systém jejich stavby;
- improvizuje v blues a jednoduchých jazzových standardech s použitím pentatoniky a bluesové stupnice;
- orientuje se se základními typy doprovodů některých žánrů (např. balada, swing, funky, ska, reggae, disco, rock);
- posoudí svůj výkon dle sluchové sebekontroly a diskutuje svůj názor;

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- sestaví a užívá harmonickou progresi II-V-I (dominantní jádro);
- orientuje se v principu a použití církevních stupnic (módy);
- interpretuje lehčí swingové skladby na úrovni;
- ovládá 12-taktovou formu mollového blues;
- využívá získaných teoretických znalostí v improvizacích pokusech;
- hraje složitější populární písně dle vlastního výběru;
- pomocí sluchu stáhne a zapíše do not jednoduché sólo, interpretuje jej;

II. ročník

Student

- hraje rozsáhlejší skladby jazzové a populární hudby;
- ovládá dórskou a mixolydickou stupnici (módy) do 4# a 4b;
- komponuje sám doprovod jazzové skladby podle akordových značek;
- pomocí sluchu stáhne a zapíše do not sólo vybraného interpreta, interpretuje jej;
- orientuje se v žánrech a formách jazzové a populární hudby;
- dodrží stylovou interpretaci u přednesových skladeb;

III. ročník

Student

- ve studovaných skladbách vybere technický problém a navrhne způsob nácviku;
- improvizuje s použitím dórské a mixolydické stupnice;
- orientuje se v aktuálním dění v jazzové a populární hudbě, poslouchá jejich interprety;
- seznámí se s formou rhythm changes a orientuje se v její harmonii;
- ovládá elementární jazzový comping (bass walking – voicing – melodie);
- předvede při hře specifické výrazové prvky různých skladatelů;

IV. ročník

Student

- osvojí si hru alterovaných akordů a stupnic, celotónových stupnic;
- samostatně vyhledává a navrhuje skladby vhodné pro studium;
- posoudí stylovost interpretace a samostatně se rozhodne pro svůj osobitý projev;
- předvede pohotově klavírní doprovod a jednoduché stylizace doprovodu k jazzovým, rockovým a popovým skladbám;
- ukončí základní studium II. stupně závěrečným absolventským vystoupením s improvizovaným sólem.

5.13.5. Kytarová praktika

V tomto vyučovacím předmětu se studenti zdokonalují ve schopnosti zapojit se do komorní hry. Kromě přípravy pro způsobilost doprovázet zpěv či hudební nástroj jsou vedeni ke hře z listu nebo kytarové improvizaci. Jsou zařazeni do skupin vždy po dvou ročnících.

I. STUPEŇ

4. ročník

Žák

- ovládá pentatonickou stupnici v rámci jedné polohy;
- zahraje danou melodii se stylovým frázováním;
- používá malé a velké barré hmaty;
- podle akordových značek vytvoří jednoduchý doprovod k písni.

5. ročník

Žák

- propojuje různé prstoklady pentatonické stupnice;
- samostatně používá ovládací prvky kytarové aparatury;
- pro doprovod používá základní hmaty kvint- a septakordů v různých polohách;
- s použitím pentatonické stupnice předvede krátkou improvizaci na jednoduchou melodii nebo 12 taktové blues.

6. ročník

Žák

- použije stupnice dur a moll při tvorbě improvizovaných frází;
- kombinuje trsátkovou a prstovou techniku;
- orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách;
- zahraje vhodné typy doprovodů podle stylu skladby.

7. ročník

Žák

- pro tvorbu improvizovaných frází použije modální stupnice;
- orientuje se ve skladbách s jednoduchými modulacemi;
- využívá specifické kytarové techniky (vytahování strun, flažolety aj.);
- při hraní doprovodu reaguje na sólistu.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- dokáže harmonizovat jednoduchou lidovou píseň pomocí hlavních funkcí;
- dokončí periodu, jejíž předvěť je zadáno;
- vysvětlí moderní stupnice a staré církevní stupnice;
- dokáže harmonizovat i moderní melodii;
- analyzuje harmonickou složku hudby;
- porovná hudbu barokní, klasickou, romantickou a moderní z hlediska harmonie;
- analyzuje skladbu z hlediska hudebních struktur.

II. ročník

Student

- porovná generálbas s akordickými značkami;
- ve sluchové analýze určuje intervaly, akordy s obraty a tóniny;
- zahraje z listu skladbu obtížnosti 5. ročníku I. stupně;
- zaimprovizuje podle zadaného nebo vlastního tématu;
- nastuduje a koncertně provede komorní skladbu nebo korepetici.

III. ročník

Student

- harmonizuje lidové písně pomocí hlavních i vedlejších funkcí;
- harmonizuje moderní melodie podle akordických značek;
- analyzuje skladbu, kterou studuje, po strukturální a harmonické stránce;
- realizuje skladbu podle grafického záznamu (podle not, podle akordických značek).

IV. ročník

Student

- vysvětlí stavbu stupnic a akordů v dur i moll;
- zahraje z listu skladbu obtížnosti 6. ročníku I. stupně;
- zaimprovizuje podle zadaného nebo vlastního tématu;
- složí jednoduchou vlastní kompozici.

5.13.6. Hra v souboru a Hra v orchestru

Hra v souboru

Je činnost menšího seskupení žáků hrajících na hudební nástroje stejné skupiny, na nástroje příbuzné nebo jiné, které plní funkci doprovodnou či rytmickou (např. smyčcový, kytarový, dechový soubor, komorní soubor lidových nástrojů apod.). Spojujícím prvkem je zde jednotnost či podobnost jednotlivých nástrojových skupin. Jedná se o větší těleso, než jakým je těleso komorní, ale menší než je orchestr. Je to jakýsi přechod mezi těmito soubory a čítá zhruba 10 - 15 členů. Cílem hry v souboru je zapojení žáků různých hráčských úrovní do kolektivního muzicírování a prohloubení jejich všeobecné hudební a technické dovednosti nenáročnou formou. Soubor je zpravidla veden hráčem „od prvního pultu“, ale může jej vést i dirigent (určují nástupy, tempa, dynamiku aj.).

Hra v orchestru

Orchestr je pro naše potřeby hudební instrumentální těleso o počtu 16 a více hráčů, v němž jsou alespoň některé nástroje zastoupeny vícekrát. Při hře stojí před orchestrem dirigent a hráči se řídí jeho gesty. V orchestru hrají žáci, kteří zvládají základy techniky hry na svůj nástroj.

I. STUPEŇ:

1. - 2. ročník

Žák

- získávají základní návyky: začátek hry - nasazení tónu, konec hry - ukončení tónu;
- uplatňují všechny získané dovednosti z individuální výuky;
- učí se poslouchat sebe i ostatní, snaží se intonovat.

3. ročník

Žák

- během hry analyzuje ladění svého nástroje vůči ostatním;
- vnímá barvu ostatních nástrojů;
- spoluvytváří celkový zvukový projev ansámblu.

4. ročník

Žák

- vnímá zvuk svého nástroje v ansámblu;
- reaguje přesně na gesta dirigenta nebo hráče I. hlasu;
- respektuje notový part se všemi dynamickými a jinými značkami;
- dodržuje zásady vhodného vystupování na jevišti.

5. ročník

Žák

- sjednotí svoji hru s hrou kolektivu;
- spoluvytváří kolektivní dílo a pocit sounáležitosti a spoluzodpovědnosti;
- s jistotou zahraje svůj part;
- si naladí podle pokynů;
- udrží nastavené tempo hry.

6. ročník

Žák

- popíše rozestavení orchestru nebo komorního souboru;
- studuje doma nástrojové party;
- pomáhá v ansámblu méně zkušeným;
- rozliší hru soli a tutti.

7. ročník

Žák

- pohotově reaguje na nečekané události při hře;
- kultivuje svoji hru v kolektivu;
- respektuje všechny stylové interpretační nuance.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- během hry analyzuje ladění svého nástroje vůči ostatním;
- pohotově reaguje na gesta dirigenta nebo vedoucího skupiny;
- respektuje barvu ostatních nástrojů a spoluvytváří celkový zvukový projev ansámblu.

II. ročník

Student

- provede jednoduchou transpozici;
- pomáhá v ansámblu méně zkušeným;
- se aktivně zapojí do technické přípravy vystoupení.

III. ročník

Student

- připraví zodpovědně svůj part pro zvýšení kvality celého ansámblu;
- se podílí na výběru vhodného repertoáru;
- koriguje vlastní hru ve prospěch celku.

IV. ročník

Student

- zahraje z listu vlastní party s dynamikou;
- poradí mladším spoluhráčům vhodný způsob nácvičku partů;
- svým přesvědčivým výkonem motivuje ostatní spoluhráče k odpovědnosti za společné dílo.

5.13.7. Komorní hra

Je menší hudební těleso, jehož cílem je prohlubování získaných dovedností na hudební nástroj a rozšiřování pojetí hudby ve smyslu celku zahrnujícího harmonii, dynamiku, barvu. Komorní hra nabízí rozvoj vnímání hudby v rámci spolupráce s ostatními nástroji, jako týmová práce. Vnímání sebe, rozvoj empatie, hudebnosti a kreativity. Zdokonalování techniky s důrazem na detail a pečlivost.

I. STUPEŇ

1. - 2. ročník

Žák

- získávají základní návyky: začátek hry - nasazení tónu, konec hry - ukončení tónu;
- uplatňují všechny získané dovednosti z individuální výuky;
- učí se poslouchat sebe i ostatní, snaží se intonovat.

3. ročník

Žák

- během hry analyzuje ladění svého nástroje vůči ostatním;
- vnímá barvu ostatních nástrojů;
- spoluvytváří celkový zvukový projev ansámblu.

4. ročník

Žák

- vnímá zvuk svého nástroje v ansámblu;
- reaguje přesně na gesta dirigenta nebo hráče I. hlasu;
- respektuje notový part se všemi dynamickými a jinými značkami;
- dodržuje zásady vhodného vystupování na jevišti.

5. ročník

Žák

- sjednotí svoji hru s hrou kolektivu;
- spoluvytváří kolektivní dílo a pocit sounáležitosti a spoluzodpovědnosti;
- s jistotou zahraje svůj part;
- si naladí podle pokynů;
- udrží nastavené tempo hry.

6. ročník

Žák

- popíše rozestavení orchestru nebo komorního souboru;
- studuje doma nástrojové party;
- pomáhá v ansámblu méně zkušeným;
- rozliší hru soli a tutti.

7. ročník

Žák

- pohotově reaguje na nečekané události při hře;
- kultivuje svoji hru v kolektivu;
- respektuje všechny stylové interpretační nuance.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- během hry analyzuje ladění svého nástroje vůči ostatním;
- pohotově reaguje na gesta dirigenta nebo vedoucího skupiny;
- vnímá barvu ostatních nástrojů a spoluvytváří celkový zvukový projev ansámblu.

II. ročník

Student

- pomáhá v ansámblu méně zkušeným;
- se aktivně zapojuje do technické přípravy vystoupení.

III. ročník

Student

- připraví zodpovědně svůj part pro zvýšení kvality celého ansámblu;
- se podílí na výběru vhodného repertoáru;
- koriguje vlastní hru ve prospěch celku.

IV. ročník

Student

- zahraje z listu vlastní party s dynamikou a vytvoří prstoklady;
- poradí mladším spoluhráčům vhodný způsob nácvičení partů;
- svým přesvědčivým výkonem motivuje ostatní spoluhráče k odpovědnosti za společné dílo;
- je nezávislou samostatnou osobností na základě znalostí z oblasti kultury a historie.

5.13.8. Sborové a komorní zpívání

Jde o kolektivní výuku pro žáky I. a II. cyklu studijního zaměření sólový zpěv i dalších hudebních studijních zaměření. Žáci rozvíjejí své schopnosti v oblasti zpěvu, intonace, hudební interpretace, harmonického hudebního cítění, učí se spolupracovat se všemi členy kolektivu a s dirigentem. Pokud hrají na další hudební nástroje, uplatní je při doprovodu nastudovaných skladeb.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- dle pokynu učitele ovládne základy správného pěveckého nádechu;
- zazpívá čistě part prvního hlasu s pomocí klavíru.

2. ročník

Žák

- s pomocí učitele zvládne základy pěveckého nádechu;
- dobře artikuluje při zpěvu;
- orientuje se v notovém zápisu.

3. ročník

Žák

- zazpívá čistě svůj part v jednohlasých a dvojhlasých skladbách;
- reaguje na jednoduchá dirigentská gesta.

4. ročník

Žák

- s pomocí učitele použije správný způsob pěveckého nádechu a držení těla;
- předvede základní prvky pěvecké artikulace;
- reaguje na dirigentská gesta;
- čistě zaintonuje s pomocí klavíru svůj part v notovém zápisu.

5. ročník

Žák

- zazpívá jednodušší jednohlasé a dvojhlasé skladby s doprovodem;
- adekvátně reaguje na dirigentská gesta;
- spolupracuje s ostatními členy sboru při realizaci skladeb;
- vystoupí na koncertech a akcích školy.

6. ročník

Žák

- použije správný pěvecký nádech;
- čte svůj part ze sborové partitury;
- předvede základní dynamiku a agogiku.

7. ročník

Žák

- zazpívá jednodušší i trojhlasé skladby s doprovodem;
- pomáhá mladším členům sboru při realizaci skladeb;
- uplatní své dovednosti ze hry na hudební nástroj při doprovodu skladeb.

Přípravný ročník před II. stupněm

Student

- správně se nadechuje a artikuluje;
- reaguje na dirigentská gesta;
- zazpívá čistě svůj part ve dvouhlasé skladbě.

II. STUPEŇ:

I. ročník

Student

- měkce nasadí tón, správně artikuluje;
- použije širší dynamickou a agogickou škálu výrazových prostředků;
- čistě intonuje svůj part i v náročnějších vícehlasých skladbách s doprovodem.

II. ročník

Student

- samostatně přečte part ve sborové partitуре;
- aktivně spolupracuje s ostatními členy sboru;
- spolehlivě reaguje na dirigentská gesta.

III. ročník

Student

- dodrží základy hlasové kultury;
- čistě zaintonuje svůj part ve vícehlasých skladbách s doprovodem i à capella;
- vystoupí na koncertech školy.

IV. ročník

Student

- prokáže smysl pro kultivovaný projev a hudební frázi;
- aktivně spolupracuje s dirigentem, s ostatními členy sboru, pomáhá slabším;
- vystoupí na akcích školy i regionu.

6. VÝTVARNÝ OBOR

Zaměřuje se na rozvoj kreativního myšlení, estetického cítění a technických dovedností žáků v oblasti výtvarného umění. V tomto oboru se žáci seznamují s různými výtvarnými technikami, učí se vyjadřovat své myšlenky a pocity prostřednictvím malby, kresby, grafiky, keramiky a dalších uměleckých forem. Výuka v tomto oboru rozvíjí nejen praktické dovednosti, ale také schopnost kritického myšlení a porozumění uměleckým směrům a historickým kontextům. Výtvarný obor v ZUŠ tedy poskytuje žákům širokou paletu technik a nástrojů, které umožňují individuální kreativitu a experimentování s různými formami vizuálního umění.

6.1. Přípravné studium

Učební plány

Přípravné studium

Přípravné studium je společné pro předměty Plošná tvorba, Prostorová tvorba a Výtvarné vyjadřování, Animovaný film, Počítačová grafika, Digitální fotografie. Osnovy jsou společné pro oba ročníky. Výuka se uskutečňuje v rozsahu 3 vyučovacích hodin.

	1. ročník	2. ročník
Přípravné studium	3	3

Přípravná výtvarná výchova (PVV)

Žák

- předvede bezpečnou práci se základními pomůckami a materiály;
- zachytí a vytvoří fantazijní náměty nebo témata reálného světa;
- zformuluje, co se mu líbí a co ne;
- reprodukuje tvary z přírody, spontánně je nakreslí a namaluje;
- s pomocí pedagoga předvede schopnost vyjádření grafickou technikou;
- zapojí se do společných akcí a spolupracuje v kolektivu;
- si sám po práci uklidí.

6.2. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ VÝTVARNÝ OBOR

Učební plány a osnovy studijní předmětů

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Prostorová tvorba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarné vyjadřování	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

6.2.1. Vyučovací předmět PLOŠNÁ TVORBA

Plošná tvorba je umělecká technika zaměřená na vytváření obrazů nebo kompozic, které mají převážně dvourozměrný charakter, tj. jsou vytvořeny na plošném podkladu, jako je papír, plátno, dřevo nebo jiný podobný materiál. Tato tvorba zahrnuje techniky jako kresba, malba, grafika (například litografie, linoryt), koláž nebo digitální ilustrace, kde jsou všechny prvky uspořádány do roviny, aniž by byly vystupující do prostoru (na rozdíl od sochařství). Plošná tvorba se zaměřuje na práci s liniemi, barvami, texturami a tvary v rámci dvourozměrného prostoru, přičemž může vyjadřovat různé vizuální efekty a prostorovou iluzi.

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- použije správné nástroje a dbá na jejich držení;
- zachytí a vytvoří především fantazijní náměty nebo témata reálného světa s vysokým podílem fantazijního řešení;
- svébytně reprodukuje tvary z přírody, spontánně kreslí a maluje;
- experimentuje s obrazotvornými prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva atd.), opakováním a střídáním vytvoří rytmus;
- popíše výtvarné prvky ve svém okolí, pojmenuje je a inspiruje se jimi, zformuluje, co se mu líbí a co ne.

2. ročník

Žák

- samostatně použije zvolené nástroje (stříhá, ryje, řeže, lepí atp.);
- zobrazí prostor tak, že rozliší popředí a pozadí alespoň ve dvou plánech, přistupuje k tvorbě spontánním, bezprostředním a zvědavým pozorováním;
- dodržuje pravidla platná v kolektivu, je kamarádský v jednání s druhými a ohleduplný k práci ostatních;
- zažívá a vyjadřuje radost a uspokojení z práce i výsledků.

3. ročník

Žák

- umístí správně kresbu nebo malbu do formátu;
- rozliší různé struktury a popíše jejich charakteristické vlastnosti (dřevo, kůra, list, karton atd.) a vhodně je použije pro výtvarné vyjádření;
- experimentuje s rytmickým členěním plochy, najde v přírodě kontrasty a použije je při tvorbě (smutné x veselé, malé x velké), pojmenuje a označí základní barvy, mícháním vědomě zesvětluje nebo ztmavuje barvy dle potřeby;
- charakterizuje historická období a jejich znaky, reflektuje svůj vztah k umění ve vlastní výtvarné výpovědi.

4. ročník

Žák

- rozliší malbu a kresbu (linie a plochy);
- zaznamená myšlenku náčrtem, vybere si nejzdařilejší návrh pro realizaci;
- vysvětlí princip teorie barev, rozliší základní a doplňkové barvy (teplé a studené);
- přepisuje realitu pomocí světla a stínu, vyjádří plasticitu předmětu.

5. ročník

Žák

- reflektuje perspektivní zobrazení, vědomě použije barevných kontrastů i barevné harmonie;
- charakterizuje barvy nebarevné: bílá – světlo, černá – tma, potrojně barvy ze-mě;
- formuluje pojmy výtvarného myšlení (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva, symetrie, asymetrie, opakování, střídání atd.) a experimentuje s nimi;
- převede přesně kresbu do návrhu pro linoryt nebo jinou grafickou techniku a vyryje matici podle návrhu;
- dává do souvislosti svoji práci s přírodou nebo uměleckým dílem;
- porovnává a hodnotí výsledky své práce.

6. ročník

Žák

- k tvorbě přistupuje poznáváním a sebepoznáváním;
- inspiruje se fantazií nebo realitou;
- správně zvolí formát pro práci a definuje kompozici uzavřenou a otevřenou (výřez);
- dílčí cíle dokáže samostatně realizovat s důrazem na detail;
- porovná a hodnotí vědomě používané obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura), jejich vlastnosti a vztahy (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb, proměna v čase).

7. ročník

Žák

- vysvětlí základní pojmy používané ve výtvarném oboru (malba, grafika, socha, frotáž apod.);
- transponuje studijní práci do stylově odlišných rovin podle daných pravidel;
- předvede vytříbený vkus a žebříček hodnot.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- vědomě zvolí formát a vybere si kompozici uzavřenou, nebo otevřenou pro svůj námět a výtvarný záměr;
- v kresbě používá uvolněnou modulovanou linii;
- detailně vystihne kresbou zadanou předlohu;
- dbá na principy lineární perspektivy a vysvětlí je;
- znalosti uplatní a prokáže v kresbě nebo malbě;
- stínuje v široké škále šedých odstínů nebo s využitím šrafury.

II. ročník

Student

- každé rozhraní v malbě i kresbě řeší malým nebo větším kontrastem podle materiálu předlohy, všímá si textury i struktury povrchu;
- sestaví správně postavení barev v Goethově barevném kruhu, vyjmenuje vlastnosti základních barev a rozliší barevné tóny od valérů a určí barvy doplňkové;
- malbou prokáže tyto znalosti a uvědoměle je používá;
- ve své výtvarné výpovědi vědomě využívá principů výtvarného myšlení.

III. ročník

Student

- samostatně zvolí a využije materiál, nástroje i potřebný postup k realizaci svého úkolu;
- pracuje od návrhové kresby k vlastní realizaci;
- pohotově zaznamená kresbou proporce postavy a lidské tváře;
- pracuje s vizuálními znaky a symboly, využívá analýzu a syntézu, parafrázi, abstrahování, posuny významu;
- propojí obsah a formu;
- vhodně adjustuje své práce, vytvoří osobní portfolio svých prací;
- promění osobitý citový přístup podložený zkušeností v práci s barvou ve vlastní tvorbě.

IV. ročník

Student

- aktivně se podílí na společných projektech: experimentuje, improvizuje, používá nové technologie;
- reaguje na současné dění, vstřebává je a aplikuje ve vlastní tvorbě;
- prezentuje svou osobitou obrazovou mluvu, hledá nová někdy až provokativní východiska;
- obhájí svůj názor i výtvarnou výpověď, reflektuje a respektuje názory druhých;
- realizuje svou práci různými technikami a pracuje s různými materiály, zná obrazotvorné prvky prostorového vyjádření, jejich výtvarné a výrazové vlastnosti a vztahy;
- správně použije odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti.

6.2.3. Vyučovací předmět PROSTOROVÁ TVORBA

Prostorová tvorba je umělecká technika, která se zaměřuje na vytváření objektů a kompozic v trojrozměrném prostoru. K prostorové tvorbě patří různé sochařské techniky, modelování, tvarování a řezbářství, kde se používají materiály jako kámen, dřevo, kov, hlína, plastické hmoty, sklo nebo dokonce recyklované materiály. Prostorová tvorba také zahrnuje instalace, kde umělec vytváří prostorové kompozice, které mohou interagovat s okolím nebo divákem. Tato tvorba často vyžaduje promýšlení nejen estetické stránky díla, ale i jeho prostorové uspořádání a vztah k prostředí, v němž je vystaveno.

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- vytvoří válením, hnětením, stlačováním, přidáváním a ubíráním z modelovací nebo keramické hlíny objekt podle vlastní představy;
- při modelování použije prsty a odpovídající jednoduché nástroje (špachtle, nožíky);
- dbá na pořádek.

2. ročník

Žák

- upraví strukturu povrchu vytvořeného objektu pomocí otisků nástrojů;
- vytvaruje a zkombinuje různé materiály (papír, drát, pletivo, hliníková fólie atd.) pro účely vytvoření prostorového objektu.

3. ročník

Žák

- zhotoví jednoduchý prostorový objekt z papíru stříháním, trháním, skládáním, prořezáváním, propichováním a lepením;
- použije jednoduché nástroje, složitější tvary spojí, upraví strukturu povrchu otiskováním atd;
- rozvrhne si čas na práci a úklid.

4. ročník

Žák

- vymodeluje hliněný reliéf odebíráním a přidáváním materiálu;
- čistě a pevně spojí zavadlou hlínu „šlikrem“;
- vytočí na hrnčířském kruhu malou mističku nebo hrneček a přilepí správným postupem ouško.

5. ročník

Žák

- uvede hlavní rozdíly mezi prací s keramikou a modelováním;
- vytvoří postavu nebo jiný objekt sochařským nebo keramickým způsobem asi do 30 centimetrů výšky.

6. ročník

Žák

- vymodeluje jednoduchou přírodninu podle modelu (tykev, jablko, mušli atd.);
- pod vedením vymodeluje hlavu;
- vytvoří řezbářským způsobem objekt odebráním hmoty.

7. ročník

Žák

- vědomě použije nástroje a náčiní vhodné pro práci;
- vhodně upraví konečný povrch výtvaru a využije k tomu různých pomůcek k úpravě, vytvoří konečnou strukturu nebo texturu;
- vymodeluje ruku nebo přírodninu podle modelu;
- spojuje hlínu zatíráním hlíny do sebe nebo „šlikrem“;
- rozliší a vybere konečnou úpravu: patinu, zdobení hlinkami nebo glazurou.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- vymodeluje tvar podle předlohy, vystihne její proporce a strukturu;
- vymodeluje objekt podle vlastního návrhu a tuto realizaci své myšlenky obhájí;
- pojmenuje a vysvětlí charakteristické rysy, které prostorová tvorba zahrnuje;
- prokáže svým jednáním a chováním ochotu být nápomocen mladším spolužákům;
- uvede vazbu mezi svou individuální prací a stěžejní myšlenkou projektu a vlastními slovy tuto myšlenku vyjádří.

II. ročník

Student

- samostatně vyhledá a uvede vhodné inspirační zdroje ze současného umění pro svou práci;
- ve své výtvarné výpovědi využije principů výtvarného myšlení;
- obhájí svou výtvarnou výpověď, reflektuje a respektuje názory druhých;
- aktivně se podílí na společných projektech.

III. ročník

Student

- extrahuje charakteristické rysy věcné studie vypuštěním nedůležitých detailů a vystihne tak podstatu zobrazovaného předmětu (stylizace);
- posoudí současné kulturní dění, zhodnotí kvalitu vizuální kultury a použije svá hodnotová měřítká.

IV. ročník

Student

- samostatně připraví a zrealizuje vlastní projekt;
- vyhodnotí funkčnosti systému záznamů nápadů (banka nápadů) a jeho využití pro vlastní pokrok ve studiu;
- uvede příklady dalšího uplatnění získaných znalostí a dovedností po ukončení studia;
- uvede příklady komerční manipulace v oblasti kultury a umění;
- vytvoří osobní portfolio svých prací.

6.2.3. Vyučovací předmět VÝTVARNÉ VYJADŘOVÁNÍ

Výtvarné vyjadřování je proces, při kterém žák/student používá různé vizuální prostředky a techniky k tomu, aby vyjádřil své myšlenky, pocity, názory nebo interpretace světa kolem sebe. Tento způsob komunikace se opírá o vizuální jazyk, který zahrnuje barvy, tvary, linie, kompozici, textury a prostor. Výtvarné vyjadřování může být realistické, abstraktní, expresionistické nebo konceptuální, přičemž autor volí formu a techniku, která nejlépe vyjadřuje zamýšlený význam nebo emoci.

Výtvarné vyjadřování má schopnost komunikovat bez použití slov, což umožňuje oslovit širokou škálu diváků, a to napříč kulturními a jazykovými rozdíly. Tento proces je základní součástí umělecké tvorby ve všech oblastech vizuálního umění, včetně malby, sochařství, fotografie, grafiky, designu, architektury a dalších disciplín.

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- popíše vlastními slovy svůj zážitek ze společné akce;
- se aktivně účastní procesu společné tvorby, zapojuje se do diskuze a inspiruje tak druhé;
- kašíruje jednoduchý objekt.

2. ročník

Žák

- vyjádří výtvarně svůj zážitek ze společně prožité akce;
- doplní uskutečněnou výtvarnou akci vlastními nápady;
- kašíruje nebo konstruuje prostorový objekt z nejrůznějších materiálů.

3. ročník

Žák

- vytvoří reliéf vtlačováním i vytlačováním do měkkého plechu nebo do kapa desky;
- popíše spolupráci při společném projektu.

4. ročník

Žák

- vytvoří objekt z textilu, vln nebo nití a provázek, experimentuje s technikou batiky;
- samostatně zvolí odpovídající výtvarné prostředky (řád, chaos, kontrasty tvarů, rytmus apod.) s ohledem na výtvarnou akci;
- popíše postup pro kaširovaný objekt.

5. ročník

Žák

- převede kresbu do návrhu pro linoryt nebo jinou grafickou techniku a přesně vyryje matici podle návrhu;
- samostatně vytvoří objekt pro společný objekt podle svého návrhu;
- přenesse podněty zprostředkované jinými smysly do vizuální formy.

6. ročník

Žák

- projeví zájem o názory druhých a respektuje je;
- má vytržený vkus a žebříček hodnot;
- spolupracuje ve skupinkách na společném projektu větších rozměrů.

7. ročník

Žák

- si samostatně uspořádá pracovní prostředí pro efektivní, čistou a bezpečnou práci a rozvrhne si potřebný čas k úspěšné realizaci úkolu;
- navrhne výtvarnou akci k určenému tématu a realizuje dílčí cíle.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- ve své výtvarné výpovědi využívá principy výtvarného umění vědomě;
- při práci s různými materiály pracuje tak, že vyvažuje, vyklápí, rozsouvá, zvětšuje, zmenšuje, otáčí, prolíná, protíná, opakuje nebo střídá motivy, pracuje s jejich světlem a stíny, které tato tělesa vrhají.

II. ročník

Student

- obhájí svou výtvarnou výpověď;
- dovede se ukázat a podřídit se celkovému cíli na společném díle větších rozměrů;
- dokáže přinést nové kreativní prvky k obohacení objektu nebo akce.

III. ročník

Student

- samostatně vyhledá a uvede inspirační zdroje moderního a současného umění, zdůvodní výběr a posoudí jeho význam;
- srozumitelně vysvětlí důvody své volby jednotlivých kroků a dovede je v průběhu práce korigovat;
- sebekriticky zhodnotí své dílo a navrhne nápravu;
- zhodnotí kvalitu současné vizuální kultury.

IV. ročník

Student

- podílí se na vytváření pravidel týmové spolupráce, diskutuje, respektuje různá hlediska a argumentuje, obhájí nebo změní vlastní postup;
- je schopen konceptuálního myšlení z hlediska času, lokality, kulturních nebo ekologických souvislostí;
- přikládá hlubší význam akcím, objektům a instalacím;
- na úrovni samostatně pojaté tvorby je nezávislou samostatnou osobností.

6.3. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S VÝTVARNÝM ZAMĚŘENÍM

Učební plány

ZÁKLADNÍ STUDIUM	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba*					1	1	1	1	1	1	1
Prostorová tvorba*					1	1	1	1	1	1	1
Výtvarné vyjadřování*					1	1	1	1	1	1	1
Příprava na školy s VZ					1	1	1	1	1	1	1

*učební osnovy vyučovacích předmětů Plošná tvorba viz kap. 6.2.1., Prostorová tvorba viz kap. 6.2.2., Výtvarné vyjadřování viz kap. 6.2.3.

6.3.1. Vyučovací předmět PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S VÝTVARNÝM ZAMĚŘENÍM

Předmět je určen pro žáky a studenty, kteří mají zájem o studium na středních nebo vysokých školách s výtvarným zaměřením. Prohlubuje znalosti a dovednosti ze všech tří vyučovacích předmětů (Plošná tvorba, Prostorová tvorba a Výtvarné vyjadřování) na úroveň postačující k úspěšnému složení talentových zkoušek. Obsahuje jak učivo společné pro všechny žáky - především zvládání kresby a malby zátiší - tak i úkoly specifické pro zvolené zaměření žáků, například modelování, práci s textilem, základy grafického navrhování, perspektivní zobrazení a jednoduché prostorové navrhování, fotografii. V hodinách se uskutečňuje i zadávání a korigování domácích úkolů, a také poradenství ohledně volby vhodné střední nebo vysoké školy.

I. STUPEŇ

5. ročník

Žák

- nakreslí studii podle skutečné přírodniny;
- vyjádří plasticitu předmětu stínováním;
- vysvětlí základní pojmy ve výtvarném oboru (malba, grafika, sochařství);
- každé rozhraní v malbě i kresbě vyřeší malým, nebo větším kontrastem.

6. ročník

Žák

- definuje povrch různých jednotlivých materiálů (textil, sklo, dřevo, kůže atp.);
- použije perspektivní zobrazení, vysvětlí pojmy horizont, úběžník;
- experimentuje s principy výtvarného myšlení (vyvažuje, vyklápí, rozsouvá, zvětšuje, zmenšuje, otáčí, prolíná, protíná, opakuje nebo střídá motivy);
- rozliší historické slohy, popíše i stěžejní výtvarné směry 20. století.

7. ročník

Žák

- nakreslí studii podle skutečnosti (zátiší), s důrazem na detail;
- vyjádří předmět s využitím široké škály šedých odstínů;
- zformuluje základní pojmy ve výtvarném oboru (malba, grafika, socha, atp.);
- vystihne povrch různých materiálů ve své práci (textil, sklo, dřevo, kůže, atp.);
- vytvoří si pravidla pro stylizaci (např. logo).

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- samostatně zvolí a užije materiál, nástroje i potřebný postup k realizaci svého úkolu;
- pracuje od návrhové kresby k vlastní realizaci.

II. ročník

Student

- nakreslí nebo vymodeluje lidskou hlavu a figuru podle modelu*;
- vytvoří z papíru nebo jiného materiálu prostorový model.

III. ročník

Student

- použije perspektivního zobrazení k vyjádření vlastních architektonických představ, které realizuje v modelové velikosti*;
- pohotově zaznamená kresbou proporce postavy a lidské tváře*;
- pracuje s vizuálními znaky a symboly, využívá analýzu a syntézu, parafrázi, abstrahování a posuny významu.

IV. ročník

Student

- předvede výstupy ze 7. ročníku I. stupně;
- vybere pro svou práci optimální techniku i materiál, zná jejich výtvarné a výrazové vlastnosti;
- samostatně adjustuje své práce, vytvoří své portfolio.

**Tato výuka je přizpůsobena individuálně jednotlivcům podle požadavků různých typů odborného zaměření studentů.*

6.4. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA

Žáci se učí výtvarnému vyjadřování a myšlení prostřednictvím digitálních médií (film, fotografie, grafika). Poznávají specifický výtvarný jazyk a „filmovou řeč“, hledají výtvarné a výrazové vlastnosti obrazotvorných prvků a jejich vztahy - učí se tvořivě a originálně řešit výtvarné problémy. Od hravé experimentace prochází k promyšlené tvorbě. Rozvíjí svůj výtvarný názor a hledají způsoby pro vyjádření svých pocitů a osobních názorů.

Animovaný film využívá jak „klasické ruční“ výtvarné techniky (běžné v plošné, prostorové a objektové tvorbě) tak digitální techniky (tvorba ve 2D a 3D programech přímo v počítači). Film je navíc obohacen o dimenzi času a také zvuku.

Žáci se učí oživit vše „co jim přijde pod ruku“ – hledají způsoby, jak rozehrát cokoli od „papírkové“ postavy klasického ploškové animace po chuchvalec provazů.

Počítačová grafika rozvíjí grafické myšlení a vyjadřování nejen při tvorbě na počítačích, ale také v přípravných či navazujících výtvarných činnostech. Počítačové zpracování úkolů je ideální pro vytváření variant zadání (obměn prvků) - umožňuje tak vidět různost přístupů řešení a jejich vzájemné porovnávání. Žáci se učí pracovat s vizuální informací v rámci užité i volné grafiky.

Digitální fotografie umožňuje zachytit různé způsoby vnímání světa - od dokumentárního přes více či méně abstraktní až po zcela fantazijní. Realitu proměňuje pomocí světla, času, výběru kompozice, perspektivy a dalších obrazových prvků. Žáci se učí fotografii dále zpracovávat a upravovat v počítači a využívat ji pro další grafické činnosti.

Během práce se žáci seznamují s výtvarnou kulturou především z oblasti animovaného filmu, grafiky a fotografie. Výtvarná kultura je zdrojem inspirací, asociací a hledání souvislostí. Žáci se učí reflektovat a analyzovat mediální obrazy a odhalovat jejich sdělení či manipulaci dominující v současném vizuálním světě.

Jednotlivé části předmětu nemají vymezenou přesnou časovou dotaci, protože jsou spolu propojeny a vzájemně se prolínají a doplňují: zkušenosti s prací se záběrem, světlem nebo jinými obrazovými prvky využijeme jak ve filmu, tak ve fotografii, v grafickém programu vytvoříme titulky a další vizuální prvky pro film atp.

6.4.1. Vyučovací předmět MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA

Učební plány:

Základní studium I. a II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Multimediální tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- experimentuje s výrazovými prostředky klasických technik i počítačových programů (s linkou, barvou, tvarem v klasické podobě, malbě a modelování nebo v jejich digitální podobě);
- hledáčkem vybírá zajímavé prvky a detaily kompozice nebo scény;
- seznamuje se s tvorbou umělců a snaží se porozumět obsahům, které v nich mohou být ukryté;
- všímá si tvorby ostatních žáků a sleduje, jak se vyrovnali se stejným zadáním;
- vytvoří jednoduchou animaci proměnou motivu (přikreslení fáze, manipulace části postavy, posun v prostoru apod.

2. ročník

Žák

- objevuje specifičnost vizuálních tvarů, barev, struktur, objemů a jejich vztahů, vycitňuje jejich vlastnosti;
- podle potřeby kombinuje různé způsoby (slovo, zvuk, pohyb) a využívá je k sebevyjádření;
- hledá výrazové prostředky (vizuální, pohybové, zvukové) pro vyjádření charakteru postavy;
- hraje si s osvětlením scény (přírodní světlo, bodové osvětlení, blesk apod.);
- spolupracuje s ostatními žáky a podílí se na společné práci;
- zkouší zhodnotit přednosti a nedostatky ve zpracování úkolů a spolužáků.

3. ročník

Žák

- rozumí základní odborné terminologii;
- prozkoumává výtvarné vlastnosti a pohybové možnosti materiálů, náhodné objevy rozvíjí;
- hledá vhodné prostředí (barevnost, členitost atd.) pro vyznění snímaného objektu;
- všímá si charakteru písma: obměňuje daný font, na základě výtvarné hry vytvoří písmo nové;
- vnímá kvalitu světla (měkké, kontrastní, ostré světlo apod.);
- zachytí hlavní myšlenku filmu v komiksu.

4. ročník

Žák

- porovnává výtvarné účinky obrazotvorných prvků a jejich vlastnosti a vztahy v klasickém i digitálním prostředí;
- v počítači zpracuje obrazový materiál: úpravou barev, linií a tvarů jej stylisticky posouvá a dále využívá jeho prvky nebo části;
- hledá vhodný charakter písma pro propojení s obrazovým materiálem nebo grafickým znakem;
- navrhne obměnu daných prvků pro různé formáty (velký plakát, pozvánka, malá vizitka);
- zaujímá stanoviska k řešení souvisejících témat v dílech umělců.

5. ročník

Žák

- uvědomuje si vztah objektu nebo postavy a prostředí (hlavní motiv zvýrazní, potlačí, nechá splynout apod.);
- pomocí světla, stínů a odlesků si hraje s vykreslením objektů a jejich objemů, povrchu a struktur (např. od plastického k plošnému);
- využívá působivosti různých druhů perspektiv a úhlů pohledu;
- hledá souvislosti mezi vlastní prací a výtvarným uměním;
- zkoumá možnosti tvarové, lineární a barevné stylizace;
- v dialogu obhájí svůj názor, nebo přijme cizí podnět.

6. ročník

Žák

- podílí se na organizaci společné práce;
- v počítači dokončí kompozici snímků: upraví výřez, barevnost, potlačí rušivé
- prvky nebo zvýrazní žádoucí;
- hledá varianty motivů (témat, výtvarných problémů): vytváří fotografické nebo obrazové sbírky;
- pozoruje proměnu expozice ovlivněnou hodnotou času a clony;
- porovnává vztahy v kompozici nebo scéně (pracuje se statikou nebo dynamikou, určí si dominantu apod.);
- rozpracuje námět filmu ve scénáři nebo storybordu;
- všímá si různých způsobů výtvarného vyjádření, v nichž se uplatňují rozdílné výtvarné formy.

7. ročník

Žák

- aktivně používá základní odborné termíny;
- pracuje s filmovým časem (zrychluje, zpomaluje, využije zkratku, retrospektivu apod.);
- podpoří vyznění obrazového materiálu zvukem (komentářem, ruchy, hudbou apod.);
- vytváří varianty grafických prvků: barevné (černobílá škála, monochrom, pozitiv – negativ apod.) lineární (pravidelné či nepravidelné řazení linií, šrafura, rastr, vzorek apod.) tvarové (detailní popisnost, stylizované zjednodušení apod.);
- navazuje na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem: hledá asociace, vytváří
- volné parafráze.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- hraje si s vizuálním sdělením obrazu (např. od čitelného po znejišťující, od konkrétního po abstraktní);
- domluví se na vlastním podílu při společné práci (vede skupinu nebo se nechá vést);
- přehledně a logicky strukturuje složky v počítači;
- pracuje s hloubkou ostrosti;
- řeší přechod mezi záběry (jízda, ostrý střih, rozkreslená proměna aj.);
- najde si inspirační zdroje, které řeší podobný výtvarný problém, námět nebo motiv;
- přizpůsobí výtvarné řešení grafiky s ohledem na její funkci (úsporné logo x volná ilustrace).

II. ročník

Student

- navrhne způsob realizace zadání;
- využívá přednosti krátké a dlouhé expozice;
- zvolí výrazové prostředky, kterými podpoří vyznění celku;
- rozvrhne si vhodně scénu, pracuje ve vrstvách a plánech;
- rozliší bitmapové a vektorové zobrazení grafiky (zná výhody jejich použití);
- pracuje s filmovým prostorem (dodržuje pravidlo filmové osy či jej vědomě porušuje).

III. ročník

Student

- kombinuje hodnotu clony a času pro dosažení požadovaného výrazu využívá přednosti krátké a dlouhé expozice;
- manuálně nastaví vyvážení bílé, rozvrhne si vhodně scénu, pracuje ve vrstvách a plánech;
- samostatně zvolí techniku a pracovní postup vzhledem k zadanému úkolu pracuje s filmovým prostorem (dodržuje pravidlo filmové osy či jej vědomě porušuje);
- zvolí datový formát s ohledem na jeho využití (tisk, publikace na web);
- aktivně používá odbornou terminologii.

IV. ročník

Student:

- sám si zvolí téma malého projektu a techniky pro jeho realizaci;
- vytváří varianty a kombinace grafických prvků v rámci jednotného grafického stylu;
- vědomě manipuluje s obrazem a vizuální informací;
- zjednoduší si práci: hledá zkratky, používá smyčky a animované cykly;
- vytvoří prezentaci své školní práce;
- obhazuje výsledky vlastní práce - výtvarné a názorové preference.

7. TANEČNÍ OBOR

Taneční obor se zaměřuje na rozvoj pohybových dovedností, rytmického cítění a umělecké vyjadřovací schopnosti žáků prostřednictvím tance. Výuka v tomto oboru podporuje nejen technickou dovednost, ale také kreativitu, vytrvalost, disciplínu a schopnost vyjadřovat emoce pohybem. Žáci se učí různým tanečním stylům, od klasického tance a baletu po moderní a současné taneční a scénické pohybové techniky, a to v rámci skupinových lekcí.

Taneční obor klade důraz na výuku správné pohybové techniky, která je základem pro prevenci zranění a pro dosažení kvalitního tanečního projevu. Součástí výuky jsou také teoretické znalosti o historii tance, choreografii a hudební teorii, což žákům pomáhá lépe porozumět propojení tance s hudbou a jeho vyjadřovacími možnostmi. V průběhu studia se žáci účastní různých vystoupení, soutěží a veřejných představení, což podporuje jejich sebevědomí a schopnost pracovat v kolektivu.

7.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Přípravné studium je společné pro předměty taneční disciplíny. Výuka se uskutečňuje v rozsahu 2 vyučovacích hodin.

Učební plán: dvouleté přípravné studium

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	1. ročník	2. ročník
Přípravná taneční výchova	2	2

Učební osnovy:

Přípravná taneční výchova (PTV)

1. ročník

Žák

- zopakuje snadný rytmus;
- vytleská své jméno po slabikách;
- reaguje na tempové změny tanečním pohybem;
- předvede poskočný krok a koníčkový přeskok;
- ukáže rozdíl mezi správným a špatným držením těla.

2. ročník

Žák

- předvede taneční sed;
- zopakuje předvedený pohyb v prostoru;
- při improvizaci vnímá prostor svůj i prostor ostatních žáků;
- rozliší při pohybu v prostoru kruh, řada, dvojice, skupina.

7.2 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ KLASICKÝ A MODERNÍ TANEC

Klasický tanec je zaměřen na výuku tradičních technik, které tvoří základ pro mnohé další taneční styly. Klasický tanec, zejména balet, klade důraz na správné držení těla, postavení nohou, preciznost pohybu a flexibilitu.

Moderního tanec se zaměřuje na větší volnost v pohybech a na experimentování s různými technikami. Moderní tanec je dynamický a často zahrnuje prvky improvizace.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava	1	1	1								
Taneční praxe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Klasický tanec		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Moderní tanec				1	1	1	1	1	1	1	1
Divadelní soubor*					3	3	3	3	3	3	3

*/ Divadelní soubor jako nepovinně volitelný předmět viz. kap. 8.2.3.

- Učební osnovy vyučovacích předmětů jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

7.2.1. Vyučovací předmět TANEČNÍ PRŮPRAVA

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák

- se okamžitě zorientuje v prostoru (kruh, řada, zástup, diagonála);
- vytleská nebo vydupe jednoduché i složitější rytmické celky;
- předvede propínání a flexi chodidel v lehu na zádech (obou i střídavě pravou i levou nohou);
- správně drží tělo v základních polohách;
- rozliší charakter hudebního doprovodu (pomalu, rychle, zvesela, smutně);
- předvede cval stranou, ruce v bok, po diagonále i po kruhu.

2. ročník

Žák

- napodobí dokonaleji taneční polohy s ohledem na základní postavení a držení těla;
- předvede chůzi přes špičku;
- předvede chůzi bočně s křížením vpředu, vzadu i se střídavým křížením;
- zareaguje na tempové změny v improvizaci tanečním pohybem doprovázeným pohybem paží;
- objasní, vysvětlí a popíše předvedení improvizace;
- označí prvky a pojmenuje je odbornými výrazy.

3. ročník

Žák

- rozliší a předvede různé taneční a gymnastické polohy a pózy;
- aktivně ovládá svalový aparát;
- zachová při pohybu z místa principy správného postavení a držení těla;
- předvede polkový krok hladký a dvojpolku;
- zkombinuje dané prvky do tanečního celku;
- pojmenuje taneční prvky, které použil, předvede hlubší rozsah a dispozice (provaz, écartée, hnízdo, most);
- předvede delší vazby kotoulů vpřed, vzad, v kombinaci s výskoky, écartée, plackou.

7.2.2. Vyučovací předmět KLASICKÝ TANEC

2. ročník

Žák

- předvede průpravná cvičení na zemi podle metody Borise Kniasseffa;
- ukáže držení těla v klasické taneční technice, postavení čelem k tyči;
- ukáže postavení nohou a polohu chodidla v I. a II. pozici;
- předvede pozice paží – přípravná, 1. 2. 3. pozice paží;
- předvede battement tendu de côté – v I. pozici čelem k tyči;
- předvede demi-plié, relevé, abbaissé v I. pozici čelem k tyči.

3. ročník

Žák

- předvede battement tendu jeté de côté – v I. pozici čelem k tyči;
- ukáže správné postavení v v I. a II. pozici bokem k tyči;
- předvede battement tendu en cloche z I. pozice čelem i bokem k tyči;
- předvede hrudní záklon s hlavou v profilu v I. pozici čelem k tyči;
- ukáže temps levés sauté v I. a II. pozici s mezi vypérováním;
- předvede na volnosti 1. port de bras.

4. ročník

Žák

- předvede prvky z 3. ročníku také v V. pozici i bokem k tyči;
- ukáže battement tendu jeté en cloche na 30°;
- provede též již zafixované pohyby a cviky en avant, en arrière;
- předvede při cvičení bokem k tyči správnou polohu hlavy a port de bras;
- ukáže battement relevé lent na 45-90° z I. a V. pozice en croix;
- použije 3. port de bras bokem k tyči.

5. ročník

Žák

- předvede na volnosti základní prvky naučené u tyče a provede je en face
- popíše épaulement croisée, effacée;
- rozpozná pózy arabesque, attitude;
- předvede rond de jambe par terre en dehors, en dedans bokem k tyči;
- předvede battement fondu se správným přiložením sur le coup de pied.

6. ročník

Žák

- koordinuje pohyb dolních a horních končetin a práci hlavy;
- ukáže grand-plié ve všech pozicích u tyče;
- předvede pózy par terre a en l'air na 45° en avant, en arrière, à la seconde, en face, croisée, effacée;
- ukáže temps levé sauté v I., ve II. i v V. pozici bez mezi vypérování;
- předvede changement de pied;
- provede échappée sauté z V. do II. pozice a zpět.

7. ročník

Žák

- předvede sauté na jedné dolní končetině, kročná na sur le coup de pied devant, derrière u tyče;
- ukáže přípravu na pirouettes z IV. a V. pozice;
- přenes cvik od tyče na volnost, přidá přípravu i závěr.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- předvede battement frappé, správné přiložení sur le coup de pied en avant, de côté, en arrière;
- předvede détourné v V. pozici o 180°;
- ukáže pas de bourrée simple en face en dehors čelem k tyči;
- popíše pózu écartée par terre devant, derrière.

II. ročník

Student

- provede grand battement z I. pozice čelem k tyči de côté, en arrière;
- ukáže glissade de côté z V. pozice čelem k tyči;
- předvede dégagé z V. pozice přes II. pozici do V. pozice, z V. pozice přes IV. pozici do V. pozice;
- ukáže temps-lié par terre.

III. ročník

Student

- provede battement développé na 90° en croix;
- provede battement enveloppé na 45°- 90° en croix;
- předvede échappé z V. pozice do IV, pozice a zpět;
- ukáže a popíše assemblé de côté.

IV. ročník

Student

- provede porté o ¼ kruhu en l'air na 45° en dehors, en dedans;
- provede porté o ½ kruhu en l'air na 45° en dehors, en dedans;
- předvede attitude derrière na 45° čelem k tyči, dbá na přesnou polohu boků a ramen.

7.2.3. Vyučovací předmět MODERNÍ TANEC

4. ročník

Žák

- rozliší maximální napětí a uvolnění v lehu na zádech;
- předvede kroužení trupem v malém rozsahu vázaným vedeným pohybem;
- předvede prohnutí a ohnutí páteře v kleku vedeným a úsečným pohybem;
- provede z lehu na zádech sed zaobleně;
- předvede protažení a uvolnění paží.

5. ročník

Žák

- předvede horizontální švih paží a trupu, klek sed na patách;
- ukáže suny hrudníku vpřed a vzad;
- ukáže podsazení a vysazení pánve;
- provede vlnu páteře vpřed v kleku, sed na patách;
- dokáže chůzi i běh s citlivým vedením paží;
- předvede kyvadlový švih paží a trupu;
- předvede skoky v I. a II. pozici paralelní i vytočené.

6. ročník

Žák

- předvede kruhový švih trupu v kleku;
- provede z lehu na zádech sed prohnutě;
- ukáže chůzi a běh s dostředivým vyvažováním paží;
- ukáže boční kruhový švih paží na místě oboustranný i jednostranný;
- popíše a předvede rozdíl mezi nízkým a vysokým krokem poskočným.

7. ročník

Žák

- předvede vlnu páteře vzad ze vzpřímeného kleku;
- dokáže centrální stažení (kontrakce), postupně z lehu až do sedu;
- provede náklony a záklony v kleku;
- popíše rozdíl mezi horizontálním kruhovým švihem paží otevřeným a zavřeným;
- předvede dálkový skok ve vazbě s přízemním během.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- předvede osmičkový švih paží na místě, poté s úkrokem do strany, pohybem z místa;
- provede impuls a následný pohyb z místa od periferních částí těla;
- předvede poskočný krok s unožením.

II. ročník

Student

- předvede kombinaci střížných skoků v přednožení a zanožení s přízemním během;
- ukáže horizontální švih paží s otočkou o 180°;
- provede otáčku na obou nohách s otevřeným horizontálním kruhovým švihem paží.

III. ročník

Student

- provede vlnu páteře stranou v kombinaci s poskokem;
- ukáže horizontální švih paží s otočkou o 360°;
- předvede otáčku na jedné noze se zanožením.

IV. ročník

Student

- provede dálkový skok se skrčením přednožmo;
- popíše a předvede typy dálkových skoků;
- ukáže z místa charakterní velký skok do prohnutí.

7.2.4. Vyučovací předmět TANEČNÍ PRAXE

1. ročník

Žák

- rozliší charakter hudebního doprovodu;
- zaimprovizuje na zadané téma.

2. ročník

Žák

- najde zajímavé a pro něj nové taneční polohy;
- vysvětlí a popíše předvedenou improvizaci;
- respektuje spolužáky kolem sebe a vnímá svůj i jejich prostor.

3. ročník

Žák

- převede krátké téma do souvislého tanečního celku;
- pojmenuje taneční prvky, které použil;
- vyjádří pohybem sílu a intenzitu hudby.

4. ročník

Žák

- rozpozná nálady hudebního doprovodu;
- určí předtaktí, konec fráze, dohru;
- vymyslí vlastní děj pro improvizaci;
- zhodnotí a obhájí své taneční projevy;
- si zvolí a použije rekvizity.

5. ročník

Žák

- procítí styl hudební předlohy, předvede emotivní projev – zloby, radosti, krásy;
- maximálně využije svých dispozic;
- vytvoří a provede taneční etudu, zaimprovizuje na různé druhy hudebního doprovodu;
- popíše vlastními slovy svou představu předvedeného drobného choreografického díla a působení na něj.

6. ročník

Žák

- zkombinuje taneční prvky s využitím rekvizity;
- vyřeší momentální problém při pohybu s partnerem;
- si sám rozvrhne a určí čas potřebný k úspěšnému předvedení zadaného úkolu;
- projeví zájem o názor druhých;
- respektuje odlišný názor, diskutuje o něm, je taktní.

7. ročník

Žák

- vědomě aplikuje zásady a zákonitosti optimálního postavení těla a jeho jednotlivých částí při pohybu v prostoru, ve skupině, s rekvizitou, s partnerem;
- ztvární hudební i nehmudební podněty;
- spolupracuje s ostatními ve skupině a účinně se zapojuje do nejrozličnějších interpretačních i tvůrčích činností;
- uplatňuje základní odborné názvosloví.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- aktivně ovládá svalový aparát;
- samostatně uspořádá pracovní prostředí.

II. ročník

Student

- porovná a rozliší, do jakého tanečního stylu patří různé prvky;
- zpracuje a ztvární improvizaci dle popisu odborného názvosloví.

III. ročník

Student

- při improvizaci použije techniku z různých oblastí tanečního umění;
- dodrží čistotu pohybu a provedení.

IV. ročník

Student

- použije improvizaci k hledání pohybového vyjádření;
- tvoří individuálně nebo ve skupině s využitím všech získaných pohybových dovedností.

7.3. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ SCÉNICKÝ TANEC

Scénický tanec je umělecký obor, který propojuje pohyb, hudbu a výraz k vyjádření emocí, příběhů nebo nálad. Využívá techniky současného tance, improvizace i prvky z jiných tanečních stylů. Rozvíjí nejen pohybové schopnosti dětí, ale také jejich kreativitu, fantazii a vnímání prostoru. Děti se učí spolupráci, vnímání rytmu i práci s vlastním tělem jako výrazovým prostředkem.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava**	1	1	1								
Taneční praxe**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Scénický tanec		1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Divadelní soubor*					3	3	3	3	3	3	3

*/ Divadelní soubor jako nepovinně volitelný předmět viz. kap. 8.4.

**/viz kap. 7.2.1. a 7.2.4.

7.3.1. Vyučovací předmět SCÉNICKÝ TANEC

1. - 3. ročník

Žák

- dokáže dle svých schopností správně držet tělo a dodržovat zásady správného dýchání;
- žák umí provádět prvky v zadaném tempu a rytmu;
- žák zareaguje na změnu tempa, rytmu, zpomalování, zrychlování;
- rozpozná předehtu a závěr skladby;
- zvládá izolační pohyby trupu, hlavy, pánve a vlny;
- zorientuje se ve stylech Street dance na základní úrovni;
- učí se základní kroky z Breakdance (Toprock, Sixstep);
- správně napodobuje předcvičené prvky, reaguje na opravu;
- předvede se v gymnastických úkonech (skrčka, sklopka, most, korbet, rondát);
- zvládá základní prvky akrobacie, umí správně provést cviky na vypracování svalového korzetu.

4. - 5. ročník

Žák

- má osvojeny zásady správného držení těla a správného dýchání;
- žák umí krátké vazby zaměřené na pohyb pánve, trupu;
- zvládá stoj na rukou, hvězdu a základní Freeze;
- uplatňuje připravené vlastní sólo v kruhu;

- pracuje v choreografii společně ve dvojicích;
- dokáže využít své improvizální schopnosti tančit dle hudebních stop;
- je schopen předvést společnou choreografii před diváky;
- ovládá izolační pohyby dle individuálních možností
- aktivně využívá rekvizit v tanci.

6. - 7. ročník

Žák

- interpretuje nejrůznější vazby obsahující skládky rukou, izolace, popy (záseky), otočky;
- zúčastní se veřejných tanečních vystoupení;
- pracuje samostatně ve vyhledávání vlastního směru ve Street Dance (internet, workshopy);
- dokáže se dle svých možností pohybovat v choreografii v prostoru a přemýšlí tvořivě
- se spolupodílí na tvorbě choreografie;
- je schopen vyhledávat materiály a podklady pro choreografie;
- zvládá základní kroky ve stylech Breakdance, Hiphop
- dokáže využít a kreativně přetvořit prvky z akrobacie;
- je schopen kritického sebehodnocení i hodnocení výkonu ostatních.

II. STUPEŇ

I. a II. ročník

Student

- prohloubil znalosti tanečních technik a používá je v nejrůznějších kombinacích a vazbách;
- vyhledá hudební předlohy;
- orientuje se v hudební předloze, dokáže ji vyjádřit pohybem;
- na dané téma je schopen tanečního přednesu s použitím jemu dostupných technik.

III. a IV. ročník

Student

- pojmenuje své pohybové nedostatky, o kterých ví, a cíleně se je snaží odstranit;
- použije základní odborné názvosloví;
- je schopen vytvořit choreografii.

***Vyučovací předměty:**

Taneční průprava viz kap. 7.2.1;
Taneční praxe viz kap. 7.2.4;
Divadelní soubor viz kap. 8.2.3,

7.4. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ STEP (TAP DANCE)

Step (Tap Dance) je taneční disciplína, která kombinuje pohyb a rytmus, přičemž klade důraz na vytváření zvuků pomocí podpatků a špiček bot, což činí tanec výrazně rytmickým a zvukově dynamickým. Step se vyznačuje precizní technikou, kdy každý krok je vnímán nejen jako pohyb, ale také jako hudební akord, který je součástí tanečního projevu.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava**	1	1	1								
Taneční praxe **	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Step (Tap Dance)		1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Divadelní soubor*					3	3	3	3	3	3	3

*/Divadelní soubor jako nepovinně volitelný předmět viz kap. 8.2.3.

**/viz kap. 7.2.1. a 7.2.4.

7.4.1. Vyučovací předmět STEP (TAP DANCE)

Učební osnovy:

1. - 3. ročník

Žák

- má osvojeny zásady správného držení těla a správného dýchání;
- správně pojmenuje základní údery (Ball, Tap, Toe, Step, Brush, For Brush, Back Brush, Scuff Stamp, Heel, Shuffle, Kick, Hop);
- zvládne základní úder po elipse;
- utvoří rytmické kombinace (např. Stamp – Clap);
- předvede základní Timestepty, jednoduché variace, taneční kroky;
- vysvětlí pojmy Time, Half Time, Double Time;
- zvládne základní techniky otočky (Turn);
- zvládne základní údery dvojúderové (a kombinace do triol);
- umí citlivě reagovat na změny v hudbě;
- zorientuje se v historii stepu na základní úrovni.

4. - 5. ročník

Žák

- správně drží tělo a dodržuje zásady správného dýchání;
- zorientuje se v základním stepovém názvosloví (Leap, Change, Cramp Roll, Chug atd.);
- předvede údery do triol;

- uvědomí si ruce v pozicích: klasické, rozpažené, uvolněné;
- využije znalost rytmu a střídání úderů a pauz k vlastní invenci;
- pracuje v choreografii;
- dokáže využít své improvizční schopnosti v kombinacích úderů s tleskáním (clap);
- pracuje na základech trojúderové techniky triol do různých směrů dle svých možností;
- interpretuje vlastní sólo před diváky;
- ovládne tanečně-stepové vazby (Broadway, Shim-Sham, Buffalo) dle individuálních možností.

6. - 7. ročník

Žák:

- seznámí se s technikou Body Drumming;
- zorientuje se v kombinacích stepového názvosloví (Ball Tap Break, Heel Dig atd.);
- zúčastní se veřejných tanečních vystoupení;
- pracuje samostatně ve vyhledávání vlastního směru v tap dance (včetně vhodné hudby);
- dokáže dle svých možností pracovat s prostorem v choreografii;
- spolupodílí se na tvorbě choreografie;
- zvládá triolové údery, dvojúdery, přírazy, ozdoby, akcenty;
- pracuje ve 4/4, 3/8 (waltz clog) i v 6/8 rytmech;
- dokáže využít a kreativně zařadit Buffalo, Shim-sham do své improvizace;
- dokáže pojmenovat různé směry stepu z historie i současnosti.

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Student

- ukáže své znalosti tanečních technik a používá je v nejrozumnějších kombinacích a vazbách;
- vyhledá hudební předlohy;
- zorientuje se v hudební předloze, dokáže ji vyjádřit pohybem;
- na dané téma je schopen tanečního přednesu s použitím jemu dostupných technik;
- pojmenuje své pohybové nedostatky, o kterých ví a cíleně se je snaží odstranit.

III. - IV. ročník

Student

- použije základní odborné názvosloví;
- je schopen vytvořit choreografii;
- je schopen kritického sebehodnocení i hodnocení ostatních.

*Vyučovací předměty:

Taneční průprava viz kap. 7.2.1;

Taneční praxe viz kap. 7.2.4;

Divadelní soubor viz kap. 8.2.3,

8. LITERÁRNĚ-DRAMTICKÝ OBOR

Literárně-dramatický obor rozvíjí všestranně osobnost žáka a cíleně pracuje s jeho tvůrčím potenciálem. Vede žáky nejen k rozvoji divadelních předpokladů (herecká, hlasová a pohybová průprava, režie, dramaturgie, scénografie, práce s loutkou, interpretace a reflexe dramatického umění), ale skrze zkušenost a prožitek i k hlubšímu poznání světa. Vzdělání získané navštěvováním literárně-dramatického oboru mohou žáci uplatnit jak v běžném životě (schopnost přirozeně a kultivovaně vystupovat na veřejnosti, efektivně pracovat ve skupině, improvizovat v nečekaných situacích, uplatňovat svou tvořivost při řešení problémových situací apod.), ale i při přípravě na studium uměleckých oborů (herectví, režie, dramaturgie apod.).

8.1. PŘÍPRAVNÁ DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Přípravné studium je určeno dětem ve věku 5 – 6 let. Vede děti hravou formou k základním dovednostem dramatického umění. Přípravuje děti pro přijetí do 1. ročníku základního studia. Přípravné studium je organizováno také před přijetím žáka do II. stupně základního studia. Je určeno starším žákům do 13. let, kteří neabsolvovali studium 1. stupně.

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	1. ročník	2. ročník
Přípravné dramatická výchova*/	2	2

Žák

- se aktivně zapojuje do činností v hodině, dodržuje pravidla při herních aktivitách;
- dokáže vytvořit živý obraz (sám i ve dvojici) a následně ho rozehrát;
- improvizuje na základě pedagogova vyprávění;
- se orientuje v prostoru - dokáže ho rovnoměrně zaplňovat, rozlišovat jeviště a hlediště;
- zopakuje krátký rytmičtý celek;
- převypráví děj přečteného příběhu a s materiálem, který příběh nabízí, tvořivě
- pracuje (rozehraje jednotlivé situace, vysvětlí motivace hlavních postav, hledá fyzické
- prostředky pro oživení postavy);
- se nebojí prezentovat před spolužáky.

**/ tyto osnovy platí pro obě varianty přípravného studia*

8.2 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ SLOVESNÉ A DRAMATICKÉ

Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.st	II.st	III.st	IV.st
Divadelní tvorba		2	2	2	2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Interpretace textu				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
*volitelné předměty	Divadelní soubor					3	3	3	3	3	3	3
	Sborové a komorní zpívání*				1	1	1	1	1	1	1	1

*/ Sborový zpěv viz kap. 5.13.

8.2.1. Vyučovací předmět DIVADELNÍ TVORBA

Divadelní tvorba je komplexní proces, který žákům umožňuje vyjádřit se kreativně a umělecky, zároveň rozvíjí jejich schopnosti pro komunikaci, empatii a sebevyjádření. Zaměřuje se na rozvoj hereckých dovedností, kreativity a týmové spolupráce prostřednictvím dramatických aktivit, které zahrnují nejen herectví, ale také scénické výpravy, režii a další aspekty divadelní tvorby. Tento obor podporuje schopnost žáků vyjadřovat se prostřednictvím slova, pohybu, mimiky a gest, čímž rozvíjí jejich osobní vyjadřovací schopnosti.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák

- zvládne jednoduchá cvičení k uvědomování si postoje; ovládá svalové napětí svého těla – dokáže ho zpevnit i uvolnit;
- vysvětlí, co znamenají základní divadelní pojmy – štronz - volno, herec, divák, role;
- dokáže souvisle vyprávět o tom, co zažil;
- zaimprovizuje v jednoduchých situacích;
- se při taneční improvizaci pohybuje v souladu s náladou hudby, dokáže napodobit pohyby druhého;
- formou pantomimicky rozehraného živého obrazu sdělí jednoduchý příběh;
- zvládne rolovou hru v rovině simulace, pro herecké zvládnutí postavy využívá hlavně vlastní spontaneity;
- navštíví divadelní představení a svůj zážitek sdílí ve skupině.

2. ročník

Žák

- si je vědom zásad hlasové hygieny;
- zaujme správné držení těla na pokyn vyučujícího;
- při cvičeních pracuje soustředěně a respektuje nutnost jejich opakování;
- ve spolupráci s ostatními vytvoří drobné etudy, které mají začátek a konec;
- předvede základy práce s imaginární rekvizitou, dokáže čitelně jednat v imaginárním prostředí;
- v improvizaci udrží typovou postavu;
- oživí loutku adekvátně k jejím možnostem;
- vysvětlí, co je zástupná rekvizita a zástupný text a obojí používá v průpravných hrách;
- v pozici diváka udrží pozornost; dokáže popsat, co jako divák viděl; odděluje hodnocení jednání postavy od hodnocení hráče;
- se podílí na přípravě a prezentaci krátkého jevištního tvaru pro rodiče a spřátelené publikum.

3. ročník

Žák

- herecké prostředky využívá s ohledem na pravdivost;
- improvizuje na zadaný námět, v improvizaci tvořivě zpracuje impulsy spoluhráčů a sám takové impulsy nabízí;
- vytvoří etudu s reálným předmětem;
- vytvoří etudu, která nepostrádá konflikt;
- využije jednoduché prostředky stylizace (zejména pohybové);
- dokáže najít vhodné prostředky ozvláštnění (estetizace) jevištního sdělení;
- svou práci i práci druhých dokáže konstruktivně zreflektovat;
- dokáže ostatním sdělit, co ho ve vybrané knize/filmu/divadelním představení, zaujalo;
- se podílí na přípravě a prezentaci krátkého jevištního tvaru pro rodiče a spřátelené publikum.

4. ročník

Žák

- ve spolupráci s ostatními vytvoří krátký dramatický výstup, ve kterém dodrží charakter postavy;
- najde prostředky žánrové stylizace;
- je schopen opakovat, obměňovat a fixovat práci na drobných jevištních tvarech;
- vědomě využije možností mizanscény;
- rozlišuje a správně používá imaginární, zástupnou a reálnou rekvizitu;
- najde v látce dramatické kvality a kvality pro inscenační práci, vymezí u jakéhokoli dramatického tvaru dramatickou situaci a pojmenuje její téma;
- aktivně se podílí na tvorbě inscenace, prezentuje jí i před objektivním publikem.

5. ročník

Žák

- vysvětlí termín „veřejný okruh samoty“ a dovede tento princip využívat;
- se podílí na dramaturgii pro inscenační projekt (nosí náměty, hodnotí předlohy s vědomím jejich kvalit a možností souboru), vytvoří společně se skupinou scénář;
- vystaví dramatickou situaci, využije prostředky gradace, napětí, vypointování apod.;
- v inscenačním procesu hledá spolu s pedagogem a ostatními nové možnosti dramaturgické, žánrové, scénografické, herecké, pohybové či hudební, dokáže

- posoudit jejich funkčnost a aplikovat je ve výsledném dramatickém tvaru;
- v improvizaci pracuje s ohniskem situace, vyhýbá se slovní popisnosti a klišé;
- vytvoří vlastní autorský text (literární či dramatický).

6. ročník

Žák

- zvládne roli s propracovanějším charakterem postavy, najde pro ni vhodné herecké prostředky;
- zapojuje se do inscenační práce s vědomím zodpovědnosti, spoluautorství i respektu k vedení pedagoga;
- rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v rámci daného žánru pravdivého jednání, rozlišuje stylizovaný a civilní dramatický projev;
- prezentuje inscenaci před spřízněným i objektivním publikem, přijme svou roli při její realizaci;
- je schopen spolu se skupinou přepracovat inscenaci na základě připomínek diváků.

7. ročník

Žák

- využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, umí zacházet s rekvizitou či loutkou apod. při interpretaci předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci;
- porozumí dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění;
- orientuje se v základních pojmech tvůrčího psaní;
- využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru;
- diskutuje v kolektivu spolužáků a dokáže formulovat svůj názor.

Přípravné studium před II. stupněm

Student

- v rámci souboru se podílí na tvorbě jednotlivých složek inscenačního procesu;
- hledá vhodné divadelní a výrazové prostředky pro interpretaci předlohy či vlastního námětu;
- reaguje na partnera, přijímá od něj podněty a rozehraje je;
- při hře uplatní základní zásady pohybu v divadelním prostoru.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- vystihne konkrétní lidský charakter, předvede různé postoje a různé druhy chůze a gesta charakterizující osoby různé povahy, nálady a společenského postavení;
- dokáže vytvořit scénický obraz;
- tvořivě využívá divadelní a výrazové prostředky, aktivně se podílí na společné realizaci dramatického tvaru;
- samostatně vytvoří text (próza, poezie, dramatický text) na zadané téma, dokáže vytvořit pointu;
- srozumitelně formuluje vlastní nápady a myšlenky a konfrontuje je s nápady a myšlenkami ostatních a na základě společné diskuze nalézá vhodná řešení přijatelná pro celou skupinu.

II. ročník

Student

- reaguje na herecké partnery, usiluje o hereckou souhru;
- vědomě využívá znalosti výstavby dramatické situace, zaostřuje pozornost na dramatický konflikt a napětí, a tím dokáže dramatickou situaci vybudovat;
- vysvětlí a obhájí své inscenační návrhy, respektuje nápady ostatních, učí se chápat podstatu režijního díla.

III. ročník

Student

- přirozeně a uvěřitelně jedná v rámci dané situace, toto jednání vychází z jeho vlastních zkušeností či hlubších úvah o dané situaci;
- vytvoří náročnější texty propracované z hlediska stavby, sdělnosti obsahu, tématu, použité formy, stylu a žánru a srovnáním s ostatními je dokáže kriticky zhodnotit;
- režijně vede spolužáky při tvorbě drobného dramatického útvaru a samostatně vyřeší s tím spojené problémy.

IV. ročník

Student

- samostatně si zjišťuje informace o historických a kulturních souvislostech; připravovaného výstupu (styl života, zvyky, kultura, móda, umění...);
- zná možnosti volby prostředků různých typů divadla (stínohra, pantomima, činohra, divadlo poezie atd.) a jejich vhodnost pro daný úkol;
- společně se skupinou vytvoří samostatně autorskou divadelní inscenaci, využije k tomu vhodné divadelní prostředky.

8.2.2. Vyučovací předmět INTERPRETACE TEXTU

Divadelní interpretace textu je tvůrčí práce, která zahrnuje nejen porozumění psanému slovu, ale také jeho přetvoření do podoby, která může diváka emocionálně a intelektuálně zasáhnout. Je to proces, který spojuje literaturu, herecké a divadelní umění.

I. STUPEŇ

3. ročník

Žák

- odliší rytmické odříkávání, od vědomého a přirozeného sdělování myšlenky textu;
- rozumí přednášenému textu, vysvětlí svůj vztah (postoj) k němu.

4. ročník

Žák

- interpretuje text (poezii, prózu či dramatický text) s porozuměním;
- při přednesu využije hodnocení a impulsy od pedagoga i od druhých k dalšímu posunu svého projevu.

5. ročník

Žák

- podílí se na výběru textu;
- při svém projevu dokáže vědomě pracovat s intonací, dechem, temporytmem, pauzou a gradací;
- zvolí intenzitu hlasu mluveného projevu i gest adekvátně k podmínkám a prostoru, v němž vystupuje;
- je schopen hlubší analýzy textové předlohy s oporou o základní pojmosloví.

6. ročník

Žák

- posuzuje vhodnost vybraných textů;
- analyzuje zvolenou textovou předlohu a do její interpretace vkládá svůj vlastní názor;
- vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesta, mimika, rekvizita, loutka).

7. ročník

Žák

- sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma) tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje;
- zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- dle svých možností využívá svého posazeného hlasu a dechové techniky;
- záměrně a vědomě využívá při projevu dynamiku, temporytmus a gradaci jako významotvorný činitel;
- usiluje o autentičnost projevu.

II. ročník

Student

- si samostatně nebo s pomocí učitele zvolí vhodný text (poezii, prózu) a osobitým nebo stylizovaným způsobem jej interpretuje.

III. ročník

Student

- ve svém projevu využívá výrazové prostředky vhodné pro zpracovávanou tematiku (pohyb, řeč, rekvizita, hudební prvky) s vědomým ohledem k žánrové stylizaci;
- rozezná různé herecké styly (expresivní, komický, patetický apod.)

IV. ročník

Student

- vystoupí s komplexním využitím všech hereckých vyjadřovacích prostředků.

8.2.3. Vyučovací předmět DIVADELNÍ SOUBOR

Divadelní soubor propojuje žáky a studenty, kteří by se rádi zapojili do nazkoušení činoherního, muzikálového nebo pohybového představení napříč třídami literárně-dramatického, tanečního a pěveckého oboru. Cílem souboru je vytvořit kolektiv se vzájemnou důvěrou jeden v druhého a realizace inscenace s několika reprízami v divadelním prostředí.

I. STUPEŇ

5. ročník

Žák

- pracuje s literární předlohou nebo dramatickým textem;
- je schopen dramaturgicky analyzovat text;
- dokáže improvizovat a reagovat v situacích daného textu;
- vnímá partnera/y na jevišti (kolektiv);
- seznamuje se s různými hereckými technikami;
- pracuje s hudebním podkladem, scénickou hudbou;
- zvládá jednoduchou choreografii;
- spolupracuje na výtvarné složce inscenace (scéna, kostýmy, lightdesign).

6. ročník

Žák

- interpretuje své „JÁ“ v daných okolnostech;
- fixuje na základě improvizčních etud charakter postavy;
- vyvodí důsledky hereckého jednání postavy;
- spoluvytváří inscenaci;
- rozvíjí své herecké techniky;
- analyzuje a reflektuje práci v souboru;
- spoluvytváří scénáře vycházející z improvizací.

7. ročník

Žák

- zdokonaluje herecké techniky a kreativitu;
- podílí se na přípravě všech složek inscenace;
- orientuje se v divadelní problematice a terminologii (herecké jednání, cíl, ...);
- sebereflektuje svůj osobní herecký rozvoj/výkon.

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- prohlubuje herecké techniky;
- samostatně dokáže přetvořit literární předlohu na dramatickou;
- dramaturgicky spolupracuje na inscenaci;
- obohacuje tvůrčí prostor divadelním jazykem;
- zvládá plastické vyjádření svého projevu;
- dokáže vytvořit atmosféru a pracovat s ní;
- seznamuje se s klasickými dramatickými texty.

II. ročník

Student

- rozvíjí plasticitu svého divadelního projevu;
- dokáže si přivlastnit divadelní jazyk jako svůj mateřský;
- pracuje s metaforou – přetvoří obraz v divadelní jazyk;
- pracuje s veršem;
- rozezná druhy veršů používaných v dramatech.

III. ročník

Student

- prohlubuje herecké techniky;
- pracuje se stylizací pohybu a mluvy;
- dokáže odůvodnit a obhájit svůj herecký stylizovaný projev;
- umí podrobně analyzovat divadelní text;
- spoluvytváří stylizované představení.

IV. ročník

Student

- dokáže žít postavou v tvůrčím prostoru;
- nachází motivaci a příčiny činů hereckého jednání;
- propojí všechny získané dovednosti;
- je schopen z hereckých etud vytvořit inscenaci;
- má společný cíl a řeč s ostatními členy souboru

8.3. VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S HERECKÝM ZAMĚŘENÍM

Je víceletým studijním zaměřením, které prohlubuje znalosti a dovednosti v oblasti dramatických umění. Pedagog se individuálně věnuje svému studentovi a rozšiřuje mu kompetence jak všeobecné v oblasti historie českého i světového divadla, tak konkrétně prakticky zaměřené pro následné splnění talentových zkoušek ke studiu na středních nebo vysokých školách.

Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM		I. stupeň							II. stupeň			
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.st	II.st	III.st	IV.st
Příprava s HZ							1	1	1	1	1	1
Divadelní tvorba							2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Interpretace textu							1	1	1	1	1	1
*volitelné předměty	Divadelní soubor						3	3	3	3	3	3
	Sborový zpěv*						2	2	2	2	2	2

*/ Sborové a komorní zpívání jako nepovinně volitelný předmět viz. kap. 5.13.

Divadelní tvorba viz kap. 8.2.1., Interpretace textu viz kap. 8.2.2., Divadelní soubor viz kap. 8.2.3.

8.3.1. Vyučovací předmět PŘÍPRAVA NA ŠKOLY S HERECKÝM ZAMĚŘENÍM

I. STUPEŇ

6. ročník

Žák

- orientuje se v divadelní terminologii;
- dokáže vytvořit a zdokonalovat hereckou etudu;
- improvizuje v daných okolnostech;
- dokáže zpracovat vybraný monolog dramatického textu;
- má všeobecný kulturní přehled;
- umí pracovat s veršem.

7. ročník

Žák

- má ucelený obraz o herecké (tvůrčí) práci;
- ovládá hlasovou a duševní hygienu;
- samostatně vytvoří plastickou etudu (dech, zvuk, řeč, pohyb);
- připraven k přijímacím zkouškám (dle požadavků SŠ).

II. STUPEŇ

I. ročník

Student

- rozezná herecké techniky (K. S. Stanislavskij, D. Diderot, M. Čechov, P. Brook, ...);
- pracuje samostatně textem – rozbor a analýza situací, charakter postavy;
- ovládá svůj pohybový aparát – psychosomatická propojenost;
- ovládá hlasová a dechová cvičení;
- vytváří, fixuje a zdokonaluje herecké etudy;
- rozezná divadelní žánry.

II. ročník

Student

- samostatně vytváří pohybové i stylizované herecké etudy;
- umí pracovat s emocemi ve vypjatých situacích;
- rozezná základní druhy veršů;
- orientuje se v odborné divadelní terminologii (herecké jednání, cíl, průběžné jednání a další);
- dokáže reflektovat svůj postup tvůrčí práce.

III. ročník

Student

- zdramatizuje a dramaturgicky upraví úryvek literární předlohy;
- rozezná blankvers, alexandrín a hexametr – dokáže interpretovat;
- samostatně rozvíjí podrobněji charakter postavy na základě zjištěných informací analyzovaného textu;
- pojmenuje motivace jednání postavy;
- dokáže přetvořit výtvarné umělecké dílo v hereckou etudu.

IV. ročník

Student

- ovládá základní vnitřní a vnější herecké techniky;
- ovládá hlasovou a duševní hygienu;
- orientuje se v dějinách divadla a výtvarném umění;
- připraven k přijímacímu řízení na VŠ (dle požadavků VŠ);
- je zodpovědný a samostatný k přístupu tvůrčí práce k výkonu profese.

9. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Všem žákům, kteří prokázali nezbytné předpoklady pro přijetí do kteréhokoli uměleckého oboru, je umožněno studium a jsou jim vytvořeny podmínky pro plnění vzdělávacího obsahu ŠVP s ohledem na jejich možnosti.

Žáci se zdravotním postižením, zdravotním nebo sociálním znevýhodněním

Zásady a podmínky vzdělávání:

- nutná žádost rodičů a předložení odborného posudku pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně-pedagogického centra;
- škola těmto žákům vytváří vstřícné a přátelské prostředí;
- žákovi je stanoven individuální studijní plán jako součást dokumentace žáka;
- plán je variabilní, zohledňuje možný vývoj obtíží a musí být schválen ředitelem školy;
- žák je na konci roku klasifikován s ohledem na své možnosti a obdrží vysvědčení;
- je nutná úzká spolupráce s rodiči, eventuálně s odbornými pracovníky;
- škola má ve dvou budovách bezbariérový přístup.

10. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Pro žáky dosahující mimořádných výsledků ve studiu a na základě doporučení učitele škola může stanovit individuální vzdělávací plán.

Zásady a podmínky vzdělávání:

- nutná žádost rodičů a předložení odborného posudku pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně-pedagogického centra;
- individuální studijní plán schvaluje ředitel školy, která v tomto případě povolí navýšenou hodinovou dotaci;
- žáci jsou připravováni na soutěže, jsou jim umožněny konzultace na uměleckých školách vyšších stupňů;
- pro žáky je zajištěna individualizovaná příprava k přijímacím zkouškám na konzervatoře a další umělecké školy.

11. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáků

- účelem hodnocení není negativní kritika, ale pozitivní motivace a povzbuzení k další práci;
- rozhodující zásadou musí být objektivní posouzení výkonu žáka s ohledem na jeho individuální dispozice a z hlediska většího časového horizontu;
- hodnotíme práci v hodině, domácí přípravu, aktivní účast na koncertech a školních akcích a vlastní iniciativu žáka;
- učíme žáka sebehodnocení a korektnímu přístupu při hodnocení ostatních spolužáků;
- v kolektivních i individuálních předmětech hodnotíme žáky a studenty v průběhu roku známkou v příslušných školních dokumentech;
- na konci každého školního roku i v pololetí žák nebo student hudebního oboru vykoná postupovou zkoušku, která může být nahrazena v posledním ročníku veřejným absolventským vystoupením.

11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Hodnocení práce školy

Vlastní hodnocení školy je zpracováno podle vyhlášky č. 15/2005 Sb., která stanoví dlouhodobé záměry a oblasti v činnosti školy.

Hodnotíme tyto oblasti:

- Podmínky vzdělávání;
- Průběh vzdělávání;
- Výsledky vzdělávání žáků a studentů;
- Spolupráce školy s rodiči a s kulturními a magistrátními institucemi našeho regionu;
- Řízení školy;
- Personální zajištění práce školy; možnosti dalšího vzdělávání pedagogů;
- Modernizace výuky s využitím nových metod a materiálního vybavení;
- Informační a komunikační systém školy – webové stránky a sociálně sítě FB a IG.